

3/1/24

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్నపట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 3-వ తేది శనివారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ నవమి ౯.

No. 233
సంచిక 233

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచివ.ందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. వందభాష చీటి కూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద

నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు మెప్పుల బారదోలును, పొట్లగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
దేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

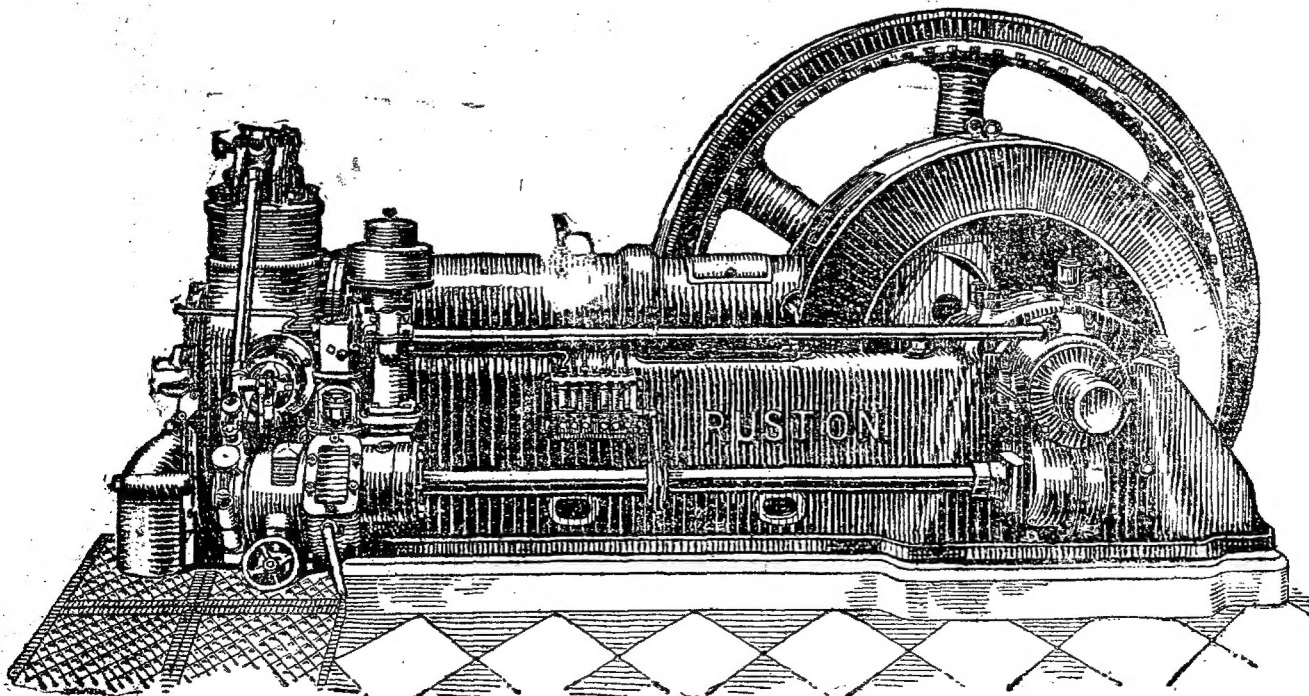
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్ప 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్ప 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

ది ర స్టన్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము భజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనీమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు
మద్రాసులో ఫోల్ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

(388)

నమూనాలు

యినాముగా పంపబడును

బరువు తగ్గువలకు

చ్యవనప్రాసనను

వాడుడు

కఫహమునకు నిరుపమానమైనట్టియు అద్భుతమైనట్టియు టానికు. నవీన ఫలములనుండి.

ఓషధులనుండి తయారు చేయబడినది.

- (1) క్షయ, ఉబ్బనము (దీర్ఘ వ్యాధిగా నున్నను) రొమ్ముపడినను, కృశించుట మొదలగు వ్యాధులకు ఇది విశేషముగా వాడబడుచున్నది.
- (2) మంచి ఆకలిని హెచ్చించుటచే కాడ్ లివర్ ఆయిల్ కంటెను చాలా శ్రేష్ఠమైనదని నమ్మబడుచున్నది.
- (3) ఇది మంచి సువాసన, రుచి గలిగియున్నది.
- (4) మిక్కిలి బాధకరమైన దగ్గులకు దీనిని విడువక వాడుటచే కఫము హెచ్చుగాకుండ ఖండించి, బయటికి తెచ్చును.
- (5) ఇది నరములను వృద్ధిచేయును. కనుకనే మితిమీరిన సంసార సౌఖ్యముచే గలుగునట్టి మనోవ్యాధులకు, శరీర సంబంధమైన వ్యాధులకు మిక్కిలి ఉపయోగకరము.

4 ఔన్సుల డబ్బా 1 కి రు 1-0-0

1 పాను డబ్బా 1 కి రు 3-0-0

(డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీవతి బి. ఏ. ఎమ్. బి. ఆండ్ సి. ఎమ్. గారిచే స్థాపించబడిన)

ఆంధ్రా ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసిలో దొరకును.

1-6, మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

66, చిక్ పెట బెంగుళూరు సిటీ.

నిఘణుల నిచారణ క్రింద తయారు చేయబడిన నిర్దుష్టమైన ఆయుర్వేదీయఔషధముల

దొరకు ఔషధశాల.

మోసపోకుండుటకై "ఆంధ్ర" అను పదమును గమనించి చూడుడు.

హనుమాన్ సము

లోక ప్రసిద్ధ మైనది.

(1727)

దీనిని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండ్ బ్రదర్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

వాణిముత్యాక్షరశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండువనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, క్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (604)

ఎంగ్లీవింగ్

వెలన్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది!!

మెన్స్టరిజము నేర్చుకొనుడు

సాక్ష్యపు కంటాచలపండితులు వారి లోకామయనర కస్తూరిమాత్రం:- ఈ దివ్యఔషధము మిక్కిలి విలువయినకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినది. ఇంత విలువగల ఔషధమువీడవారు మొదలు భాగ్యంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టభివ్యవహారము మొదలు పెద్దలవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానభేదములతో వాడవలెను. ఇంకా ఈ దిగుతెలుపబడినది అత్యుత్తమగు గుణమిచ్చును.

వృష్యరాజసాయనము:- లహిషము, రక్తిములేనివారు, నిశ్శక్తులు, బాహకశక్తిలేనివారు, అతి కాకములగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణమువలెనది. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిన కృత్తిని, అద్భుతమైన భావవృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

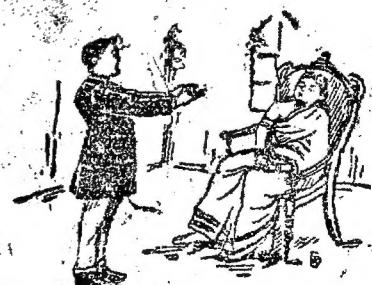
మహాభృంగామలకలైలము:- కండ్లమంట, నిద్రలేమి, మనస్సుకు బాగులము, విడువని తలనొప్పి మొదలు పనిచేయుటకుండుట మొదలగు శిశో, నేత్రరోగములను తప్పక కుదుర్చును. 0-8-0

ప్రభువరిహారి:- ఎటిరకము తీట, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మాడుపుంటుంటే మాడిపోవును. 0-4-0

కాగికేశాంజనము:- కండ్లలో ఎఱుపు, నీర్లుకారుట, మనక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగునవిమాయముచేయును. 0-8-0

మా పౌవధములన్నియు భరగ్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజము ఒకసారి మా పౌవధములు కొనినవారికే తెలియును. సాక్ష్యపు కంటాచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు. 1

శ్రీ సీతారాధువైద్యశాల, మైసూరు.

1416

మెన్స్టరిజము, హిప్పటిజము, లాట్ రిడింగు, కాన్ సెన్ ట్రేషన్, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్స్టరిజసహాయమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్మక హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురుశిష్యశ్రేణి ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

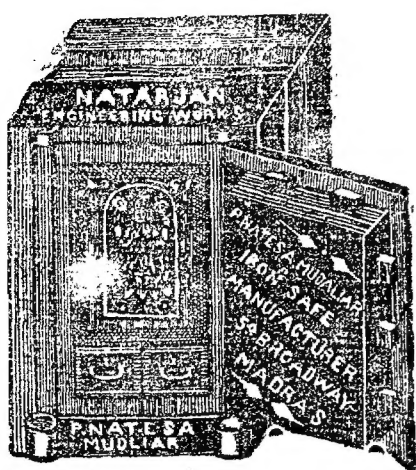
మొ. ప్రతి 1-కి రు- 1-0-0 పోస్టేజి 0-4-0

ప్రొ. ఫెనర్, నేఖర్, మెన్స్టరిజ వలూరు.

సరసము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది.

యిప్పుడే మౌక్త్యకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగవ తెలుపబడిన వారివద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
కాంతలు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోలకాటిక సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాప్తి) 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

నటరాజన్ ఎంజనీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
అయిర్ ఎంజనీలు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సజ్జరతగలవారు. రై నుమిల్లుకు కావల్సిన సిలండర్లు, పాస్టింగు,
నట్టులు, నుగుముగా యివ్వబడును. నుబ్బరాయపేట శ్రీవిధి, పెద్దనాయుడి వీధి,
మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్జును యిచ్చి,
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ రైరములు (వాసిన బయట) వ్రాయబడును.

Madras-Races 1924-25.

చెన్న పురి

గుఱ్ఱపు పందెములు
1924-1925

ఈదిగవ తెలుపబడిన తేదీలలో పందెములు జరుగును

1925 సం॥ 8వ జనవరి నెల 8, 10, 12, 17, 24, 31.

1925 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎలెక్ట్రిక్ ట్రాక్ లో జేటరు బుక్కు మేకర్లు

ప్రవేశకర్తలు:-

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ 5. స్త్రీలు రూ 3.

రెండవతరగతి: " " 1. " 0-8-0.

బీచ్, పార్కు, ఎగ్జిబిషన్ మొదలగు స్థానముల నుండి స్పెషలుబుడ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు అంటించియుండు

మా పెద్దనోటీసులను చూడకోరెదము.

ఆ నందా శ్రమ గ్రంథరత్న మాల

వికయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథములు పట్టిక.

శ్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము 3 0 0

శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము పద్యకావ్యము 18 పద్యములు 7 సంపుటములు క్యాలికోరైండు గిల్డు

శేరుగలది 15 12 0

శ్రీకృష్ణకర్ణామృతం క్యాలికోరైండు గిల్డు శేరు 1 18 0

సహస్రనామ స్తోత్రం 0 12 0

శ్రీగోపాలసహస్రనామస్తోత్ర నామావళిసహితం 0 3 0

శ్రీలక్ష్మీసహస్రనామస్తోత్రం " 0 3 0

శ్రీరామసహస్రనామస్తోత్రం 0 3 0

ముకుందమాల టీకాతాత్పర్యసహితం 0 4 0

భజగోవింద శ్లోకములు 0 2 0

లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం " 0 2 0

గజేంద్రమోక్షణము సాదాశైండు " 0 8 0

" క్యాలికోరైండు. 0 10 0

వేమన పద్యములు 0 4 0

భోగినీదండకం 0 2 0

అమరశాసనము క్యాలికోరైండు 1 12 0

" సాదాకాశీతములు క్యాలికోరైండు 1 8 0

" అట్టశైండు 1 0 0

బల్లశీయం శేవరశైండు 0 8 0

పారిజాతాపహరణము 0 8 0

(50) ఎ. కణ్ణన్ శెట్టి అండ్ కంపెనీ,

286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

జయవళికరణి

మూలక సంబంధమైన తాయతి. ధరించుకొన్న యెడల

సర్వ కార్యములకు శత్రుజయము పరిత్యాయించు జయము

చేయుపనుల ప్రాబల్యము మొదలైనవి ఏర్పడును. తాయతి 1-కి

రూ 2.0-0, 5-కి రూ 7.8-0 స్పెషలుగా వలయు విషయముల

కును రత్న తయారుచేసి పంపబడును. రూ 50/- చార్జియవును.

(గ్యారంటీ). ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,

లిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

లోధ-బంగారు-గారడి

పినిటి పాపారావుగారు, రుమ్మెగూడం:- ఒక శ్రీ

క్రమభంగముపలన అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో

బాధపడుచుండెను. అనేక మందులనువాడి ప్రయోజనము లేక

పోయెను. కడపట తమలో ధ్రుమొకబుడ్డి నువయోగించగనే గా

రడివిద్యమాదిరిగ ఆమెకు యుండుకున్న రుక్మతన్నియు, అత్య

ద్భుతముగ కుదిరెను. ఈ లోధను వర్ణించుచు నాకు మాటలు

దొఱక లేదు. ఒక బుడ్డిలో ధ్ర యెత్తుబంగారు యిచ్చినను దీనివెల

చాలదని నేనుచెప్పగలను.

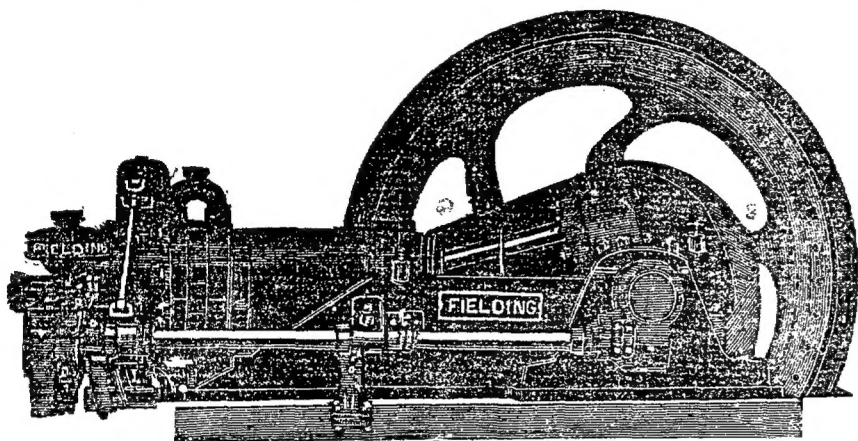
"కేసరి కుటీరం"

ఆయుర్వేద ఓషధిబోధకాల, యెమ్మెగూడం, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీలింగు" వేటంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యా యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరై జరుచుచున్న సిలిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతుష్టికరముగా పనిచేయును. క్రూడు
ఆయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యా యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

అరెఫాన్ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు. నెం 203 రు.

12, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

మేహారి

నవీనముగ వచ్చినటువంటి, చిరకాలముగ బాధించు

చున్నటువంటి సనా మేహవ్యాధులను నిర్మూలించుటలో

అమోఘమైనది. వెల బుడ్డి 1-కి రూ 2-8-0.

వధుమేహము మున్నగు మాత్రవ్యాధులు, తీయం, చిరకాలము
నుంచి శ్రీలనుబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖండించి
నరములక్రమి వృద్ధిచేయునట్టి సుప్రసిద్ధమైన బేవధరాజము. 20 మోనా
దులుగల బుడ్డి 1-కి ధరరూ 5-0-0

వసంతకుసుమాకరము

3347)

ఆయుర్వేదభూషణ బెజవానోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

సమృద్ధిగ క్రొత్తమాదిరి గలుగదొరకు స్థానము

దీ ఆంధ్రాజ్యాయలరి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

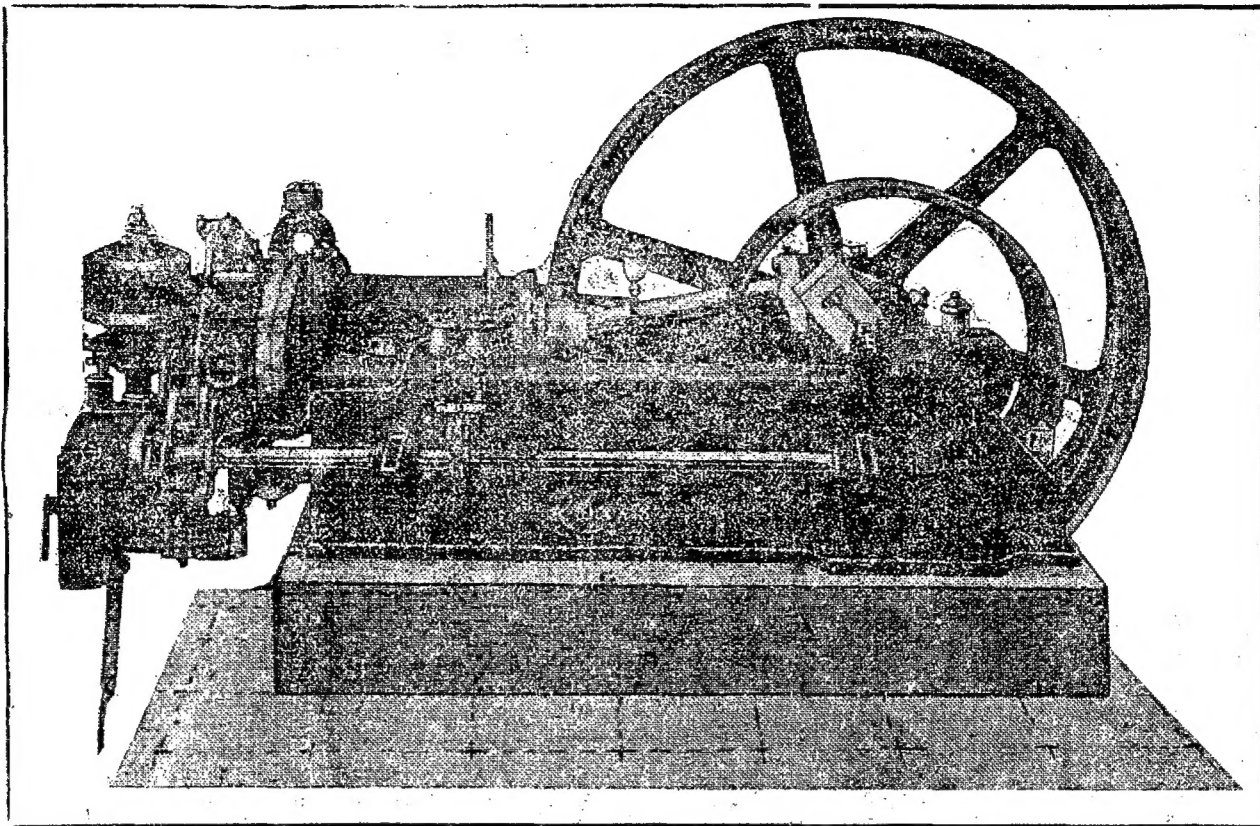
హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేక రకములు క్రొత్తమాదిరి గాజాలు, మెడగొలుగులు, కానుకలను అడ్డగి చైకొలు మొదలు బంగారు నగలు
స్వనవర్తనములు చేసిన అనేకమాదిరి అడ్డగిలు, జడవిళ్ళలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకము
లు, మొదలగునవన్ని వెండి రైలుకూజాలు, బంబర్లు, పేలాగిస్సెలు, కాపిస్సెట్లు మొదలగు ప్రాప్తిసామానులను అనేక
రకములు కాళ్ళగొలుగులు, మెడలగు అన్నివస్తువులు యెప్పుడు సిద్ధముగా యుండును. కాను బంగారమునకున్న
చాడివేండికిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. సచ్చివిని వాపసు తీసుకొనబడును.

పాతైబట్లు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదర్లు.

“రాబ్ న క్”

లాంగ్‌స్ట్రోక్ న్యూట్రెపు సెమిడి సెల్ క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

లోడు లాగుటలో ప్రసిద్ధి చెందినవి. ఎంత మట్టి క్రూడ్ ఆయిలుతోనైనా చక్కగా పనిచేయును. ఆయిలు బహు తక్కువగా ఖర్చగును.

వేపరై జరుగు తరుచుగా క్లీఫ్ చేయ నవసరములేదు. ఇంజనులు భారీవిగానున్నా, సామానులు బలముగాను, పెంపరు అధికముగానున్న వుండుటచే చాలకాలము చక్కగా పనిచేయును. ఇంజను నడిపించుటకు విశేష నేర్పరితనము అక్కరలేదు. సోల్ యేజంట్లు:—

లండన్ ప్రేడింగు కంపెనీ, బెజవాడ (ఇండియా)

(అన్నిరకముల మిల్లుసామానులు డై రెక్టుగా యింపోర్టుచేసి స్టాకుయంచువారు “రాబ్ న క్” గ్యాసుయింజనులు, ప్లాంటులకున్నా సోల్ యేజంట్లు)

లాటరీ

కొండాపురంలో గొప్ప జిన్నింగ్ గ్రవుండ్ నవప్యాక్టరి
లాటరీ

గవర్నెంటువారి L. Dis. 3505-1924 గా తెలియపరచి లాటరీ మూలముగా

విక్రయించుచున్నాము

త్యరపడు.

లాటరీ కలుపు తేదీ 1925 పిబ్రవరి 22.

మంచితరుణము

రూ 52500 కు లాటరీ.

టిక్కెట్టు 1-కి రూ 1-0-0

10500 టిక్కెట్లు మాత్రమే

మణిఆర్థరుద్వారా సొమ్ముపంపిన టిక్కెట్లు పంపబడును.

కమిషన్ ఏజంట్లు కావలెను. మంచి కమిషన్ యివ్వబడును. అన్ని విషయములకు క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

లాటరీ కలుపు పెద్దమనుష్యులు

మ|| రా|| శ్రీ, డివాన్ బహద్దూర్ పి. కేశవపిల్లెగారు,

బి.పి. దేవరాజులునాయుడుగారు,
పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, కడప.

కె. కోటిరెడ్డిగారు, బారిష్టరు, కడప.

ఆడ్రసు:—

శి. యం. పెద్దరామారెడ్డి.

బి. శి. మల్లారెడ్డి.

పోస్టు కొండాపురం
M. S. M. Ry.

కడపజిల్లా.

శ్రీ ఆంజనేయ భక్త బాలనూజము విలారు

ఈ సమాజమును స్థాపించినదానికి నేటివరకు ప్రతి ఏకాదశి నాడును శ్రీ హరిభజనమును, ప్రతివ్యాధిని నాడును ఆ వ్యాధి వికలాంశులను అన్నదానమును, ప్రతివైకుంఠ యేశాద శినాడును హరికాథా కాలక్షేపమును, ఆరుద్రునాడు అధికముగా అన్నదానమును, వస్త్రదానమును, పురజనులయొక్క ధనాదరణ వాక్కునాయును తో జరిగింపబడుచున్నది. తామెల్లరును మా కెల్లవిధముల సహాయపడి యీ సమాజమును తినిదినాభివృద్ధిలోనికి దీసికొనివెత్తురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

శ్రీమకుర్తి సుబ్బయ్య,
(అధ్యక్షుడు.)

బంగోలు (ఒకవిలేఖరి)

కాలమానము

డిశంబరు 31—పట్టణమున నాకోగ్యము సంక్రమింపకరముగా లేదు. స్వీట్లము తీయగానున్నది. ఘూరు 7, 8 మాసములనుండి పట్టణము ఈ అంటుబాధ్యముచే బీడింపబడుచున్నది. ఇంతవరకును 70 మంది మరణించిరి. 325 మందికి తగిలినది. సరియగు చికిత్స వెంటనే జరుపకున్నచో రాబోవు వేసవి కాలమున మరీతగా ప్రబలి ఉపద్రవమును కలుగజేయును.

జాతీయవిద్యాపరిశ్రమాలయము

జాతీయవిద్యాపరిశ్రమాలయము బాగుగా కృషిసల్పుట సంతోషకరము. వడ్రంగము, ఖద్దరుబట్టలు చేయుట మొదలగునవి జరిగబడుచున్నవి. ఈ పరిశ్రమాలయాభివృద్ధికి శ్రీధారా గోపాలాశ్రమిగారు వందనీయులు. ప్రస్తుతము కంపెనీకి ఘూరు రెండువందలరూపాయలు నష్టము కలిగినవి వందలకలది. అయినను, ఆనష్ట మంతగా బాటించనక్కరలేదు. దేశాభ్యుదయమునకు నిట్టిపరిశ్రమాలయములు తేమకరములు.

వాతావరణపటిక

రాజధాని వాతావరణశీతిని దెల్పేడుపట్టికలో గుంటూరు జిల్లానుగూర్చి దెలుపబడుటలేదు. కారణములు తెలియవు. ఆ త్యధికోష్ఠముగల జిల్లాలలో గుంటూరుజిల్లాయొకటి వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు గుంటూరు జిల్లానుగూర్చి అత్యధికోష్ఠము మొదలగువానిని దెలిపిన సుపయోగముగా నుండును.

డాక్టరు బదిలి

జనప్రియునును మనిసిపల్ ఆసుపత్రిలో డాక్టరును ఆసు శ్రీకృష్ణ శంకరాచార్యుగారు గుంటూరు బదిలీయగుట ఒంగోలు పురవాసుల దురదృష్టవశాత్తూను. వారు శాంతము, డాక్టరు, పట్టదల, స్నేహభావము, మొదలగు సద్గుణములు కలవారు. బీదలను భాగ్యవంతులను గమనదృష్టితో ద్రవ్యాపేక్ష లేకయే చూచుచుండువారు. ఆసుపత్రి గంటలలోనే గాక తక్షణ సమయములలోగూడ నెవరేని వారియొద్దకు చికిత్సకొర వేగిన విషయం జెందక విచనగవుతో వెంటనే వైద్య సహాయ మొనర్చెదరు. గుంటూరు బదిలి అయ్యెను సందర్భమున గౌరవార్థము వారిమిత్రులలో కొందరు గత ఆదివారమునాడు అల్పవారవిందుగా గావించిరి. మఱియు బ్రహ్మశ్రీ కురుగంటి జాలరామశర్మగారిచే “సీతాకల్యాణము” హరికథానామక నాట్యదరముగా జెప్పబడెను. హరికథానామక పురపాలక సంఘసభ్యుడగు మ.రా.రా కురుగంటి కామశాస్త్రిగారు శ్రీడాక్టరు గారి సద్గుణములను గూర్చి క్లుప్తముగా సుపన్యాసమిచ్చిరి. శ్రీడాక్టరుగారు చిరాయువులై దేశసేవ చేయుదురుగాక!

తెలగుసుమ-ముత్యశాల

అకాల బహిష్టి

వి. జోగరావు ల్యాండ్ లార్డు, సత్యవరం. గోదావరి జిల్లా :—తెలగుసుమ, ముత్యశాల, అకాలబహిష్టి మొదలగు వానిచే బాధపడుచున్న యొకశ్రమి లోగ్రను వాడినదిప సాక్ష్యముగనున్నది

సంతానసంపద పిల్లలపేరు “కేసరి”

ఎ. ఈశ్వరప్పగారు కోటబొమ్మలి, గంజాము. సంతానభాగ్యములేని ఆనేకశ్రమిలు తమ “లోగ్ర” ను నేవించి పుత్ర పుత్రీకా రత్నంబులను బడసిరి. కొందరు తమపిల్లలకు “కేసరి” అను నామమిడిరి.

“కేసరి కుటీరం”

అయ్యర్లద ఓషధిబొంబుశాల, యెమ్మరు, మద్రాసు.

ఈ ఆహారము నీబిడ్డల కత్యవసరము. ఇది చాల ప్రసిద్ధి జెందినది. ఏల ననగా నాలుగుదేశముల రాజుల బిడ్డలీ యాహారము తినియే పెరిగిరి. అదిగాక చిన్నబిడ్డల కళాలయము లన్నిటిలోను దీనిని వాడుచున్నారు. గ్లాక్సో ఆహారమును తిని పెరిగిన బిడ్డలందరును చాల ఆరోగ్యముగాను ఖులాసాగాను ఉండురు. ఏమి కారణము?

బిడ్డకు బలమును పుష్టిని యిచ్చుటకు కావలసినద్రవ్య లన్నియు నీఆహారములో నున్నవి. ఇది పరిశుభ్రమైనది. ఎట్టి అపాయమును గలిగింపదు. దీనిని తినిన బిడ్డలకు ప్రేగుల సంబంధమైన వ్యాధులు, క్షయ మున్నగువ్యాధులు రావు. మామూలు పాలవలన నట్టివ్యాధులకు బిడ్డలు పా లగుచున్నారు. డాక్టరుల నడుగుడు.

ఇటలీ
రాజుగారి
అదరణను
బడసినది.

గ్లాక్సో
శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము
చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును.
(2)

స్వెయిసు
రాజుగారి
అదరణను
బడసినది.

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజులుంబముల బిడ్డలు చిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్ బ్రెవెర్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినవి.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు.

క స్తూ రీ దే వి

జాతీయపాలికాపాఠశాల

నెల్లూరు శ్రీలక్ష్మణం గ్రామ సంఘమువారు

నిర్వహించుచున్నారు

విద్య ఉచితము

స్థాపితము: — 19.10.28 రుధిరోద్ధానము సంతర్పక ఆశ్రయమున శుక్ల (విజయ) దశమి.

బాలికలసాఖ్య:—ప్రస్తుతము 60 మంది.

ఉపాధ్యాయులకు జీతము :— ఇద్దరికి చెరి యొకరికి రూ 15/-లు.

ఖర్చు:—ఇంటిబాడుగ జీతములుకలె రా నెల 1.కి 50/

పాఠములు:—సుమతీకతము, పెద్దబాలశిక్ష, ఆశ్రయ కథానిధి పుస్తకములు, ప్రహారవర్ణిత వగైరా భాగవత భాగములు, బాలరామాయణము, భాలభారతము, తదితర పారాశి క కథలు. వైద్యకీ, దేశభక్తిని పురకొల్పు గీతములు, గృహ కృత్యములకు, సామాన్య జ్ఞానమునకు సంబంధించిన లెక్కలు, దేశచరిత్ర, భూగోళము, ఆరోగ్యశాస్త్రము వగైరాలు నేర్పబడును.

సంగీతము:— నేర్పబడుచున్నది.

వడుకుట:—25/- మంది ఒడుకలరు. వీరిలో ఘూరు 12 మంది 2000/- గజములను, తక్కినవారు కత్తానుసారము వడికి ప్రతి నెల మహాత్మునకు పంపుచున్నారు.

బోధనాపద్ధతి — దండననిష్ఠము. బాలికలకు ఉపాధ్యాయులకు గల ప్రేమానుభవమువలన బాలికలు అనవరతము పాఠశాలయందే గడప నిశ్చయింతురు. శుక్రవారములందు లక్షీప్రతముల ఆచరించెదరు. హైదరాబాదవారు శ్రద్ధతో ఆచరింతురు.

గమనింపు:—తర్వరలోనే కుటుంబని వగైరా చేతివకులను నేర్పబడు పలంచుచున్నారు. హిందీ తరగతి లే 4.2.24 దినుండి ప్రారంభ మొనర్చితిమి. హిందీ ప్రచారకులగు శ్రీ యంత భట్టారం వెంకట సుబ్బయ్యగారు బోధించుచున్నారు. ఇంకను యీ పాఠశాలను వృద్దిపఱచుటకు ధనాభావమే కారణము. కావున తమకు తోచిన సహాయము చేయుడు.

పొణకా కనకమ్మ,
సంస్థాపకురాలు, నెల్లూరు.

కెనడా అకాలిజాతా

అకాలిజాతా సహాయనిధి

కెనడానుండి అన్యుతసగున వచ్చిన 41 మంది అకాలి లలోను 39 మంది ఒకజాతాగా జయింతునట్లే. సిక్కులై దీ ల కుటుంబములకు సహాయము చేయుటకు భారతీసిక్కు సంఘ మువారి కిదిని ప్రారంభించిరి. సాలకు 70 వేల రూపాయలు వ్యయ పరుపవలసియుండును. (ఆ. ప్రె.)

వేలం నోటీసు

సౌతువల్లూరు యస్టేటు సీనియరు జమీందారుగారివిజ కృష్ణజిల్లా కోర్టుఫయిలు I. P. 21/24 రున్న తేబడిన యిస్ సారీచెస్ సీటిషియను లోయింటరం రిశీవరుగారు సదరు యస్టేటు తాలూకు యాక్రింద వుదహరించిన జీవజంతువులను తోట వల్లూరు మకాములో శ్రీ జమీందారుగారికోటలో ది 9.1.1925 తేదీ వుదయం 11 గంటలు లగాయతు చేపం చేయించెదరు. యాక్రింద వుదహరించిన జీవజంతువులు వల్లూరాలను పాడదలచిన వారు పాటసామ్య యావత్తు వెంటనే దాఖలుచేయుటకు సిద్ధ ముచేసికొనిరావలెను. పాటవరతులు పాటకాలముందు తెలుపబడును.

వేలం ఆ స్తివివరం

1. బాగుగా ఆరోగ్యముకలిగి పాడవున్న ఎత్తున్న అందమున్న గల బెంగాలుదేశపు పెద్దపులులు 3
 2. మంచరికం ఆఫ్రికాసింహములు 3
 3. చిరుతపులి 1
 4. వేటకు తెయ్యబుచేయబడిన మంచరికం శివంగి 1
 5. మంచరికము వొంటెలు 3
 6. మంచరికపు అందము నెమ్మదిగల యేనుగులు 4
 7. అరేబియాగుర్రములు పోలోగుర్రములు, సవారు గుర్రములు, బండిగుర్రములు పందెపుగుర్రములు ఆటలువచ్చిన గుర్రములు యింగ్లిష్ జేనులు సహా 43
 8. ఆవులు, ఎద్దులు, గేదెలు, మేకలు వగైరాలున్నూ, యిస్. బి:- బెజనాడసీమలో రైలుదిగి వుయ్యూరు. వరకు మోటారు సర్వీసుమీద 20 మైళ్ళున్న వుయ్యూరు నుంచి వల్లూరుకు 5 మైళ్ళు కంకరరొడ్డుమీద జల్గాలు వగైరాలమీదను ప్రయాణం చేయవచ్చును.
- సౌతువల్లూరు యస్టేటు II Part } వి. వేటాజాపంతులు.
రిశీవరవారి ఆఫీసు, } రిశీవరు.
బందరు, 23.12.24.

నీతి పాత్రా శ్రీ నామకాలు

ఎన్నో శ్లోకముల పనుమర్చి యజ్ఞ నారాయణశాసున
గారు ఆశ్రమముల మహాలక్ష్మీ ప్రసయోగించి పెద్దపుస్తకము
కటి ర యాలని అనుకుంటూవుండేవారు. ఈయనకు కవిత్వం
లో కొంత ప్రవేశ ముంది సంగీతంలో, కొంత నేర్వగలిగి
చిన్నప్పటినుంచి అనేక నాటకములలో మెంబరుగా వుంకి
అనేక వేషాలు వేసి దాలా నాటకములలో తర్ఫీదు యిచ్చు
ర. లంకాదహనం, రామరాజాసంగ్రామం, సావిత్రి, మొద
లైన నాటకాలు ప్రాచీన, ఆధునిక ఆజ్ఞానీయవేషాన్ని మెప్పు
గా ఆడుతూ, యింకా గొన్నాళ్లకు పదిహేంకాదహనం మాన్ద
పు నాట్యరంగాన్ని యేలించి వీరు నాటకసంబంధమైన సంగీ
తవిషయం, భరతము, ఆభినయసందర్భాలు, కావ్యలక్షణాలు
పనిదీ సేర్పుకొన్నట్లు కనిపిస్తోంది. లక్ష్యలక్షణానుసరితంగా
ఒక పెద్దలక్ష్య గ్రంథాలనుకుంటూ కవ్యరసపత్రికలో దాని
తాలాకు కొన్ని నాగనాలు అచ్చువేసావుండీరి.

కానుస్థగారు లింగుదేశపు నాట్యచరిత్రమంతా తెలిపే నాట్యభారతాన్ని ఆయన తలపెట్టారు. అందరినటులను, అన్ని ఆటలను దా దానియూచి ఎదుగంగా రాయాలని అనుకున్నారు. చాలా పెద్దప్రయత్నం చేసి దరిట్టి ప్రతికలన్ని మోగించారు. నటులు, సమాజాలు యిదికితోచినసహాయము వారు చెయ్యాలన్నారు. బంబాయిలో చిట్టూరి నరసింహం గారు, తురగా నరసింహ రావుగారు, నడ్డి రామయ్యగారు, వీరిసంబంధించిన రామమోహను, బాలభారతి, దేశీయనాట సమాజాలు, నేన, వడ్డను న్నాటి కుటుంబరావుగారు కాస్ట్రోగారికి తోడుపడ్డారు కాని అనేకపట్టికల్లి వ్యూహం లుపయించినవి. కాలమానపరిశీలనలు వ్యక్తరెంచినవి కాస్ట్రోగారు సంచినటులను బందరుకేరప్ప చి విద్యప్రదర్శనాలు ఆంధ్రించారు. కానీ తిది వారినక్షత్రాం బాంబాయి దుర్యోగంలో విషాద సారంగధరంతో మొదలిడిన నటుప్రకాశిక విద్యప్రదర్శనాలు యొప్పటికప్పుడు దెప్పల్లి కపటబారి మరల యంతటిలో చలువలుగమ్మి వెళ్ళాడును వచ్చినది. ఇప్పటికీ కాస్ట్రోగారు సుమారు వెయ్యి పేజీలగ్రంథముల సేవలన్నారు. అప్పుడెయిందే పోషకు లు పరియున్నారు. కానీ యంతవరకు యేదని చివరించ లేదు 'లక్ష్మీవిలాసా విదుషాంతటా' వేదికప్రభాం అని పెద్దలంటున్నారు గనుక 'అరయన్ కంఠముపై నువ్వేలునిపయన్ అక్రూరుపై ఖడ్గపై' ప్రాణికరితీనికుయ్యాలించిప్రాచీన భవత్కృపారసమొకింలే నట ప్రకాశికాకారుడుగారిపై రాల్చి వారి మహావీర్యము మవిరకాలమున చోరకారంబు గుంధనమానయుల నీకునట్లు సర్వ కారణముల కారణంబైన నీవే యనుగహింపవలెను.

సరిగా జూబ్లీ కథలో బుగ్గమినాల కథకుడివలె యీయన చాళుక్యనాట్రాజ్య న్యాసోమునికోపసు తరువైంది. రాజు పట్టాక్షమొదటి నీగులు తీసిసాని అవివుంటే 'రారపోదాము యేటూయే గ మె, నెనినజీవాలు పారాడిపోయింద' మొదలైన అలవికి గీతికానోదయతో కొంగర కై కట్టివుండేది. రాజును హేంబుడు కొమగనను పట్టుబుగ్గమినంచేది 'హేలగారాజ్య మునేలము తనయా' మొదలైన నీసుకూడ తీసిసాని, అంతు

చేత రాజుకు కొడుకుపై గల ప్రేమ, సారంగధరుడి గుణము
తెలిగిన వానిని వెల్లడై తరువాత రామనాథునికానికీ వెనక
పడిన రక్తికట్టెని ఇదిలేకుండా ముందుగానే సారంగధరును
పాపరాయలనుంటూ ప్రవేశించెను తరువాతి రంగంలో
చిత్రాంగివిరహవేదన, యింతలో సావుగము వచ్చి-వాలడం
ఆతర్వాత సారంగధరుడు రావడం చూపించారు. భగ్నాసియై
కొమరుని యుపేక్షకు ప్రత్యక్షనకారణీక్ష వహించి చివరి బట్ట
లతో పక్కనంటుకొని పడియున్న గయ్యాళిచిత్రాంగి వడక
గదిలోకి ప్రవేశించేసేసే కేంద్రుని ప్రధమసర్పనము. రేపటి
పడకటింటిలో జొచ్చునపుడు యేవస్తు వెక్కడ నున్ననో
పరిశీలించు అవసరము ఉండవచ్చును రాజుకు చిత్రాంగి సావు
డు మాత్రమే కాగిల జేర్చుమాయను సత్కారము ఉండవచ్చును.
పెద్దవాడగుటచే నడుగులు తిడవడవచ్చును కాని వేలకు రిగి
బంటుమానిని చిన్నటునుండి నివసించి తిరిగిన యింటిలో కండ్లు
తెరియని చికటికమిర్చును నిజగంభీర గమనోద్ధతితో నడుప
గలడు. ఇటుకాక కూర్చున్నాధుకవిగాని కార్వవితుడు ముచ్చ
తలపుతో చారుడత్తుని నట్టిల్లు పచ్చిపల్లు తన యింట
నతిథియై తన్ను బ్రేమించి గాలించెడి ప్రభుసత్తియుండై
నిద్రించు డంకనుభూపాలుని రాజ్యకాంక్షచే జంపవచ్చిన మా
కృష్ణు సేనానివలె, ముచ్చిలిచూపులతో అడుగడుగు సందేహ
లతో భయముతో అనుమానముతో నవవధూముఖచంద్రకళా
విలాసోభితంబగు చాళుక్యరాజ మహాక్షిరయనాలయంబును
ప్రవేశించెను. ఈ కలన సందర్భించింకా కనపడలేదు. తరు
వాత చిత్రాంగి సారంగధరుని పేరుతన్ను వంచించినవానిగతెలిపి
నపుడు రాజు మార్చిల్లినయవస్థను కవిగారు బాగా చూపిం
చారు ఈ నాటకంతో వారూ సంతోషించలేదు. వారితో
ప్రేక్షకులూ తృప్తిపొందలేదు. నేనుమాత్రం వీరు తెలిగించిన
పుష్పవాణివిలాసంలో కొన్నిపద్యాలు, స్లోకాలు వినిపించు
కొని యునందించాను

చిత్రాంగి వేసిన వెంకట కృష్ణమూర్తయందు వెంకట గిరిలో కొన్నాళ్లు వాట్లకళ నేర్చుకొన్నారు వీరి కాయము పెద్దయేళుగలది ముఖముమాడ పూర్ణముచేత కొంత మదిరిసది, వక్రముజూడ ముచ్చటగా కెంపారకున్నది. రైలుదిగి గడ్డము పెరిగి వాకిలపచ్చి నిలబడగానే సారంగసంఘటన వచ్చేనేమోనని అనుకున్నాము కాని చిత్రాంగి అంటే యిదేమిరా పూతకిని పట్టుకొచ్చి సారంగధరశారిణిగ చేయుచున్నారే యని నెక్కోన పడ్డాను రెండోసీనులో తెరయెత్తారు వేషముదాల్చి నిల బడ్డాడు రంగంలో. దూరానికి చూచేవాళ్లకు యవనమహేశ్వరి కుల వినసు (రత్నీపతిమ) వలె రవివర్మ హంస దమయంతిచిత్ర మువలె నిరుపమరూపసౌభాగ్యముతో జన్మని పొగరు లూడి పడక కన్నుల గట్టెను విరహావస్థలో నీతనియభినయము సారంగ ధరుని ప్రతి సూచి యబ్బురపడు నవస్థలు, జాబువాయలు, తరువాత సారంగధరుని సంబోధించి వలపుమాటలు అందించుట ఆతని సుబోధలను వేర్వేరు రీతుల నర్థము చేసికొని ఆకావిమోహితయై పలుతెరంగు లాలోచించుట, ప్రవరాఖ్యుని పొందవలచిన వనాధినివలె తన యాత్మసంకల్పమును వెలిబుచ్చు నుట, ఆకాధింగముంది సారంగధరుని పైగల ప్రేమను పమర్పితచిత్తమును మెల్లగ మరలించి సాత్త్వికక్రియాసంకల్పములకు శ్రేష్ట నుట వీనిలో పట్టరాని మోహమునకును, భంగపడేన మానాభిమానములకును పొరలినప్పటి దుఃఖమునకును, సంకల్పించు దురాలోచనకును నేర్పడిన భావ సంలంభమును మిక్కిలి చమత్కారముగ నభినయించియున్నాడు. వీరిగడతలు ఆంధ్రనాటకముల భావిస్థితిని నూచించు నవిగ గారవించవచ్చును ఒకచెంప భరతశాస్త్రీభ్యాసులగు వెంపటి వెంకటనారాయణ మొదలైనవారు అలంకారశాస్త్రయుక్తముగ విభావానభవ సంఘాటిభావములను విడిదీసి పద్యమందలి ప్రతిపదార్థము తేబపడునట్లుగ నాట్యకళాప్రసిద్ధమైన నాంకెడిముద్రలతో చిరంతనసాధనచే భావప్రబలానాడుకూలముగ స్వాధీనమైయున్న నేత్రపాస్తాది యభినయములతో నవ రములను వానిచే గల్గెడి మనోభృత్తులను ప్రకటించుచున్నారు వీరి కలన శాస్త్రసైద్ధ్యము, భాసరాగతాళాభినయములలో విశేషపరిత్రమ నొసర్చి సంపాదించిన వైదిష్యము మరియొక చెంద సమాజ జీవన ధోరణులలో వాక్యాత్మకలబధధతులలో బయస్కోశుభ్ర భావప్రబలానాడుకూలముగ కావక్రోధాది మనోభృత్తులను ప్రాకృతిక బలసంబంధ వేదిబుచ్చుచు నవీన నాటకములందు రక్తికెట్టంచడి జాగరాజరావు, రాఘవాచార మున్నగు రసాభివేదియున్నారు. వీరి యభినయము, రంగమర్యాదుల సంతవరకు లెస్సగ నాలూచించి కథాసందర్భానుకూలముగ నేర్పరచుకొనబడినను నీర్ణిత నియమములు లేనందున యే నాటి కానాడు మారుతూ అప్పటి చిత్రపత్తిని పరిస్థితులను అనుసరించుచుండును వీరిభినయము హృదయాహాది యయ్యును పెద్ద పరువుల దాల్చియున్నను ప్ర

హూ విఁనై, నియమరహితమై నిఁజుచున్నది, యాంధ్ర
నాటక భివయరతులను నమల న్నెప్పుడు సమృద్ధికి వదలివేశమును
న్నది. ఇక వందలకొద్ది సామాన్యములు కాకాన్యములు తెలుసు
కొనుండా, అభినయమరూపదలయిగండా, ముదంగీరతులరయ
పండా, తమను నోవిసరితగ తానునుకొనిన పెరిమెద్రిదారు
లలో రసాభాసముగ నామమున్నారు. మనకుగల భరతశాస్త్ర
మును వదలుకొనాలము క్రొత్తగ ప్రవేశించు పాశ్చాత్యశాస్త్రవ
ప్రకటల పద్ధతుల చుపయోగించుకొనక తీరదు. భాగవతాల్లో
వినుక ప్రకృతిని అత్యంత సూక్ష్మముగ భావాభినయమును కొంత
తగ్గించి సత్వరముగ తెలివిజేటలకన్న రసావేశ మెక్కువ బయలు
పడుగ్లుగ భారతీయాభినయపద్ధతుల సాధుపరగి విపరీతభావ
ప్రకాశమును చూపించు బయస్సోపుఁ అభినయనీతి సరససా
ధుత్వమొనగూర్చి సాధుభావవికాభినయమును, సాంకేతికాభిన
యమును సమన్వయపరచి, చాతురసాన్నిధ్యభావప్రదర్శనములు
లను కొన్ని పరిమితులను, నియమములను, లక్ష్యానులను, మర్యా
దలను నిర్ణయించి, వానికనుకూలముగ నాచుచు, నాటకకళ
కొక స్వరూప మొసంగెడి స్థితి భావికాలములూ రాగము. ఇట్టి
సమన్వయము నాయుడుగారి నవతలతో వాగా చేసిందియు
గ్గుది. నవీననాటకముల రసస్ఫూర్తిని త్వరితగతిన జూపించుచు
సామాన్య జీవితానుభవములలో గోచరించు స్వాభావికరస ప్రా
చుర్యరీతుల ననుపరచుచు భరతశాస్త్ర సమృత్తమును నొడ్దికలతో
జెంపారి నభినయించిరి వీరు చూపక ప్రతి పోజు చిత్రార్థ
ముగ శిలాశిల్పితసౌటలంబున రసభావసామంజస్యమేపార
నపూర్వముగ స్వతంత్రముగ భావికా పరిణామ సూచకంబుగ
పండితజనామౌద వాణికంబుగ నుండెను పూతకికి తరునని యను
కొన్న త్పిట్రుంబురైలు గాడ్డులో నింతటి యపూర్వకాచారు
ర్యము, నటవిద్యాపజ్ఞానము, సాధనవిశేషము గోచరించినవి
ఏపుట్టలో యేహాసుస్యదో యెవరు తెలుసుకొగలరు? అగాధ
గర్భముహార్గవస్య సంత్యేవరత్నాన్యమిత ప్రభాగ! ఆహూణ
యోగ్యాని యథామమావి వృథాభవం తే గిరిగవ్యారాణి! నాగ
రాజరావుగారి రీచాయుడుగారిని శిష్యానుచేసి పరిచయంబులకు
మూకను అలరించుచున్న నాటకకావీపక్షణులకు ప్రాచీన
నవీనాట్య మర్యాదల సమన్వయస్వరూపము నొసే నాయుడు
గారు చిరస్మరణీయులై మహేంద్ర యభినందన ముంజులు
లకన్దు లగుచున్నారు. రత్నాంగివేదిన గోవిందరావునాయుడు
వేషము బాగానేపులుంది. అభినయంకూడ బాగైతగ నే
రుగ చేసాడు

రామదాసు నాటకానికి బయటనుంచి రామాయణం పఠ్యేత్వంకాస్తరుగారు, ఖంటసాల రాధాకృష్ణయ్యగారు, సరస్వతి రంగస్వామి అయ్యంగారు వచ్చిఉండిరి చిల్లరవేమలలో రామహాసన్ తాలూకు కృష్ణాడనే కుర్రవాడు వేళ్ళవనితా భూమికలోను, నితాగార్భిణము కేమలలోను మానసీయ రూప లావణ్యములో, నుంచి వచ్చతో జూడ ముచ్చటగనుండెను. శిశు తక్కువైనది కాని నితా రావ్యరూపానికి తన మిక్కిలి తగియుండి తుగమ జనానాలలోని గులాబిననుమ కోమలనుండ రాంసలరూపవైభవమున మెరుగారునుండెను. రఘురాముని నేషము చాల్చిన గంపల నుబ్బారావు అను బాలుడు చాలకాలము నుండి బాలవేషములలో తర్ఫీదు సాంది అడుమా, యీ వేషమునుకూడ చక్కగ నిర్వహించెను. రంగస్వామి అయ్యంగారు గోపరాజు పెండ్లాము కమలంబ పాత్రమధిసయించినారు. కాని పీఠేక్తి సామర్థ్యాలకు తగిన యుపకారే మావేషములో కనుపడలేదు. సర్వేశ్వరకాస్త్రోగూర్చి గామదాసు మీది ప్రత్యేక లేఖలో ముచ్చటించియున్నాను బందిరు దేశీయ నాటక సమాజమువారు శ్రీయజ్ఞ నారాయణాస్త్రోగూర్చి రచించిన లంకాదహనాన్ని ఆడి వరుంబడిని నటప్రకాశక కొంగరి ఇందు పింగళి పీఠయ్యగారు అంజనేయవేషమునుదాల్చిరి. పీఠవేషంలోను నడతలోను కనుసించిన ప్రత్యేకవిషయ మేమిటంటె సామాన్యంగా నటులందరూ అంజనేయులకోసం యేర్పడ్డ బొమ్మచొక్కాను పెద్దతోకను ధరించుచుండే పీఠయ్యగారు, యింట్లాంటివేచరరూప సాదృశ్య మభిలషింపక కొంచెము యీడుముదిరిన బుద్ధిమంతుడి వలె రాయబారివలె కొంచె మించుమించుగా మానవునివలె కోతి లేని నగపర్చును అంజనేయుడు నిజంగా కోలే అయియెడల నారదతుంబురారులతో డీని గాంధర్వగీతికా ప్రపంచ మొనర్చలేదు నవవ్యాకరణముల సాధించలేడు. ఈ ప్రతిష్ఠ కోతి రూపుతో సమన్వయమొందదు. అంజనేయనకు మానవ సాదృశ్య స్వరూప మొసంగి కార్యభారమును వహించిన రాజకార్యవ్యూహ రైగ చూపించుచు పీఠయ్యగారిని మెచ్చుకొంటున్నాము. ఈ ఆటలో కునర్ల రామచంద్రుడు ప్రివాడు సీతచేతిలను మిక్కిలి రసవంతముగ నభినయించెను పడ్డెరామయ్య గాం లంఖిణి కొందరి చూపుటలను సర్వదాదనియించుచుండును

సమస్త కౌశిక కౌశము మొదటిపట్టులో ఆదిన చివర అట
కృష్ణలీల. ఇందు నెల్లూరి నాగరాజరావుగారు కంపపాత్రను
ధరించి ఈ అట కృష్ణలీలయని పిలవబడినను నిజంగా కంప
మోక్ష మని చెప్పవచ్చును. ఇదియుక నీనిను నాటకము. కర్ణాటక
దేశంలో కొన్ని సమాజాలు పెక్కుమంది పెల్లవాండ్రను చేర్చి
విచిత్రమైన రంగవంకరములతో పోయి పేలేటప్పటికి

దుజ్వల చక్రగర్భములో చక్రని బాలకృష్ణుడగుపడుట, ప్రేజి
మీదకు గుర్రపుబండివచ్చుట, మాయాశివు అంతర్హితమగుట,
తైలుగోడలు పగులుట, యమున దారివచ్చుట, కాశీయర్థ
చము, బృందావనలతాని నాసముల, గొల్లబొట్టెలగూడి అంగ
నామంగనా సంతకే మాధవోనుని ముచ్చటలాడు వద్దు
కృష్ణుడు, విశ్వరూపపండ్ల చాలు కంఠుని సభాచేదిక మొదలైన
బ్రాహ్మణు సీమలు విచిత్రంగా చూపుతాడు. వుడిపి పిల్లవాళ్లు
తీయని ముండుసముకో వచ్చి రా ని వమానముకో గోప
బాలికా భూమిలలో తళతళలాడుచు, పకపకలాగుచు ముచ్చట
లీన మురిపెంపు కాసులై మెరుకుచుండును. ఇంతటి గంగభను
త్కారము, బావకనటనము, వస్త్రాధారణ సామగ్రిలేనివారు
కృష్ణతీల నాడమాడదు కృష్ణపరంగా అయితే నేన ద్వైవ
మాట నిజము కాని యానాటకము కంఠ మోచాచమని తలచిన
యెడల కంఠుగి ధ్వజావమను, మనోస్థితిని చుర్చించి యండలి
తత్వమును గ్రహించి ప్రకటింపగల నటశేఖరులు దిని నొకంత
రమ్యముగ కేనగలుగు, ఎందర కంపెనీల పేషాంసులో చింపిరి
రంగములో నాగరాజరావుగారు యానాటకాన్ని ంత
అర్థము క్తముగ చేసిరి.

కంఠునిస్థాయాభావముభయము భయసాధనచే వై హిక
బంధములు తెగినవాడు.
కా|| కాశ్మీరాత్మంతరగోపకలో భయమునగంగుండ వైరత్రా
సామగ్రిన్ శిశుపాలకు ఖ్యుప్తవతుల సంబంధులై వృష్ణునిన్
ప్రేమనీర్మల భక్తిసేను నిదెచక్రగంటి మెల్లైన ను
ద్దామధ్యానగరిష్టుడైన హరితేరన్ వచ్చుధాతీశ్వరా||

కంఠుకు నిజ ప్రాణసంరక్షణార్థము చేపడిసంతతివై పగ
పూతన భాగవతాది పురాణాలలో యీకని దుశ్చేష్టుల, కూ
రోపాయము చేసే వివాహాచార్యుల ఆకాశవాణి పలుకు
విన్నోత్త మొదలిడినట్లు పడుచు హిందుస్థాని ఫిర్కా పురి
వారికృష్ణజననంకృష్ణతీలకంపనలచూచూనాటకాలలోకంఠుడు
మొదటినుంచి దుండగీడు గ, త్రాసపోతుగ, సాఖువ్వేషిగ,
పిత్తువ్రోహిగ, బంధువిరోధిగ ఉన్నట్లును అర్థపడుచు చెంటు
గాని తెండ్రిని బంధించి గద్దె నెక్కినట్లును చూపుచు కంఠునొక
క్రూరరక్త సిగ జ్వలింపియున్నది. ఈవృత్తాంతము పురాణాల
లో కానరాదు నాగరాజరావు పురాణఫక్కినే అవలంబించి
చేపడి కల్యాణాంతమునండి భయావిప్లవైతనమేను చూచునా
గృహస్థుడుగ కనుపించెను మిర్రాకళిశ్రుని వేషమందువలెనే
కంఠభూమికలోకూడ చక్కని రాజలక్షణాలు, గృహస్థ
చూర్మదలు, మానవజైవమైన కద్దురాన్నురణ చూపించాడు. చివ
రకు శిక్షలన్నీ పమ్ముగచెల్లిబొయి కృష్ణుడు పధురానగరిలోని
వల్లమాటమును ప్రవేశించగానే వాల్మీకి సుమరాంగణము
నొక మాయాతమిత్రము నెలవీలునుధీరాశ్రేయని డెండమాక్ర
మించినట్లు నాటి నాటికి నీచరుచక్రవర్తి యనిమేమబుద్ధి వైశద్య
మహంకారపటతీ పవృత్తంబై నట్లు కంఠ నియంలమున చూపుదరి
జేరిక భయోత్పాతభంగము లావిర్భవించి భావనాశక్తికీతమై
బుద్ధిమాంధ్య మేర్పరచి యల్లనమాన్యవృత్తి దెచ్చిపెట్టుచుండె
ను మాయాశివు మింటికెగయునపుడే చూపుల ఒకభవిం
చినో వానినే గమ్యురభవు నేడినుండి కృష్ణుడగుచుచునో
వీక్షించు నోయను భాంతిలో చేరునది తోచక నల్లడుచుం

డెడిపట్టులను మిక్కిలి విచిత్రముగ నెల్లారి నటకేసరి చూపియు
నాటెను. భీభత్సవిశూనకాదుల కెరెని మించినటుడు కాన గాడని
విన్నవించు భవస్కృపాపాపిత విమగ్నన సామర్థ్యమున నుండు
లాట, మారికాన్త్రీ.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1 భాగము - అన్ని వ్యాధులకన నలభయుగా చికిత్స చే
కొలు 600 యోగముల గల వైద్యసంగ్రహము. 1-కి రు 1-1-0
2 భాగము - శుద్ధుని, భస్మములు, పంట, అజ్ఞాన
దోషగములు, ఆసక, ఆప్త, ద్రావకములు, లేప్యాములు,
చూర్ణములు, తైలములు మొ|| అన్నిరకముల ఔషధములను
అనభిప్రాయముగా చెయ్యవద్దలతో ప్రాయబడియున్నది.
1-కి రు 1-12-0, పోస్తు బుచ్చులు - రు 1-1-0
ఆయుర్వేద చంద్రిక - వైద్య ఆరోగ్య, శాస్త్ర, ఔష
ధ, వస్త్రురణ, చికిత్సలు మొ|| ప్రాయబడి వైదికములు -
రూ|| రం చందా రు 2-8-0 మొదల యున్నవి -
పి. శి. వ. లింగమనో,
ఆయుర్వేదసమాజం - పెరిచేపి - నెల్లూరు జిల్లా

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బా 1 కి 1-4-0
ఈగతచూరముతో పండ్లతోముటవల చిగుళ్లు గట్టిపడును.
బుట్టమండి రక్తము కారకుండును నోటదుర్బంధములే కలు
కుం పండ్లుమాత్రములై తెల్లగా నుండును.
అమ్మతాంజనగ డిబ్బో, మదరాసు బొంబాయి.

సిలోనులో ఇరువదినం ఉత్తరములనుండి యున్నది

అత్యుత్తే చెన్న పురికి నూతనము.

ఇరువది సంవత్సరములు అంతకుపైగానుండియే డాక్టర్ బార్బి డ్రాల్సులై ను సబ్బులు
సిలోనులో నుండు వారికి బాగుగా తెలియును, అయితే మద్రాసునూ నూతనము. ఇదివరకు
యితర యేనబ్బులు యియ్యనంతటి పరిశుభ్రత, మృదుత్వము, విశ్రామము, అండము దీనిచే
చర్మమునకు గలుగును. నేటిదినమే మీవాడుక దుకాదారుణియొద్ద ఒకబిల్లు నుకొని, వాడి,
తృప్తిచెందుడు.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను

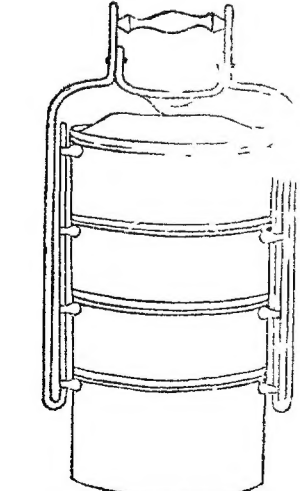
సోల్ ఏ జంట్లు:

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. ఆడికప్ప చెట్టి (కొలంబొ)

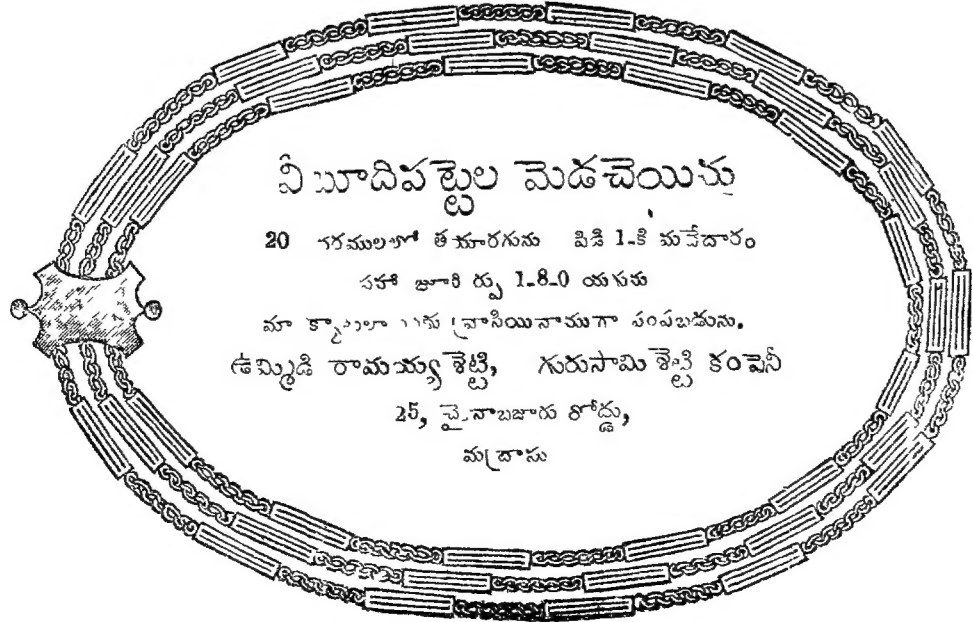
52, బందరు వీ.టి. మద్రాసు.

P P

మీకు బంగారు, వెండిసామానాలు, నగలు యేమి కావలసియున్న ను తరగోతయూ చేసి యిచ్చెదము
సవరముబంగారుకు, సీమవెండికి పూచీ యిచ్చెదము.

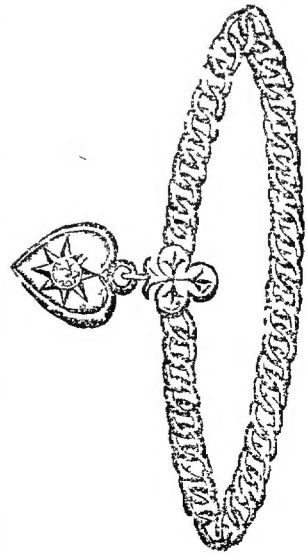

ఇలా జనము తీసుకొనిపోవు
నెట్లు, రు 80 ఎత్తునండి రు 200
లు ఎత్తునకు తీసుకొని చేయ
వచ్చును. - జూరి ఒక రూపా
1-1-0

వీ యాదివట్టెల మెడచెయ్యు
20 గ్రములలో తమరగును విడి 1-కి మచేదారం
పకా జూరి రు 1.8-0 యగును
మా క్కొంబా 11 ను ప్రానియనాముగా పంపబడును.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ
25, వై.నాబజారు రోడ్డు,
మద్రాసు

అతి పెయిను 3.4, సుందరులలో తమరగును
నో విలారి రు 80 0 0 ప్రతి ప్రక్కేక దా
మొదలైనవి

గౌత మాశ్రమము

ఆంధ్రగోర్యాణ విద్యాపీఠము-కొవ్వూరు
గోదావరీతీరము

స్వస్తి శ్రీ రక్షాక్షి నామ సంకీర్తన పుష్కలమైన దశమి, ఏకాదశి ద్వాదశిలను (అనగా ౧౨-౩౧ సంవత్సరము జనవరి ౨, ౩, ౪ తేదీలను) మా విద్యాపీఠమున చతుర్థ వేదశాస్త్ర పరిషత్తును, విద్యాలయముయొక్క పండ్లండవ జన్మోత్సవమును, గానసభలును ఇతర వినోదములును, క్రింద వివరించిన కార్యక్రమము ననుసరించి జరుగగలవు. దేశారాధన తత్వరలగు తాము శుభావస్థలలో దయచేసి మాయద్వయమునకు శోధించి వేడుచున్నాము.

కురుగంటి సీతారామయ్య,
ప్రధానాచార్యుడు.
చిత్రపు వెంకటాచలం,
అధ్యక్షుడు.

తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావు,
కార్యదర్శి.

కార్యక్రమము.

(౪-౧౧-౧౯౨౫ దశమి ఆదివారము)

(ఉదయము):— గం. ౯ మొ ౧౧. వరకు విద్యా పీఠ పరీక్షలు.

(మధ్యాహ్నము) గం. ౩ మొ ౫. వరకు వేదశాస్త్ర పరిషత్తుమావేశము. అధ్యక్షులు:— శ్రీమత్సరమహేంద్ర పరివ్రాజకాచార్య సద్విదానంబేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారు. తృతీయ పరిషత్తులైతే నివేదనము. కార్యదర్శి:—

(రాత్రి) గం. ౭. మొ ౯-౩౦ వరకు గానసభ ౧౧ మొదలు పాఠికభ.

(౫-౧౧-౧౯౨౫ ఏకాదశి సోమవారము) ఉదయము. ౫. ౭. నగర సంకీర్తనము. గోదావరి స్నానము. ౯. ౧౧. మహాద్రాభిషేకము. లక్షపత్రిపూజ. సహస్రకమలార్చన.

(మధ్యాహ్నము) గం. ౨. మొ ౬ వరకు విద్యాలయ జన్మోత్సవము. ౭. ౯-౩౦ గానసభ. ౧౧ మొదలు పాఠికభ. ఈదినమునందు భిక్షుసలములందు, వేదపారామర్శమును, శాస్త్రచర్చలును, అభివృద్ధియుగ జరుగుచుండును. తాత్వికాంతరీయ భజనలు భగవద్గీతావేదములు జరుగుచుండును.

(౬-౧౧-౧౯౨౫ ద్వాదశి మంగళవారము ఉదయము) గం. ౫ మొదలు ౯ వరకు రుద్రయాగాంగహోమము.

(మధ్యాహ్నము) ౧౧. ౪. వండిత సభ, సన్మానములు, ధర్మశాస్త్రచర్చలు. ౭. ౬-౩౦ గానసభ. ౧౧. మొదలు పాఠికభ. ఈకార్యక్రమము అవసరమువెంటిని మార్పులు జరుగుచుండును. ప్రతిదినమును, అవకాశమునుబట్టి శ్రీపరమహంస పరివ్రాజకాచార్య సద్విదానంబేంద్ర సరస్వతీ స్వామిలవారి యుపన్యాసము జరుగును.

శ్రీకవి:— భాగవతుల లక్ష్మీనరసమ్మ (ఆంధ్రురాలు) వారి నాగభూషణం బి. ఏ., పారేపల్లి రామకృష్ణయ్య, వారణాశి విశ్వయ్య మున్నగువారు—జంత్రగాత్ర గానము. వారణాశి ఘంటయ్య, పొట్లూరి రాఘవయ్యవారి—మృదంగము.

శైరువుల లక్ష్మీదత్తీతులు—వీణ. వాజపేయయాజుల శుభయ్యభాగవతులు, పెడసన గంటి సోమయ్య భాగవతులు మున్నగువారు—కాలతేజములు. తాత్కాలికముగ ప్రాచీంపబడు కార్యక్రమము ననుసరించి జరుగుచుండును.

శిరోవేదన మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి 0-12-0

ఈ మాత్రల సుపర్యోగించుటవలన శైశ్వపు కలహాస్తి, లంజీల హాస్తి కంటనే హాస్తి అమృతాంజనం దీహి, మదరాసు - బొంబాయి

లజపతిరాయి, షాకతాలీగార్ ఆగమనము

సెంట్రలు స్టేషనువద్ద గొప్ప స్వాగతము
సాయంత్రము ఉపన్యాసము

శ్రీయుత లాలలజపతిరాయిగారి యుదయము, తెలంగాణ మొలంకందు 6 1/2 గంటల మదరాసునకు చేరిరి. అప్పటికింకను పూర్తిగా తెల్లవారక పోయినను ఉదయము 6 గంట సుండియే లజపతిరాయిగారిని దర్శించు వేడుకతో చాలమంది సెంట్రలు స్టేషనువద్ద వేరుమండిరి. ఆరుగంటలన్నర యగువరకు, స్టేషను వెలుపల, ప్రజలు పెద్ద సమిగూడి యుండిరి. స్టేషనునందు స్వచ్ఛంద సేవకులు జాతీయ పతాకములతో సన్నద్ధులై యుండిరి. ప్లాటుఫారములయందు యువకులతోడను విద్యార్థికులతోడను, పురప్రముఖులతోడను నిండియుండిన. శ్రీయుతులు టి. ప్రకాశముగారు, ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, తామారు ఖాన్ చంద్రవర్మ, ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు, అల్లాది కృష్ణస్వామయ్య, బుర్రా సత్యనారాయణ, కె. భావ్యం డా॥ యు. రామరావు, మాలానా యామావోహస్సేను, డా॥ తామకామతుగారు మొదలగువారు రుచుగలరు. సరిగా 6 1/2 గంట, రైలుస్టేషనులోనికి వచ్చినతోడనే, లజపతిరాయిగారు ప్రయాణమొనర్చుచున్న రెండవతరగతి బండివద్దకు జనమంతయు మూగను. లజపతిరాయిగారితోగలసి, డాక్టరు సీత్ చంద్రులం. ఎల్. సి. పురుషోత్తమదాసు టాంజూరు గార్లుగూడ వచ్చిరి. రైలుబడిన తోడనే, ఎన్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, టి. ప్రకాశముగారు రైలుబండిలోనికి కెక్కిలజపతిరాయిగారిని జనుజనుధ్యానములు పుష్పమాలాలం చెలగ కృతులనొసర్చిరి. చెన్నపురి తమిళకాం (గను సంఘమువారు, లజపతిరాయిగారికిస్టేషనునంతే స్వాగత మర్పించుటకు మొదట నుద్దేశించిరి. కాని అట్లు జరుగలేదు. సాయంత్రము గోఖలేభవనమునజరుగుసభయందు ఆస్వాగతవ్రతము సమర్పింపబడునని దెలియుచున్నది. అటుతరువాత లజపతిరాయిగారును, తాండను, సిల్పిందుగార్లును, మోటారుకారులొ మైలాపూరునందు వారికొరకు ప్రత్యేకముగ నేర్పరుపబడిన బస్సు గొనిపోబడిరి. మైలాపూరునందు ఎన్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి గృహమున కదురుగానున్న గృహము దీపదేవురప బడిన.

షాకతాలీగారు

మాలనా షాకతాలీగారియుదయము బొంబాయి మొలంకందు, 7 1/2 గంటల మదరాసుచేరిరి. వి. చక్రవర్త్యుచైట్టి, మాలానా యామావోహస్సే, మహమ్మదు, అఫమాకి (అజదు హిందూ ప్రతికాసంపాదకులు) డా॥ యు. రామరావు, గార్లును చాలమంది హిందూమహమ్మదీయ ప్రముఖులును, షాకతాలీగారికి స్వాగతమొసగుటకుగాను, ప్లాటుఫారము మీద వేచియుండిరి. ఉదయము లజపతిరాయిగారిని దర్శించుటకు వచ్చియున్న ప్రజాసమాహారములందు, 6 1/2 గంట మొదలు 7 1/2 గంట వరకును వేచియుండిరి. ఇప్పటి కీ ప్రేక్షకులసంఖ్యగూడ ఉదయమునకంటె చాలఅధికమయ్యెను. బొంబాయి మొలంక స్టేషనులోనికి వచ్చినతోడనే, మాలనా యామావోహస్సే, ఫరూకీ గార్లు బండిలోనికి ఎక్కి షాకతాలీగారిని “గాంధీకై” “షాకతాలీకై” అనుధ్యానము చెలరేగ పుష్పమాలలతోడను, నూలుమాలలతోడను అలంకరించిరి. అటుపిమ్మట షాకతాలీగారిని, మోటారులొ నెక్కించి మాలనా యామావోహస్సేగారిగొస్తున్నామనకుగొనిపోయిరి. వారచ్చటనే బస్జేయుదురు. షాకతాలీగారు తిరిగి సాయంత్రము 9 గ 10 ని॥ తిరునేండ్రము ఎక్కువైగున్ననందు బయలుదేరి మంధళాణము వెళ్లెదరు. శేపు మంధళాణమునందు జరుగనున్న తమిళ రాష్ట్రీయ భిలాఫతుమహాసభ కధ్యక్షతనహింబులకుగాను షాకతాలీగారుచ్చటకు వెళ్లుచున్నారు.

వెల్లింగుటన్

1925 సం॥ జనవరి నెల 3 తేది మొదలు జనవరి 9 వ తేదివరకు మ్యాట్రీసీట్లలు శని ఆదివారములందు 2-15 గంట చూపబడును.

ఆల్ న్యూ సు కా మి క్సు

ప్రదర్శించబడును
8-1-1925 శనివారమునండి యూనివర్సల్ ఫెస్టావ్ కల సీరియలు.

ది “హోస్టల్ సిటీ” ప్రదర్శించబడును

పీటి మారిజన్ అందు మార్గరేటు మోరిస్ అడ్మిక్స్ కార్యములు మాడతగినవి, న్యూసుగూడ చూపబడును.

ఆంధ్ర దేశమున పేరెన్నికగల నవలలు!

తైబ్రరీలకు సంవత్సరాది బహుమానము

50 పుస్తకములు రు 25 లు మాత్రమే రు 50 లు విలువగలవి

సంవత్సరాదివరకే తగ్గింపువెల
ధర్మాస్తుతో రు 10 లు అడ్వాన్సుపంపును సమీప రైలుస్టేషను తెలుపవలెను.
రు 0-1-0 విల్ల పంపినచో గ్రంథములల్లిప్తు పంపెదము.
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథమాల, కాకినాడ.

AN EXCEPTIONAL OFFER!!!

125 Genuine American Timepieces are given away free Rs. 8-0-0. to purchasers of

OUR "FASHIONABLE" SOLID ROLLED GOLD WRIST WATCH of the finish Swiss Make, excellent finish, fitted with a beautiful lustrous dial which gives the watch a very high class appearance. Exceptionally, small size and a perfect time keeper warranted for five years and stamped in the case to this effect. We make this offer as an introduction to a new line in watches which we have priced a triple above cost. This offer holds good for one month only.

OUR PRICE RS. EIGHT only with a timepieces free.

The Sales Manager

THE ENGLISH MAIL WATCH Co.

Mount Road, Madras.

ది ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

మిక్కిలినమ్మక మైనవి ఆడంబరములేని పాలిసియసి ప్రపంచమందు ఆంతటను తెలియును.
పాలిసియ మంచికలుమునకు యిచ్చుటకు వీలుగలను.

ప్రియములు చాల తక్కువ కాలము గడచిన పాలిసియ పునరుద్ధారణచేయబడును.
వరత్తులు సులభమైనవి. హక్కుదారులకు సకాలమున వైకమివ్వబడును.

గడిచిన సంవత్సరపు బాలన్సుషీటుకు, ప్యాస్వర్డుకు ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయును.
(3)

జెంగుసూరుబాగించి
152 కమ్మర్షియల్ బిడి

మద్రాసుబాగించి
9/10 సెకండులై నుబిడి

ఆంధ్ర ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశ మహాసభ

ఏలూరులో సమావేశమగుట

ది|| బి|| మో|| రామచంద్రరావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున

నిన్నను ఏలూరులో సమావేశమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశ మహాసభ కార్యక్రమము ది|| బి|| మో|| రామచంద్రరావు పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున ముగిసినది.

సామెతలు ప్రకారము సానిక సంఘములతో సంబంధము లేకపోయినచో చాల సంవత్సరములు తీర్మానములతో సంబంధముండుటవలన విద్యావిషయక సమస్యలను దుర్మార్గముగా పోలేదు. ఇప్పుడు మారు ప్రాథమిక విద్యా వ్యాపకమున కైతేయు ప్రజలకు ముఖ్యముగా తోడగుట కా కారణము సంతోషముగ నున్నది. పూర్వము జన విద్యాదర్శము లేకున్నను ఉపాధ్యాయుల కెట్టి గౌరవము న్నను యిక్కలమున గ్రామములో నుపాధ్యాయుని స్థితియే మాత్రమును తృప్తికరముగ లేదు. ఇందుల కనేక కారణములు గలవు. చాని నివలకెప్పు నవసరము లేదు. ఉపాధ్యాయుని యెడల గౌరవముగలవోట్లు బకలన్నియును వృద్ధిగానే యున్నవి. ఉపాధ్యాయులకు ప్రాప్తప్రాప్తహాయిలున్నయెడల ప్రాథమిక పాఠశాలలు అగ్నున్నతిన బడయగలవు. ఇందులకు ఉపాధ్యాయ వృత్తియందు కట్టుబాటుండవలెను. తాలూకా జిల్లా సంఘము లేర్పడి రాష్ట్రీయ సంఘముతో జేరినవని వినుటకు నాకు సంతోషముగ నున్నది. వీనివలన మిలా నైకమత్య కేర్పడుట యేగాక మిలామిలా విద్యాభివృద్ధినిగూర్చిన విషయములను ఆ కమిషన్ లు చర్చింపవచ్చును. ఈ సంఘములు సానిక సంఘములతో ను విద్యా కాభివృద్ధియలతోను కలిసిపనిజేసినయెడల చాల యుపయోగ కరముగ నుండునని నాకు నమ్మకము గలదు. దేశమంతయును విద్యాలయముల జేయుమును ఆలోచించునటుల జేయు కారము మిపై నున్నది.

విద్య - నియోజకవర్గము

మీకు బాధ్యతలేన్నియో గలవు. విద్యార్థుల చారిత్రము ను మానసిక శిక్షణను శత్రువుజేసి పోయినచో చేయవలసిన బాధ్యత మీపైగలదు. ఇదియంతయు ప్రాథమిక పాఠశాలలోనే ప్రారంభముగావలయును. రాజకీయముగ గూడ మీరు జేయవలసిన పనికే ప్రాముఖ్యము గలదు. సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టుటవలన విద్యావంతులగు నియోజకుల తయారుచేయుట అవసరమై యున్నది. ప్రజల యిష్టము ప్రకారము ప్రభుత్వమును నడుపవలసియున్నది. ఇందులకు ప్రాథమిక విద్యా వ్యాపకమున పరము. ప్రభుత్వము వారు దీని ప్రాముఖ్యమును గమనించి, గ్రామములలో దీనినిభివృద్ధి జేయుటకు తగిన ప్రాప్తప్రాప్తహాయిలైనవి 1917 ఆగష్టు ప్రకటనము ప్రకారము భారత ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు వ్రాసిరి. దీనియొక్క ప్రాముఖ్యమునుగూర్చి మాంటాగు షెప్పర్డు నివేదికయందుగూడ చెబుపబడినది.

దేశమంతయును స్వరాజ్యమును బొందుటకై త్వరచతున్నది. విద్యాభివృద్ధికిని రాజకీయాభివృద్ధికిని సంబంధముగ నున్నది. సానిక సంఘములకు కానననభలమును యెన్నికలందు జరుగు విధానమును మార్చగమనించియే యందురు. చదువు రాకపోవుట రాజకీయాభివృద్ధి కాలంకమే యనవలయును. మీరు విద్యాభివృద్ధికి పాటుబడి దేశమునందు జాతీయ కార్యము జేయుచున్నారనవలయును. కావున ప్రాథమిక పాఠశాలలోపాఠ్యాంశముల యందులకు గర్వపడవలసినదే స్వతంత్ర్య సంరంభమునందు మీరు ముందువారై యున్నారు. మీరు యీ విద్యాశిక్షణముల నొసంగి పాఠశ్రయము నొసంగగలరు.

ప్రాథమికవిద్య రాజకీయసంస్కరణములు

సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పటి నుండియును విద్యాసంస్థాపనలందు నూతనభావము వ్యాపించుననితలంపబడినది. ముఖ్యముగ ప్రాథమికవిద్యకు యొక్కట ప్రాముఖ్యమియబడునని తలంపబడినది. ఉపాధ్యాయుని దశ హెచ్చునని తలంపబడినది. నిర్బంధవిద్యావిధానము ప్రవేశపెట్టబడుననియు, జాతీయవిద్యావిధానము ప్రయత్నింపబడుననియు మంత్రులు నిర్ణయించినది.

ప్రాథమిక విద్య నొసంగుదురనియు నూహించబడినది. ఇట్టిజేమియును జరుగవలసినది విచారముననున్నది. ప్రాథమిక విద్యావిధానమునందు సంస్కరణములకు పూర్వమునందుకన్న అభివృద్ధియే మియు గాన్పించదు. 1912 లో గోల్కొండ నాటినుండియు నిర్బంధవిద్యావిధానమునకై బిల్లులను ప్రవేశపెట్టుచుండబడినది. మద్రాసులో మాత్రము 1924 సంవత్సరాంతమునకు 7 మున్సిల్ పాటిటీలలో నిర్బంధవిద్య ప్రవేశపెట్టబడినది. 1924 లో ముంబైలో ప్రవేశపెట్టబడినది కంకరింపబడినది. ఒక్క పంజాబులో మాత్రము యానిర్బంధవిద్యావిధాన మభివృద్ధిగాంచినది. బాలిక విషయమున నిర్బంధము జేయటకు సాంఘిక స్థితియు ఆటంకముగ నున్నది. ఎట్లైనను విద్యను నిర్బంధము జేయుట ముఖ్యముగ నవసరమై యున్నది.

సానిక సంఘములు దరిద్రముగ నుండుచోనే ప్రాథమిక విద్య అభివృద్ధి జొందరున్నది ఇందులకు అవసరమైనవేసినయెడల ప్రజలకు యేమి అసంతృప్తి కరముగనగును నోయితిని అనుగలదు. ఇప్పుడు సానిక సంఘము లన్నియును నిర్బంధవిద్యావిధానము విషయమున కాసంబంధము నాచగలలో లేట్లు బాలవు. ఈవిషయమున సానిక సంఘములకు స్వతంత్ర్యమి యుండవలసి. సానిక సంఘముల ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధిగాంచిన గాని నిర్బంధవిద్యావిధానము విషయము గాంచినది. ఇందులకు అవసరమైనవి విధింపవచ్చును. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల సహాయముగూడ అవసరమైయున్నది. ఈ ఆర్థికవిషయమును ముఖ్యముగ ఆలోచించినగాని నిర్బంధవిద్యావిధానము విషయమున జేయ ప్రయత్నములు పంపింప గానేరవు. సానిక సంఘములకును ప్రభుత్వమువారు నియమించిన విద్యా కాభివృద్ధికార్యమును సహకారములేకుండుట వోచనియును. అట్టి సహకారముండేనగాని అభివృద్ధి కవకాశ ముండదు.

జిల్లావిద్యాసంఘములు విద్యావిధానాభివృద్ధి కేమాత్రమునే తోడ్పడలేదు. ఈసంఘములను దీనివేసితాలూకా విద్యా సంఘములను గ్రామపంచాయతులను ప్రాథమిక పాఠశాలలను జూడయింపదలెనను నూచనను పత్రికలలో జూచివీని కానిస్థానిక సంఘముల అధికారమునుండి తొలగించుటలో యుక్తము నాజేమియు గాన్పించుటలేదు. తాలూకాబోర్డు స్వతంత్రముగ విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడునని నాకు నమ్మకము గలదు.

ఉపాధ్యాయుల వేతనములు

ఉపాధ్యాయులకు వేతనములందభివృద్ధి గాన్పించదు. 1912 లో 10 రూపాయలున్నది యిప్పటికి 15 రూపాయలు జేయబడినది. జీతములను గూర్చి విచారణ జేసిన సంఘమువారు ప్రాథమిక పాఠ్యాంశములకు నెలకు 80 రూపాయ లీయవలెనని తీర్మానించిరి. ఇందులకు డబ్బులేకున్నయెడల రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వావాయులనుండి సహాయము జేయవలెనని నూచింపబడినది. రాష్ట్రీయ కమిషన్ లు తమకు డబ్బు లేదనుచుండును. కావున యీనూచన ఫలితమేమియును గాన్పించలేదు. ఇతరకాఖిలలో మాత్రము జీతాలెక్కువజేసి సంవత్సరమునకు 80లక్షల కిక్కునెక్కువజేసిరి. పెన్షనర్యులకును వేతనములు హెచ్చుజేయబడినది. లీకమీషను నూచనలలో యింకను 10లక్షల ఖర్చు రాష్ట్రీయములకుబడును. అట్టితరీ ఉపాధ్యాయుని నితిమాత్రము యిట్లుజూడకుండ పదిలేవేయుట అశాస్త్రీయమగును. రాష్ట్రీయముల కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు జెల్లింతుకప్పులు లబ్ధియి మిస్టిలి యభివృద్ధిజునునని నమ్మెను. ఈలోపల వీ విషయమును సానిక సంఘములను ప్రభుత్వమును కనిపెట్టి యుండవలసియున్నది.

సాంఘిక సేవ

పాఠశాలలు సంఘాభివృద్ధికి కేంద్రస్థానముగ నుండవలెనని కోరినది. మివిద్యార్థులలో సాంఘిక సేవాపత్తి నభివృద్ధి జేయవలయును. ఒక్కచదువునేగాక పరిసర పరిస్థితులుగూడ బాగుండు గవనింపవలయు జేయవలయును. పాఠశాలయందు నేర్పి విషయములలో ప్రజాజీవితమునుగూడ నేర్పించునయెడల సంఘమునందభివృద్ధియు అసంతృప్తియు గల్గును.

* * *

(స్వకీయచి లేఖరి)

ఎల్లూరు, జనవరి 8:—దీవాను బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి ఆధ్వర్యమునకై ఏలూరు పురమండల మందు తృతీయ ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశ మహాసభ నిన్న జరిగెను. జమిందారగు మోతే గంగరాజుగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నున్నారు. ప్రాథమికవిద్య విషయమై గంగరాజుగారు నర్పించిరి. ప్రారంభ విద్యా ఉచితముగను నిర్బంధముగను వ్యాపింపబడినగాని పరిగ

వోట్లకు తమ కోర్కెనును నిర్వహించుననియు, హక్కులను గుర్తింపవలయు గంగరాజుగారు నుడిచిరి. ప్రాథమిక విద్య వ్యాపింపచేయవలసిన అవశ్యకము అతిజరూరనియు విద్యకు వ్యయమును ప్రభుత్వము ముందుగ భరింపవలయుననియు, దుగ్గరమును ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశముల అవసర బాగుచేయవలయుననియు అభ్యర్థనలు, రామచంద్రరావుగారు నుడిచిరి. ఇందుకొరకు పన్ను వసూలు చేయుటకు పంతులుగారు ఖండించిరి. ఒకప్పుడు విద్యాశాఖ డిప్యూటీ సెక్రెటరీ కును ప్రస్తుతము రాజమండ్రి కళాశాల క్రెన్సిఫలునునగు స్థానము గారు సమావేశమయొక్క ఉద్దేశ్యములయొడ సానుభూతిని జెప్పుచు, తగినరీతిని ప్రభుత్వమునకు ఉపాధ్యాయుల బాధలను దృక్పథికికి తప్పక వారలకు సౌకర్యములు ప్రభుత్వము చేయవలసిదెప్పును. సేకు సమావేశము జరుగుచున్నది. (తంతి)

చెన్ను చెర్రె హైందవ మహామండలి

అన్నవృత్తా నివారణము
ఈనెల 25, 26 తేదీలలో చెన్నుచెర్రెలో యాభ్యుదయ జరిగినది 25 వ తేదీని నిర్వహించునయెను 26 వ తేదీని మహాసభాద ఆత్మానంద భారతీయాయును అధ్యక్షతవహించిరి. ఈసభకు చాలనుండి అన్న (పంచమ) సోదరులు గూడ తచ్చిరి. ఆచట తిరుక్కోడు స్థానమును సుప్రసిద్ధముగు విష్ణు ఆలయము కలదు ఇంతవరకును యీ ఆలయము ప్రక్కనున్న విశులగుండ పంచములను రానియ్యటలేదు. కాని యీసారి మొదటికోజాన అవిధి నే పంచమ సోదరులను తీసికొనివచ్చి, ఇచటనున్న సవర్ణ హిందువులు నైకంపవర్ణహిందువులకు మంచినీరిని బోధించిరి. ఈసభలు కాళికాదేవి ఆలయ ప్రాంగణమున జరిగినవి. ఆదేవాలయమునకు బహుప్రాచీనములందుబారును పూర్వాచార పరామర్శలునకు శోక నంబూద్రి బ్రాహ్మణకుటుంబమువారు తాజమాన్యమును వహించుచున్నారు. చెండవకోజా సభ ముగియగానే బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు సవర్ణులు ఆవర్ణులు నందరునుగూడ దేవాలయములోని శ్రీ కాళికాదేవిని సందర్శించి ఆరాధన మొనరించిరి. సోదర భావమును సామరస్యమును పూర్తిగాని లభింపజేసెను. తమ మారమంగళము వాస్తవ్యులగు నీనంబుద్రి బ్రాహ్మణకుటుంబము వారు చూపిన ఉదారభావము చాల ప్రశంసనీయును. కేరళములోని యింత నంబుద్రిను సవర్ణ హిందువులనుగూడ వీరి మార్గమునే అనుసరింతుగాక. తిరువాన్కూరు శాసన సంఘ సభ్యుడును, తిరువాన్కూరు రాజకుటుంబమునకు గన్నీహిత బాంధవుడును, లక్ష్మీపుర దుర్గాధిపతులును శ్రీ ఎస్. ఆర్. రాజరాజవర్మయ్యలతోపరానుగా చాల భార్యముతో ప్రాప్తహాయి చేసి బాసబయ్యెని లచ్చిరని ఒక విలేఖరి వ్రాసెను.

- రెడ్డిరాణి సచిత్రమధపత్రిక నం||ర చందారు 3 మత,సాంఘిక,వ్యవసాయకవిద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
- వారకాంత (నాటకము) విలులయ్య,వి: కత్తెలయ్య అద్భుతవర్ణలు, బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. నెల 12
- మిమనానురాగము (పేరుగన్నవల) నెల 12
- గర్వభంగ (గరుడ, బలరామ, ఆంజనేయ, పర్వ భామ గృహభంగకథలు గలనాటకము) నెల 10
- వాసంతిక (చెంచునాటకము. చక్కనివర్ణనలు) 10
- ఆంద్రనామసంగ్రహము (సతీక) నెల 4
- రెడ్డిబదర్లు రామవరము, గోదావరిజిల్లా

Get a copy of manufacture of Syrups

ప్రతిసంవత్సరమున ఆరణ్యములనులలో లభించునట్టి ఫలములనుండి, కమికల్పనండి సుధురమైనట్టియు, రుచికరమైనట్టియు మరబత్తులను తయారుచేయవిధము అతిసులభమైతిలో ఆంగ్లాభాషయందు రచింపబడినది. వాటిలో కొన్ని విలువగల ధౌవధ సంబంధమైన సుగురగాను ఉండుటమాత్రమేగాక ఎక్కువగా తయారుచేసిన మంచితాభము గలదు.
(ప్రతి 1.8 ధర్మ 1.8.0, వి. పి. తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము.)
పత్రిచోటను నీజంటు కావలెను
Industry Office (Book Depot),
22, Shambhazar Bridge Road, Calcutta.

ॐ

శ్రీ రా న ము ల వి వ ర ము

“కొంగు గను” సామకరణము

దెల్లూములలో దిశోబరు 27, 28 తేదీలయందు జరిగిన ప్ర
ధను ఆ, భా. బ్రాహ్మణేతర సమాజకేసునందు కావించబడిన
తీర్మానములలో ముఖ్యమైనవన్నియు యీదిను ప్రకటింప
బడినవి:—

1. (అ) ఇండియా దేశమునకు సాధ్యమైనంత త్వరగా శాంతియుతమైన సక్రమమైన పద్ధతులచే, వివిధసంఘములకు సాంఘికప్రాతినిధ్యమునుంగి ఐకమత్యము గుహ్యద్భాష మేర్పరచి, సాంఘికాభివృద్ధి పునరుద్ధారణలచే స్వరాజ్యమును లేక స్వపరిపాలనను స్థాపించుటచే అఖిలభారత బ్రాహ్మణేతర మహాసభయొక్క యుద్దేశము.

(క) 21 ఏండ్ల ప్రాయమునకు పైగానున్న బ్రాహ్మణే
తన లెల్లరు మహాసభాసభ్యులుగ నుండవచ్చును.

(X) ప్రతి సభ్యుడును పైన చెప్పిన సభాద్దేశమున కంగీ
కరించి తత్సంబంధమును నిబంధనలకు బద్ధులైనట్లు లిఖితపూర్వ
కముగా డిలీఫువలెను.

(చ) ఆఖిలభారత బ్రాహ్మణేశ్వర మహాసభ సంస్థయందుంగములుగా యీదినపరిష్కరింపఁబడు:—

(1 అ. భారత బ్రాహ్మణేశ్వర కాంగ్రెసు.

(2) శాస్త్రీయ, బాహ్యజోతరసంఘములు.

(3) జిల్లా బ్రాహ్మణేశ్వర సంఘములు.

(4) జిల్లా సంఘముల క్రిందనుండు తాలూకా బ్రాహ్మణేతర సంఘములు.

(5) రాష్ట్రీయ బ్రాహ్మణేతర సంఘములచే గుర్తింప జేసిన రాజగోయసంస్థలు.

(6) అ. భా. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు సంఘము.

అ. భా. సంఘము

(6) అ. భా. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుసంఘము నందు ప్రస్తుతము యీదిగువరీతిని సభ్యులు ఉండుదు.

(1) మదరాసు రాజధానిలోని 24 జిల్లాకొకరుచోప్ప
న 24 ప్రతినిధులు.

(2) వాదరాసు ప్రతినీధులు యిరువురు.

(3) బొంబాయి నగరముగాక ఆరాప్రమునందు మిగిలిన భాగము పతినెధులు 15 గురు.

(4) బొంబాయి నగరము ప్రతినిధులు 2 రు.

(5) మధ్యరాష్ట్రములు బీరారు ప్రతిసభులు 8 రు.
(6) నాగపురమునకు ప్రతినిధి ఒకరు.

(బి) అ. భా. బ్రాహ్మణ్యతేర మహా సభాధ్యక్షులుగ నుండినవారును, ప్రముఖము అధ్యక్షులుగా నుండినవారును, కార్యదర్శులు, రాష్ట్రీయకార్యసమన్వయిగా నుండినవారును అ. భా. సంఘమునందు ఉద్వేగగరిత్యా సభ్యులుగ నుందురు.

(డ) అ భా. వ్రాహ్మణేతరసభషు ఒక్కజే జనరలు
నెక్కటరీ (కార్యదర్శి) యంశును. ప్రస్తుత మామన మదిరాసు
వివాసియే యాసానమునం దుండును.

కాంగ్రెసులో ఏమి జరుగుచున్నదో తమకేమియును తెలియ
కనయే నారు నుడివడి. ముగ్గురు నలుగురు నాయకులు మాత్రమే
తమపలుకుంపిని వినియోగించి అధిక సంఖ్యావలగు సభ్యులనంద
ని వశపరచుచు నిరి, విషయనిర్ణయ సభలోను మహాసభలోను
మాట ధారాళముగా చెప్పజరుగనేలేదు. పూర్వవత్సరములలో
అగిననీతిని ఎల్లవారిని ఒప్పించుటకు నచ్చజెప్పవద్దతియే కనుట
చేసేదు. ప్రతిహాలులుగా మాటలాడగోరువారికి అనకాశము పూ
రిగా నియ్యబడిన మాట నిజమేగాని పర్యవసానము మొదలు
నే నిర్ధారణయైపండున దానివలన ప్రయోజనముకలుగుట కవకా
ము లేకపోయినది. ఈ వత్సరము కలిగినదివల్ల కీ విజయమున
లేకుండాని ప్రజాసత్తాక విజయమునిచ్చెప్ప వీలు లేదు. రాజకీయము
య్యగా కాంగ్రెసువా రెట్టి తీర్మానములను చేయలేదు. ఈవిష
యముని బ్రాహ్మణేతర మహమ్మదీయ మిశ్రవాచసభలవారు మా
త్రమే కొన్ని తీర్మానములను చేసెనని బెల్లం బ్రాహ్మణేతరసభ
ధ్యక్షులకవిహించిన రామస్వామిమొదలవారు హిందూ
లేఖరితో దెలిపిరి.

(త) మవరాసునకు 2 రు, బొంబాయికి 2 రు, మధ్యరాష్ట్రములకు 1 డు రాష్ట్రీయ కార్యవర్గు లుండును.

(౨) ఆ. భా. బ్రాహ్మణేతిర కాంగ్రెసు ముఖ్యస్థానము
మదరాసు నగరము.

(న) సంఘసభ జరుగుటకు అధమము 15 మంది సభ్యులైన మండవలెను.

సర్. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారిని బ్రాహ్మణేతరుల
నాయకుని, యీ కాంగ్రెసు సంఘమునందు జీవితపర్యంతము
కాశ్వతసభ్యుడుగా నుండవలెనని యీ సభ గోయరుచ్చితి.

అ. భా. బ్రాహ్మణోత్తర కాండము సంఘమునందు
యీదిశవవారు ప్రథమసభ్యులుగ నుందురు:—

మదరాసు రాష్ట్రము

పి. రామనాథ మొదల్యారు, కే. రంగయ్య నాయుడు
ఎం. కె. రెడ్డి, కె. సీతారామరెడ్డి, రా. బి., సి. ఎన్. రత్న
నభావతి మొదల్యారు, ఎ. టి. పన్నీరసెల్యను, ఎ. ఎం. తంబ
మొదల్యారు, హెచ్. జి. పంచరత్నం, రామ్మూడు రాజా, పి.
ఎల్. మారాండంపల్లి, ఖా బి., హాజీబుల్లా కాకిముసాహేబు,
డి. బి., ఎం, క్రీష్ణన్నాయరు, రా. సా ఎన్. ఎల్లప్పరెడ్డి,
డి. బి., డబ్ల్యు. విజయరాఘవ మొదల్యారు, బి. మునిస్వామి
నాయుడు, డి. పి. చౌదరాజు నాయుడు, రా. బి., సి. వి.
వెంకట రంగరెడ్డి, ఎ. కొండప్ప, డి. బి., గోపాలస్వామి మొ
దల్యారు, పి. రామచంద్ర రెడ్డి, డి. బి., పి. సి. ఎతిరాజులు
నాయుడు, పి. గోవిందరావు నాయుడు, రా. బి., ఎం. వెం
కటరత్నం నాయుడు, వి. భానోజిరావు, కోకా రంగరావు
నాయుడు, (ఇతర రాష్ట్రముల సభ్యులపేర్లు ప్రకటింపలేదు)

రాష్ట్రీయ కార్యదర్శులు

ఈదినను వారు రాష్ట్రీయ కార్యదర్శులుగా నుందురు.
పి. టి. రాజను గారు. పి. ఎస్. గురుస్వామి నాయుడు - మదరాసు. ఎస్. టి. కంబి గారు, కె. జి. బుద్ధిగారు, బొంబాయి. ఎకా. జి. ఆచార్యకరు - మధ్యరాష్ట్రములు వీరారు.

జనరలు సైక్రటరీ— రా. బి. ఓ. తణిశాచలం చెట్టి
గారు మదరాసు.

పైస దలిపిన నిర్మాణము ప్రకారము నియమములను త
యారుజేసి 1925 మే లోపున ప్రకటింపబడెనని. భా. బ్రా
హ్మణేతర కాంగ్రెసు సంఘమువారు కోరబడిరి.

మూడు రాష్ట్రాలకు మువ్వగు ప్రతినీధులను కేంద్ర సంఘమునకు 6 గురు సభ్యులను ఆధ్యక్షుడు నియమింప వచ్చును. ఆయన యాదీగున వారిని నియమించెను:—

రా. సా. పాపన్న తాడిగనాయి కాజీగనాయి, ఆర్.
వరమన్న, బి. ఎల్. పటేలు; మాదిరెడ్డి, ఎ. రామచంద్రరావు
పల్లరావు సింధి. టి. నుండరరావునాయుడు, ఖానుబసా
మారు కుపర్లు.

2. దేశములోని వివిధరాజకీయ పక్షములకు వికాసము కుదురవలెనని యీసభ వారాశించుచున్నారు. సామ్రాజ్యవ్యవస్థ స్వరాజ్యము లేక స్వపరిపాలనము అవర్జ్యముగా నుండునని, క్రమపద్ధతులవై నాధాపణ, ప్రభుత్వమును శాసనమును చర్యచేగాని అన్యథాగాని వ్యభిచారము మొనర్చునను బూనకొననట్టియు, గౌరవతక వేతనోద్వోగములందు బ్రాహ్మణేతర, హిందుక్షత్రిస్తవ ముసల్యులు సంఘములకు సంఘిక ప్రాతినిధ్యము నంగీకరించునట్టియు యితర రాజకీయ పక్షములతో బ్రాహ్మణేతర రాజకీయపక్షము సహకారమునర్చును.

సంస్కృతాం సమస్య

8. 1919 నాల్గవ ఇండియా ప్రభుత్వవట్టముచే ప్రారంభపడిన సంస్కరణల విధానమును భక్తిశ్రీకృష్ణకముగంకికరించి ప్రజాప్రతినిధుల ద్వారా ద్వంద్వ ప్రతినిధివిధానమును తొనసాగించుచుండు అధికారులను నాలుగిండ్లు తోడ్పడుటచే యాత్రాస్వాతంత్ర్యసభవారు పరిపాలనమును సమర్థిగా జరుపుటకు, రాజకీయవాంఛల నీడేట్లుగను తగు సమయ మాసన్నమైనదనియు, ప్రస్తుతస్థితికొరకు మార్చవలెననియు పరిపాలనా శాఖలను ఎక్కువ స్వపరిపాలనకర్తరాజకీయములగు నుండునట్లు జేయులెననియు దలండు

ముఖ్యముగా యీ సభ్యులు దలచున చేమన: (1) వీరినులకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముల రాక్షీరి పస్పాకంత్తము వెంటనే యొసంగవలెను. (2) కేంద్ర ప్రభు గునందు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వవిధానము ప్రవేశపెట్టువలె. (3) కాననసభ లికముందు ఐదేండ్లపరిమితిగా నుండవలెను. (4) ఎన్నిక హక్కులను హెచ్చుజేయవచ్చును కాని, నియోజక వర్గముసంఖ్య తగ్గించి సభ్యులసంఖ్య అధికము జేయవలెను.

సాంఘిక చాతినిధ్యము

4. (అ) బాహ్యజీతర సభ్యులను తగినంత ప్రాతిని
ధ్యము కాననసభలలోను, స్టేటుకౌన్సిలులోను, యితరప్రభుత్వ

గౌరవ శ్రీశ్రీశ్రీగౌరవములందును జనసంఖ్యకు తగినట్లుగా నీయ
 లెనని యాసభవారు ముఖ్యముగా గోరుచున్నారు ఈవిషయ
 మనందలి ప్రాముఖ్యతను, ఉద్యోగములందు బ్రాహ్మణేతరుల
 సంఖ్య అధికముగ నుంచవలసిన అవశ్యకతను ప్రభుత్వమువారు
 గుర్తించుకొనుచు విచారించుచున్నారని వైసద్యేన ప్రకా
 రము అదేమి బ్రాహ్మణేతరులకు న్యాయమైన వాంఛల
 నీడేర్చి వారిని సంతృప్తి పరుపవలెనని యాసభవారు గోరు
 చున్నారు.

(౪) ప్రస్తుతపు బ్రాహ్మణేతరులకు గల దుస్థితికి యాస
 భవారు విచారించుచు వారు తమ శ్రీమోక్షార్థమున బ్రాహ్మ
 ణేతరుల ఉద్యోగసంఘముల స్థాపనకు, వలెనని హెచ్చరించు
 చున్నారు.

5. సామాన్యపాలకులను విద్యార్థినిపక్షము లు
 ప్రాముఖ్యమున యితర కేసులందులను అనుభవించుటకు గుర్తించుట
 చేతను ప్రాథమిక విద్యార్థినిపక్షము దేశాభివృద్ధికి మించినది
 కలదుచేతను ప్రాథమిక విద్యను ఉచితముగ నిర్వహించుటకు
 నొనర్చుటకు తగిన యేర్పాట్లు చేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు
 సామాన్య సంఘములకు ఉచితవిద్యభ్యాసము కల్పించు యాస
 భవారు గోరుచున్నారు.

బ్రాహ్మణేతర బాలికలందు విద్యాభివృద్ధి చాల య
 వసరమనియు వారబాలికల విద్యాభివృద్ధికి తదిదండు రె
 ట్టి అటంకముల గలగచేయరాదనియు ముఖ్యవారు బ్రాహ్మ
 ణేతరులందరిని గోరుచున్నారు.

6. సర్వీస్ త్యాగరాయతెట్టి గారు బ్రాహ్మణేతర సం
 ఘము నాడుకత్తును వహించి వారియభివృద్ధికి కొనర్చిన
 సేవకై యాసభవారు కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నారు.

నిమ్నోక్త యభివృద్ధి

7. నిమ్నజాతుల ప్రస్తుత దుస్థితి దేశములో సకలభి
 వృద్ధికి ప్రతిబంధకముగా నుండుచే వారి జీవితమునకు
 మదరాసు బొంబాయి కా స న స భ లా న ద్దు మ
 న్న ప్ర య్యోత్న ము ల కై సం త పి య వా రు
 ను, ప్రజలుగూడ బాధించుటకు కేంకము దెచ్చుచున్న
 అస్పృశ్యతను తొలగింప ద్వీగుణకృత్యాహముతో పని
 జేయవలెనని యా కాంగ్రెసువారు దలంచుచున్నారు.

8. ఘంధర్వయ్యగారు పెంటువాడ దేవుని స్మారకార్థము
 జేయుచున్న ఉత్సవమునందు పల్లకి పగలగొట్టి భక్తులహింసించిన
 జాడ్యేయులవ్యాను యాసభవారు తీవ్రముగ నిరశించు
 చున్నారు.

విదేశములందు భారతీయులు

9. కెన్యాలోను, దక్షిణాఫ్రికాలోను యితర కలనరా
 జ్యములందు ముఖ్యభారతీయులకు జుగుచున్న ఆక్రమదర్శన
 యాసభవారు నిరసించుచున్నారు. కావున అధికారులు తగిన
 శ్రద్ధవహించి ప్రతీకారవిధాన మవలంబించి విదేశములందు
 భారతీయుల యుద్బంధులన్నియు తొలగివరకు భారతీయుల
 విలసభో నీ మరదని సభవారు గోరుచున్నారు.

జాతిభేదములు

10. ప్రస్తుత హిందూ సంఘమునందు గల సాక్షా
 ద్విర్యాలులవలన రాజకీయాభివృద్ధి వెతుకజడుచున్నది. కావు
 న జాతిభేదముల తొలగించవలెనని హిందూ సంఘనాయకులను,
 సాంఘికాభివృద్ధికి తగిన శాసనము చేయవలెనని శాసనసభ్యు
 లను యాసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

11. (అ) కీశియ పం శ్రీమలకు ప్రభుత్వ
 సహాయము ఆర్థిక సహాయము నొసంగి
 ప్రారంభ దశయందున్న యీ దేశము పరిశ్రమల సంరక్షించు
 టకై విదేశ పరిశ్రమ బోటీలేకుండా టారిఫు శుంఖముల విధింప
 వలెనని యా సభవారు దలంచుచున్నారు.

(క) బ్రాహ్మణేతరులెల్లను కొంత త్యాగమునకైన సిద్ధ
 పడి విదేశస్థులకు బదులు స్వదేశీయవస్తువులనేవాడుచు,
 దేశీయ పరిశ్రమల ప్రోత్సహించి సహజముడవలెనని యా
 సభవారు గోరుచున్నారు.

రాష్ట్రముల పునర్వ్యవస్థాపన

12. సాధ్యమైనంత త్వరలో రాష్ట్రములను భాషా ప్ర
 యుక్త రాష్ట్రములుగా విభజించి తిరిగి సంస్థాపింపవలెనని

13. స్థానిక స్వపరిపాలన సంస్థలన్నిటిలో ఎన్నిక స్థాన
 ముల వాక్రమించుటకై బ్రాహ్మణేతర సంఘము లన్నియు యె
 ల్లయడల ప్రయత్నింపవలెను.

14. దేశములో కార్యముల స్థితి బాంధవ్యవలెను. వర్త
 కసంఘములగుర్చి యొకప్పుడ శాసనములందు మాత్రములను
 యా సభవారు రంగీకరించుచున్నారు.

15. (అ) సైనికోద్యోగులకింద ప్రత్యేకమువారిప్పుడు
 తగినసామ్యు ఖర్చు జేయుచున్నందులకు విచారము దెలుపు
 అట్టి వ్యయమును చాలవరకు తగ్గించి యింక నెక్కువ యావ
 యోగకరముల పనులకై ఓనియోగింపవలెనని యాసభవారు
 దలంచుచున్నారు.

(క) భారతీయులను అమ్యముగా నియంత్రించు రాంకులకు
 యెక్కువనుండికి సైనిక శిక్షణ గలుపవలెనని గోరుచున్నారు.

కాంగ్రెస్ సంఘములు నూలు అన్నిగొడచు

బెల్గాం లో కడపటి సమావేశము

30-వ తేదీ ఉదయమున జరిగినది

30 వ తేదీ బుధవారమునాగు ఉదయమున బెల్గాం లో మహాత్ముని శిశిరమునకు మహాత్ముని
 అధ్యక్షతక్రింద ఖాదీవర్కులసభ జరిగినది అన్నిరాష్ట్రముల ప్రతినిధులను వచ్చియుండి మూడు
 గంటలసేపు చర్చ జరిగింది. నూలువడుకుట ఖద్దరుబట్టలను నేయట ఖద్దరు నూలువర్కును కూర్చి బోధిం
 చుట యనువానినిగూర్చి ముఖ్యముగా పనిచేయవలెను నూలుకొని దానిని చందాగా పంపువద్దతినే ఎల్ల
 వారును ఆవలంబించినచో ఉద్దేశము నెఱవేరదుగాన కాంగ్రెసుకార్యాలయములను చేరకనూలును వారు
 నెంటుచే నేరక వాంఛకు యిచ్చివేయవలెనుగాని యితరులకు నూలు అమ్మకూడదు ఎవరైన నూలు
 వడుకలేనివారు నూలుకొనదలచినచో నూలు వడుకువానద్దనే కొనవలెనుగాని కాంగ్రెసుసంఘముల
 వారుమాత్రము యెవరిని నూలు అమ్మకూడదు అని నిర్ధారణచేయబడెను. తక్కిన వివరములను మహా
 త్ముడు ఎంగుయుంకియాపత్రికలో ప్రకటించెను. భారత ఖద్దరుసంఘమువారుగూడ ప్రకటనలద్వారా
 తెలియజేసెదరు మార్చి నెల మొదటితేదీలోగా ఎంతమందిని క్రొత్తగా నభ్యులను చేయగలుగుదు రని
 సభకువచ్చినవారిని మహాత్ము డడిగెను. వారందరును చాల ఉత్సాహకరముగా ప్రశ్న త్రరముల నిచ్చిరి.
 ఎల్ల వారును అధికోత్సాహముతో పనిచేసి దేశీయలందరును ఆచరకాలమున ఖద్దరుధరించునట్లు చేయ
 వలెనని ప్రార్థనముగా నందరు నంగీకరించిరి. సభ్యులు చేర్చువిషయమున కాంగ్రెసుసభ్యులు ఎవరచు
 ప్రచారము చేసిన చేయగూడదు మన మటుల ప్రచారముచేసెక యితరులు ప్రతికూలముగా ప్రచా
 రమును ప్రారంభింతురు కాన ఎవరిప్పుట్టుకు వారు శాంతముగా పరులను బోధింపదగినదే గాని అది
 యొక ప్రచారముగా సాగింపకూడదని నిర్ణయింపబడెను.

ఖద్దరు నూలు మున్నగువాని ప్రాశస్త్యమును గూర్చి వ్యాసములను వ్రాయటకు పోటీపరిక్ష
 నేర్పరచవలెనని రాజగోపాలాచారి గారు సూచించిరి. ఆచూచన ఆమోదింపబడెను. నలుగురు వ్యాస
 ములను వ్రాసెదమని తెలియజేసిరి అని అమృతబహుపత్రికా ప్రత్యేకఫిలేఖరి 30 వ తేదీని బెల్గాంనుండి
 వ్రాసెను.

గ్రామములందు ప్రచారము

16 (అ) బ్రాహ్మణేతరులందు ముఖ్యముగా గ్రామము
 లందు బాగుగ ప్రచారమొనర్చి ప్రతిరాష్ట్రముందు పితౄసంత
 అధికముగా జిల్లా బ్రాహ్మణేతరు కాంగ్రెసు సంఘములను
 స్థాపింపవలెనని యాసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

(క) రాజకీయప్రచారమున దెబ్బులేనిది జరుగుటకష్టము
 గావున అ భా బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుసంఘమువారు
 పనికై ధనము వసూలు జేయవచ్చునని యాసభవారు రధికార
 మిచ్చుచున్నారు.

బెల్గాం లో కాంగ్రెసువారివిందు

కర్నాటకరాష్ట్రము దేశారాధన సమారాధన
 బెల్గాం లో జరిగిన దేశీయమహాజనసభకు జనుప్రదముగా
 కొనసాగింపుటకు తోడ్పడి నేరవహన కర్నాటకరాష్ట్రము దేశా
 రాధకుల కందరికి యీనెల 1 వ తేదీరాత్రి బెల్గాం లో సన్మా
 నసంఘమువారు విందుచేరి 200 మంది అన్నిసంజలక లోం
 డియు విందుకువచ్చిరి భోజనానంతరము సన్మానసంఘాధ్యక్షు
 డు గంగాధరరావు దేశపాడిగారు దేశారాధకులచెన కాం
 గ్రసు నేమకు వారిందరిని అభినందించుచు ఉపన్యసించిరి.

(ఆ ప్రె.)

సి.ఎఫ్.ఎం.స్రమగారు

నిన్న 2-వ తేదీని వైకం చేరి

నిన్న 2-వ తేదీని ఆంధ్రానుగారు వైకం చేరి 6-వ
 తేదీని అటనుండి బయలుదేరి చెన్నపురికి వచ్చెదరు.

అపవిత్రతానివారణ సభ

తీర్మానములు

బెల్గాం లో శ్రీముత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి
 అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో చాల తీర్మానము లామోదింప
 బడెను. ప్రత్యేక ప్రతినిధులను ప్రత్యేక నియోజకవర్గము
 ను, ఏకాగ్రము సంఘములందరిని ప్రత్యేకముగా కొన్ని
 పటాములలో సైనికులుగా నియమించవలెను సాశ్రమవిద్యాల
 యముల శిష్టాచారముల పాటాభివృద్ధిని నియమించి
 అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రైల్వే ప్రయాణీకుల సభ

బెల్గాం లో జరిగినది

బెల్గాం లో విరలభాయిపటేలు (ఎం. ఎల్. ఏ) గారి
 అధ్యక్షతక్రింద రైల్వేప్రయాణీకుల సభ జరిగినది. సన్మాన
 సంఘాధ్యక్షుడు సానమాగారు స్వాగత మొసగిరి.

“ అధివామోద్యము ప్రారంభము కాకపూర్వము
 కాంగ్రెసు మహాసభవారు యావనయతున తీర్మానములను
 చేయుచుండెడివామని ఒకపత్రిక దీనిని మూలద్రోసిరి.
 అందువలన పత్రికపథము జరుపవలసిన అవసరము కలిగినది.
 ఇప్పుడు అ సహాయోద్యమము ముందరించినది
 గాన నురల కాంగ్రెసు సభలోను కా స సభల
 లోను యావనయతుల చర్చ జరుగుట కవాకముకలెను. ప్ర
 జను ఒత్తిడి లింగించినే గాని ఏయి ఘంటలను గూడ తొలగ
 వు కాంగ్రా విమయమున వివిధసంఘములు గట్టి యోశనము
 ను పలుపసలెను.” అ వలెనగా నుడివిరి. “రైల్వేకేటు తగ్గిం
 వలెను. సుకుల బడ్డెలో మను ఘృలను మూపుండ
 బెట్ట గూడదు రైల్వే సలహా సంఘముల
 లో సభ్యులుగా రైల్వేప్రయాణీకుల సభముల
 ప్రతి నిధులుగూడ నియమించువలెను. యూరోపియనులకును
 యూరేషియనులకును యింక సామునారిని ప్రత్యేకముగా
 బాడ్డును ఏర్పరుకూడదు” అను తీర్మానములను ముగిసి
 లంకానములనుగూడ ఆమోదింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజ ప్రతినిధి

కలకత్తా, జనవరి 2 — రీడింగుదంపతులు నూతనసంవ
 త్సర ప్రాశ్నమును పెరేమగు జూచి, గౌరవార్థి శిరంగులు
 క్రేల్చబడెను

కలకత్తా గుట్టపుపంపెముల క్లబ్బు

కలకత్తా, జనవరి 2 — రీడింగు దంపతులు కలకత్తా
 గుట్టపుపంపెముల క్లబ్బుకాన్వహగా సభ్యులతో గలసి
 భుజించిరి (ఆ. ప్రె.)

సర్ రాబర్టు హార్న్ గా ఆగ నునము

కలకత్తా, డిశంబరు 2 — కలకత్తానిధి భవనమునకు
 కడు సర్ రాబర్టు హార్న్ గారు గోట్టుగాడిను వయచేసిరి.
 ఆ. (ప్రె.)

కలకత్తా, జనవరి 2 — కలకత్తా గుట్టపుపం
 పెములను జూచిరి. (ఆ. ప్రె.)

ప్రకటనలు

సోమవారము ముక్కుటి ఏకాదశియగుట చేత మా కార్యాలయమునకు సెలవొసంగబడెను ఆరోజు దినపత్రిక వెలువడదు.

వ్యవస్థాపకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1925 సం॥ జనవరి నెల 3-వ తేదీ

శనివారము

బ్రాహ్మణేతర మహాసభ

బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు బ్రాహ్మణ ప్రాముఖ్య మధికముగల చెన్నరాష్ట్రము బొంబాయి రాష్ట్రము సందలి దక్షిణభాగము ముఖ్యస్థానములు. చెన్నరాష్ట్రమునందు ద్రావిడ బ్రాహ్మణులు బొంబాయిరాష్ట్రమునందు మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు ప్రతిపక్షులు గనుపరిగణించబడుచున్నారు. చెన్నరాష్ట్రమునందు ద్రావిడవిజ్ఞానము బొంబాయిరాష్ట్రమునందు లింగాయతు మతప్రాబల్యము బ్రాహ్మణేతర సంఘము లందు వ్యక్తమైనది గలిగియున్నది. శివభక్తులీ రెండురాష్ట్రముల ప్రాంతములందును బ్రాహ్మణ మతప్రాబల్యమును ప్రతిఘటించిన విధమును శైవ మతచరిత్రము విశదము చేయుచున్నది. జనవేళ్ళ రుదు బ్రాహ్మణుడయ్యను శివభక్త బృందావనము నందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరభక్తులకు సమాన స్థానమును గల్పించి ఆకాలమునందు సంఘజీవనము నందు సంఘభవన కుపశమనమును గల్పించెను. రాజకీయ ప్రయోజనములకు ప్రాబల్యము గల వర్తమానకాలమునందు బ్రాహ్మణేతర సంఘములదృష్టి సహజముగను రాజకీయ ప్రయోజనము లందు లగ్నమై యధికారనిర్వహణము నుపేక్షించుచున్నది. అధికార నిర్వహణాకాక్షి ప్రారంభము నందు బ్రాహ్మణేతర సంఘములందు సంయోగమునకు గారణమైనను కాలక్రమమున నధికారి నిర్వహణాభిలాష సంరంభమునకు మూలమైనది. స్వప్రయోజనముల కేర్పడిన సంస్థలకు చిరంజీవిత్వము దుర్లభము. వందలుసంఘములుగల బ్రాహ్మణేతర సంఘమునకు దుదొంగాధికారకాంతి సహజముగను విభేదములను బుట్టించినది. ఉద్యోగములీ పడుగురకో లభించును గాని యందరకును లభింపజాలవు. ఆ యుద్యోగములైనను ప్రావశ్యముగల సంఘస్థులకును తమ సంక్రమించుచు. దును. కూడా డేండ్లయనుభవ ముద్యోగభ్రాంతిని కొంతవరకు బ్రాహ్మణేతర సంఘములందు తొలగించినది. బ్రాహ్మణేతరనాయకు లీ ధర్మితులను గ్రహించి కొంతవరకైనను వారి దృష్టిని మార్చినవిధమును బెల్గాము మహాసభయందు జేసిన తీర్మానములును అంగనిర్మాణమును విశదము చేయుచున్నవి.

అంగనిర్మాణము

అంగనిర్మాణము కాంగ్రెసువిధానమున కనుకరణముగ నున్నది. రెండు రాష్ట్రములపాఠశాల

త్రమే గల నభకు కాంగ్రెసు నామకరణముచేయుట నమంజనముగ గనుపడదు "కాంగ్రెసు" నామము 29 ఏండ్లుగను జరుగుచున్న భారతజాతీయ మహాసభకు రూఢమైనది. వికాలమైన సంస్థ కారూఢమైన నామమును బ్రాహ్మణేతర విశేషణమును జేర్చినను ప్రత్యేక సాంఘికసంస్థ కొనంగుటవలనను ప్రజాహృదయము నందు సందియము లుదయించి యభయసంస్థల ప్రతిపక్షును భంగము గలుగవచ్చును. సభాదర్శము సాధ్యమైనంత త్వరితముగను స్వరాజ్యస్థాపనము. స్వరాజ్యము బ్రటిషుసామ్రాజ్యాంతర్యాగముగ నుండవలయును. కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన కాంతి న్యాయమార్గమునకు రాజ్యాంగాందోళన సాధనము సయితము చేర్చబడినది. ఇరువదియొక టేండ్లు దాటిన బ్రాహ్మణేతరులందరును సభ్యత్వమున కర్హులు. సభ్యత్వమునకు చందాగాని నియమముగాని లేకుండుట వలనను సభ్యులు చేతనను కార్యసిద్ధికి ప్రయోజనకరముగాదు. కాంగ్రెసునకు స్థాయిసంఘము సయితము గలదు. నిరంతరము పనిజేయవలసిన మార్గమును నిర్ణయించెడి కార్యనిర్వాహకసంఘమునెల నిర్మించలేదో తెలియకున్నది. బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు జన్మస్థానమైన చెన్నపురి ప్రధాన కార్యస్థానముగ నుండుటయును జనకుడైన నర్ సింధ్యారాయచెట్టిగారు యావజ్జీవనభ్యుత్థానముండుటయును నమంజనముగ నున్నది. అంగనిర్మాణమున కనురూపమైన కార్యవిధానమును బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు బూని వర్తమాన సంస్థరచననందు బ్రాహ్మణేతర సంఘములందు సభ్యులగుజేర్చి ప్రజాహృదయమునందు పరిమితమైన స్వరాజ్యానుకూలమును గలుగజేసినను కాంగ్రెసుభారము కొంతతగ్గి దేశమునకు ప్రయోజనము గలుగగలదు. సభయందామోదించబడిన తీర్మానములు నంకుచిత హృదయమును విశేషభారమును విశదముచేయుచున్నవి. తీర్మానములు

మొదటితీర్మానము స్వరాజ్యస్థాపనము నాకాంక్షించుచున్నను ప్రత్యేకసాధనమును రాజ్యాంగ ప్రతిష్ఠంభనమును ప్రతిపేధించుచు రాజ్యాంగాందోళనమును సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ప్రతిపాదించుచున్నది. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసునభ్యుత్థానిని వివిధ రాజకీయపక్షముల సాహచర్య సంయోగములను గోరుచున్నను ప్రతిష్ఠంభన మార్గమును అసహాయయోగమును నవలంబించెడి పక్షముల సాహచర్య సంయోగములను ప్రతిపేధించుచున్నది. మితవాదపక్ష లక్ష్యమునే బ్రాహ్మణేతరపక్షమును ప్రతిపాదించుచున్నది. ఈ పక్షమునకు సాంఘికప్రాతినిధ్య మొక విశేషము. లక్ష్మీయందు మితవాదుల సభయను బెల్గామునందు బ్రాహ్మణేతర మహాసభయను జేసిన తీర్మానములు జనవరి మాసాంతము నందు ఢిల్లీనగరమునందు గూడనున్న సంయోగ సభయొక్క ఫలమును దెలుపుచున్నవి. దేశదాస్య విమోచనమున కన్ని పక్షములకును సంయోగమును కుదుర్చుటకు గాంధీమహాత్ముడు పూనినపూనిక సఫలమగుటకు స్వప్రయోజన పరాయణత్వము ప్రతిబంధకమగుచున్నది. స్వసంఘ ప్రయోజనములకంటెను దేశప్రయోజనములకు ప్రముఖత గలుగునపుడు

కాశ్చిత్సంయోగము సాధ్యముగాని బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు నిర్ణయించినటులు సాంఘికప్రయోజనములకు ప్రముఖత నెసంగుటవలన నేకాలమున్నదను సంయోగము సాధ్యముగాదు. గతించిన నాలుగేండ్లయందును బ్రాహ్మణేతరనాయకులందరు చిన యంతఃకలహములైనను యీభ్రమను తొలగింపజాలకుండుట సహజమైన స్వప్రయోజనప్రభావముగ నున్నది. నకల విధములను విశేష ప్రాబల్యము గల బ్రాహ్మణేతర సంఘ మిష్టదైవమును మఱచి మాయదైవమును గొలుచుట స్వప్రయోజనములకైనను ప్రయోజనకరముగాదు. మహాత్ముడీయులును క్రైస్తవులును పంచములును నితర బ్రాహ్మణేతర సంఘములును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరుచున్నపుడు బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుచేసిన తీర్మానములు బలహీనము లగుచున్నవి. బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణులను విడిచి యితర సంఘముల నన్నిటిని నేకముచేయగలిగినయెడలను దేశక్షేమమునకు మహాహితకరమును జేయగలుగుదురు. శరన్నరభేదములను శీతరముచేసెడి సాంఘికప్రయోజనారాధనము భేదములను పెంచును గాని నమదృష్టిని దేశక్షేమమునకు గలుగజేయజాలదు.

ఇతర తీర్మానములును సాంఘికప్రయోజనములందధికారమైన లక్ష్యమును నిలుపుచున్నవి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వస్వాతంత్ర్యము, కేంద్రప్రభుత్వమునందధికారము, నిర్బంధప్రారంభించిత విద్యావ్యాపనము, జలాశ్రయ నిర్మాణము, నైస్యవ్యయము, సైనికశిక్షణము, స్వదేశీపరిశ్రమలు, నిమ్నజాత్యుద్ధరణము మొదలగు విషయములకు సంబంధించిన తీర్మానములు చేయబడినవి. స్వదేశీపరిశ్రమల యుద్ధరణము నపేక్షించుచు ఖద్దరు రాటము పేసులైనను స్వరీంకపోవుట విచిత్రముగనుండును. బ్రాహ్మణేతరులందనేకులకు జీవనోపాధికి సాధనమైన రాటము మీదను బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసు లక్ష్యమును నిలిపిన కొంత ప్రయోజనము గలిగి కాంగ్రెసుప్రచారమునకు కొంత బలముగలిగియుండును. ఉద్యోగములందు లక్ష్యముగల పక్షమునకు పరావలంబనమునకు శత్రువైన రాటము భయభ్రాంతులను గలుగజేయుట సహజము. తీర్మానములందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభాగ తీర్మానము ప్రయోగయోగ్యముగ నున్నది. ప్రజలువాడెడి భాషయందు రాజ్యాంగాందోళనము వ్యాపించునపుడే స్వరాజ్యానుభవము సాధ్యమగును. కాంగ్రెసు దేశమునందు కామావిభాగ రాష్ట్రములను సంగీకరించి తక్షణగుణ్యముగను వ్యవహారములను నడుపుచున్నది. బ్రాహ్మణేతర కాంగ్రెసుచేసిన భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర తీర్మానమును సఫలము యుటకైనను చెన్నరాష్ట్ర కాసనసభ్యులు ప్రయత్నించెదరేమో చూడవలసియున్నది. ఈసమస్యను నిర్ణయించుట కుత్సాహులును ఆంధ్రులును చిరకాలమునుండియును పాటుపడుచున్నారు. కాసనసభయందు పలుకుబడిగల బ్రాహ్మణేతర నాయకు లీ విషయమునైనను పట్టుదలతో నిర్ణయించి బ్రాహ్మణేతరకాంగ్రెసు చేసిన తీర్మానమును సఫలముచేయుటకు దీక్షపహించుట ప్రయోజనకరము. మహాసభల ప్రయోజనములను

తీర్మానముననుకూలముగా కౌశలము క్రియార్థమునను
ప్రజల నిర్ణయించునపుడు నాయకులును తదను
గుణముగను ప్రవర్తించుట ప్రయోజనకరము.

హిందూ ధర్మాదాయముల విలు

చెన్నపురి హిందూ ధర్మాదాయముల విలు
చు తుట్టతొడకు రాజప్రతినిధి యంగీకరించినటుల
నేటి తంతివారలవలన దెలియుచున్నది. ఇంత
కాలము దాని విషయమై యోచించి తుదకు
ఆంగీకరించిరి. దీనివలన దేవాలయములకును మఠ
ములకును గల్గు నష్టములను యిదివరలో పూర్తిగ
నివరించుచుంటిమి. ఇయ్యది ప్రజాభిప్రాయమున
కొంత ప్రతికూలముగనుండనో దానిపై చెన్న
పురి గవర్నరు వద్దకును, రాజప్రతినిధివద్దకును
తాయభారములు వెడలి విన్నవించు కొనుట
దెలిసియేయున్నది. అప్పటికిని రాజప్రతినిధి యంగీ
కారమునుదెల్పి శాసనములేముట ప్రజాభిప్రాయము
నేమాత్రమును గౌరవించక తిరస్కరించుట
దప్ప మరేమియు గానేదు. చెన్నపురి శాసనసభ
యందుగూడ దానిపై పునఃచర్చలేకుండ నెట్లు
దాటవేసినదిగూడ దెలిసి విషయమే. రాజప్రతి
నిధి దెల్పినకారణములైనను యేమియు సంతృప్తి
కరముగలేవు. తమజడ్డ కన్నయో రాయభార
ములు వచ్చుటచేతనే అంగీకారమునిచ్చుచు ప్రత్యు
త్తర మీయవలసివచ్చెనని మీరు జెప్పుచున్నారు.
ఏ బిల్లుయినను లోపములులేకుండ నుడజాలదనియు
యిందున్నలోపములు ఆంగీకరింపకుండ బాధక
ములుగ నుడువంతటివిగావని మీరు సమాధానము
జెప్పుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారి కిందుముఖ్యమైన
తోపము లేవియును గాన్పించలేదు. శాసనసభలో
నధికసంఖ్యకులే అంగీకరింపబడి గవర్నరుగా
రంగీకరించినవిల్లును తాముఆంగీకరించుట కాక్షేపణ
యేమున్నది రాజప్రతినిధిగారు ఒప్పుదలనిచ్చినటుల
గాన్పించుచున్నదనిగాని ప్రజాభిప్రాయము ప్రతి
కూలముగ నున్నపుడు దీని నాచరణలో జెట్టుట
వలన యెంత ఆనమ్మతిగనుండునో ఏ రాలోచింప
రైరి. ప్రభుత్వయంత్రమంతయు నెకటైనపుడు
రాష్ట్రీయాధికారులు జేసినపనిని దానికిపై యధి
కారులుమాత్రము కాదనియందురా! ప్రభుత్వము
వారు యంతకన్న యెక్కువ జేయుదురని యెవ్వ
రును అనుకోలేదు గాని యీవిల్లును రాజప్రతినిధి
యంగీకరింపరను భావము కొందరలో ప్రబలియుం
డెను. దానిని నమ్మినవారి కేవార పిడుగుబడినటుల
మాత్ర ముతకమానదు.

ఎక్స్ ప్రెజు పరిపాలనము

1923-24 సంవత్సరము ఎక్స్ ప్రెజుశాఖ పరి
పాలనా నివేదికమును తయారుజేసిన కమిషనరు
గారును దానిపై సుత్తరువుజేయుచు ప్రభుత్వము
వారును రాజడి హెచ్చినను మద్యము ఖర్చు తగ్గ
ననియు, ఖర్చుకును రాబడికిని సంబంధములేకని
యును దెల్పుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి కేవిధ
ముగనైనను కావలసినది ఆదాయమేగాని దేశము
నందీ మత్తుపదార్థములజేరునసలే లేకుండ జేయుట
గాదు. కొన్నిచోట్ల దుకాణములు కట్టివేసినను
వేలవిపాలలో యెక్కువ పాడుటచేత ఆదాయ
మెక్కువ వచ్చెనని తెలిపబడినది. దేశీయమద్యము
బండ్లు 888844 రూపాయలకును ఆదాయము

వచ్చెను. ఈ సంవత్సరము పాటబాడునయము
లందు అసహాయవాదుల నిషేధప్రచారము లేక
పోవుటవలన ఆదాయ మెక్కువ వచ్చెనని
కమిషనరుగారు చాలసార్లు దెల్పిరి. గత
వత్సరము మద్యనిషేధ ప్రచారమువలన కొన్ని
చోట్ల పాటలు జరుగకనే పోయెను. కల్లు, సారా,
నల్లమండు, గంజాయి, కొకెయిను అను వేర్వేరు
మత్తుపదార్థములపై దేశమునందు 5 కోట్లకుపైగా
ఆదాయమువచ్చుటనుజూడ దేశము యెంతటి నిపా
లో బడియున్నదో దెలియవచ్చును. ప్రభుత్వము
వారు అడ్వైజరీకమిటీలను స్థాపించియు, కొన్ని
దుకాణములను మూయించియు ఆపుటకు ప్రయత్న
ములు జేయుచున్నను యివి సంతృప్తికరము గా
జాలవు. ఈశాఖకింద ఆదాయము నసలే లేకుండ
జేసినయెడల దేశము బాగుపడగలదు. ప్రభుత్వమున
కాదాయమునకై వేరువిధముల పన్నులను విధింప
వచ్చును. మద్యపదార్థములుమాత్రము లేకుండ
జేయవలయును. ఈవిషయమున స్థానికసంఘములు
జేయవలసినపని యెంతయో గలదు. ఈదురభ్యా
సము వలన గల్గు ప్రబల నష్టములను
జనసామాన్యమునకు దెలియునటుల ప్రబోధము
జేసి మానునటుల జేయవలయును. ఇదియొక పెద్ద
దుర్వ్యసనమని తెలియజెప్పవలయును. త్రాగుడుకు
బోయి డబ్బు పనివారలవద్ద నిలువయే యిండు
నెడల దేశము దరిద్రస్థితిలో నుండజాలదు. కొన్ని
చాకులు తిండికి గుడ్డకునైన మాడునుగాని ఆకల్లు
నీళ్లు లేకుండ నుండజాలవు. ఇట్టి దురభ్యాసమును
మానునటుల జేయుట ప్రభుత్వముయొక్కయు
ప్రజా సంస్థలయొక్కయు ధర్మమై యున్నది.

ప్రాథమికవిద్య

డి||బి|| మోచెర్ల రామచంద్రరావు పంతులు
గారు ఏలూరులోజరిగిన ఆంధ్ర ప్రాథమిక పాఠశాల
లోపాఠ్యాయ మహాసభయందొసంగిన ఆధ్యక్షోప
న్యాసమునందు ప్రాథమికవిద్యా ప్రాముఖ్యమును
గూర్చి బాగుగ చర్చించిరి. ఆవిద్యను నిర్బంధము
జేయుటయందు గల అవసరమును తెల్పిజేయుచు
అందుకుగల ప్రతిబంధములనుగూడ దెలిపిరి. ఈ
విద్యయే ప్రధానమనువిషయమును దెల్పుచు అ
దలి రాజకీయప్రాముఖ్యమును విశదముజేసిరి. కాని
పంతులుగారు జాతీయ విద్యావిధానము నేమియును
నిరూపింపరైరి. సంస్కరణములు వచ్చినపిదప మం
త్రులు యిందులకు ప్రాచ్యవాసన గలుగునటుల
జేయుదురనుఆశ నెఱవేరలేదని పంతులుగారు దెల్పిన
మాటలయందనత్యమేమియును లేదు. గ్రామము
లందీప్వటికిని యెందరో నిరక్షరకుటుంబులు గలరు.
తమపేరు తాము వ్రాయలేనివారు గలరు. ఇట్టి
అంధకారమును తొలగించుట దేశమునకు ముఖ్య
మైయున్నది. ఇందులకు ప్రాథమిక పాఠశాలలోపా
ఠ్యాయులు సహకారముగ నుండురనుటకు సంశయ
మేమియునులేదు. వాస్తవిని అభివృద్ధిజేయుటయు
పాఠశాలల యందు నిర్బంధ విద్యావిధానమును
ప్రవేశజెట్టుటయు స్థానికసంఘములపై నున్నది.
ఆంధ్రదేశమున యేడు పురపాలక సంఘములందు
నిర్బంధవిధానము ప్రవేశజెట్టుబడినందులకు సంతో
షింపవలసినదే గాని పంజాబులోవలె నింకను దీని
నన్నిచోట్లను ప్రవేశజెట్టుట దేశక్షేమమునకు
బాధ అవసరముగ నుండును. ఈ విషయమున

స్థానికసంఘములు శ్రద్ధవహించి తోడ్పడునని నమ్మ
వచ్చును.

శ్రీయుత లాలా లజపతిరాయగారు

సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులు లాలా లజపతిరాయ
గారు నేటియందయమున బెంగళూరునుండి చెన్న
పురికి విజయముచేసిరి. చెన్నపురినాయకులు స్టేషను
నందు లాలాగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించి
సుస్వాగతంబు నొనంగిరి. లాలాగారును తిలకుమహా
శయునివలె నిక్కమైన దేశ సేవనుజేసి నిర్బంధము
లకు బాటెనవిషయము సర్వసామాన్యముగ దెలి
సినవిషయము. లాలాగారికిని దేహస్వాస్థ్యము లేక
పోయినను వారి సేవాపరత్వము ప్రస్తుత పర్యటన
మునకు గారణంబైనది. కోహటు కార్యస్థములు
హిందువులకు వ్యాదయవేక్షనను గలుగజేసి పరారు
లను జేసినది. ఇప్పుడు రావల్పిండియందును సమీప
ప్రదేశములందును అయి దారు వందల
మంది అన్నససతులు గానకను బాధపడుచున్నారు.
వారి సహాయార్థము ద్రవ్యమును సమకూర్చుటకు
లాలాజీగారనారోగ్యస్థితియందుండియును పర్యట
నమును చేయుచున్నారు. చెన్నపురి వాస్తవ్యులును
ఆంధ్రులును లాలాజీగారి ప్రయత్నములకుతోడ్పడి
సహాయముచేయుట నమంజనము. కోహటు నిధికి
ద్రవ్యసహాయముచేయుట కేర్పాటుల నాంధ్రులు
జేసినయెడలను లాలాజీగారు ఆంధ్రదేశమునందు
కొన్నిచోట్లను నిలుచుట కవకాశము లుండునని
యూహించదగియున్నది. రెండుదినముల తరువా
తను లాలాలజపతిరాయగారు కలకత్తాకు పయనమై
పోయెదరని తెలియుచున్నది.

సంవత్సరాది మహోత్సవములు

వివిధ ప్రాంతములందును సంవత్సరాది
మహోత్సవములను జరిపిన
విధమును వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఫిరంగులు
కాల్పబడినవి. సైన్యములు విన్యాసములను జేసి
నవి. శ్రీ పంచమజ్జి చక్రవర్తి యభినందనముల
నంపి యానందమును బొందిరి. రీసింగుప్రభువు విం
దుల నారగించుచు ప్రసంగములను జేసిరి. ప్రభుత్వ
సేవా పరాయణులు బిరుదములనుబొందిరి. ఈ
నాటకప్రదర్శనము బ్రిటీషుసామ్రాజ్య ప్రతిభను
వ్యక్తముచేసినను ప్రజా హృదయాకర్షణమును
జేయజాలదు. ప్రాచ్యసంస్కారమునకును ప్రతిచీ
నంస్కారమునకు గల భేదము నీ యాడంబరము
విశదము చేయుచున్నది. భారతీయులకు సంవత్స
రాదిపండుగ దైవారాధన యోగ్యమైన సుదినము.
దానధర్మములకును దైవారాధనమునకును యోగ్య
మైన దినమునందు సైనికబల ప్రదర్శనము ప్రయోజ
రహితముగ నుండును.

జమియతుల్ ఉలిమాసభ

ప్రత్యేక సమావేశము
అలహాబాదు, జనవరి 2:— జమియతుల్ ఉలిమా ప్ర
త్యేక సమావేశము, జనవరి 7వ తేదీ మొదలు 11-వ తేదీవరకు
మరాఠాబాదు నగరమందు సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత వైశ్యమహాసభ

అలహాబాదు, జనవరి 2:— అక్కిరు నాశ్రమ్యలగు రాయ
సాహెబు హర్విలాస్ సార్థాగారి ఆగ్రాసాధిపత్యమున
అఖిలభారత వైశ్యమహాసభ డిసెంబరు 28వ తేదీన శేర్షి నగర
మందు జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

చీకె వార్తలు

నూతన సాంవత్సరిక బిరుదములు

జెల్లికోట్రభునకు అరల్లం, బిరుదమునిచ్చుట
 లండన్, డిశం 31:— జెల్లికోట్రభునకు అరల్లం బిరుదము నిచ్చిరి.
 సర్ జాన్ బ్రాథ్‌ఫోర్డ్, సర్ హెన్రీ డ్యూకుగార్లకు 'బ్రాథ్‌ఫోర్డ్' బిరుదమునొసగిరి.
 లండన్, డిశం 31:— జెల్లికోట్రభునకు అరల్లం బిరుదమునిచ్చిరి.
 సర్ చార్లస్ మక్లిమోడ్ గారికి బ్రాథ్‌ఫోర్డ్ బిరుదము నిచ్చిరి.
 సర్ చార్లస్ మక్లిమోడ్ గారికి బ్రాథ్‌ఫోర్డ్ బిరుదము నిచ్చిరి.
 ఎడ్మండు గాన్, ప్రాంతంపిక్సీగార్లకు మెట్రోపాలిటన్ బిరుదమునిచ్చిరి.
 సర్ జేమ్స్ కేజ్, సర్ ఎల్మెస్ట రూకర్లగార్లకు ఆర్డర్ ఆఫ్ మెరిట్ బిరుదము నిచ్చిరి.
 ఎల్లెకన్స్, పానెలుకాన నామెకు బ్రిటిషు ఎంపైరు ఆర్డరు బిరుదమునిచ్చిరి.
 మరికొందరికి ఆర్డర్ ఆఫ్ బాల్కంపేనియన్ బిరుదములు మున్నగునవి ఇవ్వబడినవి.

లండన్ పోర్చుగీస్ రాయవారి

లిస్బన్, జనవరి 2:— బొంబాయిలో కాన్స్టాన్స్ నున్న కాస్టాంటినోపొల్ తాన్ గారు లండనులోనున్న పోర్చుగీస్ రాయవారికి న్యాయవాదిగ పనిచేయుటకు నియమించబడిరి.

మరణ వార్తలు

సర్ ఎఫ్. సి. కోల్టగారు, క్లెమెంటు ల్యాంబర్ట్ గారు చనిపోయిరి. ల్యాంబర్ట్ గారు మంచి చిత్రకారుడు. బ్రెట్ డగ్లస్ క భారతదేశ ప్లానును చిత్రపటము ఇతనిచే తయారుచేయబడినది. దానిని కేల్సుయ్యవరాజు రెండుసంవత్సరముల క్రితము రాజప్రతినిధికి ఇచ్చెను.

సార్వభౌముని సందేశము

శాంతి నవేక్షించుట

సామ్రాజ్య విశ్వర్యమును గోరుట
 లీడెలు, జనవరి 1:— నూతన సంవత్సరికి ఆశీర్వాదములకు ప్రత్యుత్తరముగ సార్వభౌముడు లండన్, పురపాలకాధ్యక్షునకు ఇట్లు తెలియజేసిరి. సామ్రాజ్య విశ్వర్యము ప్రజాశ్రేయము యభివృద్ధి గాంచునట్లెని మిషన్ చే ఆదయామయుని ప్రార్థించుచున్నాడను. ప్రపంచములో అందరను మహాశక్తులతో కాలితో ప్రవర్తించుటకు ఏర్పడు గ కాయని గోరుచున్నాడను.

ఎగుమతి పరిషత్తు విధానము

ఇండియాకు సౌకర్యములు
 లండన్, జనవరి 1:— ఇండియా, సింగపూ, ఫ్రెయింట్సు చీనాదేశములకు ఇండియాకు కంట్రీలకు మున్నగు ఇతరసప్లయలకు ఎగుమతి పరిషత్తు సౌకర్యములను విస్తరింపునకు అభ్యంతరములేదని మాంచెస్టరు వర్తక సంఘములోనున్న ఇండియా, చీనాదేశములకు తెలియజేసిరి.

పెరిషియా ప్రధానా మాతృడు

మెసపొటేమియా తీర గ్రామాలను సేవించి తిరిగి వెండి యాకు వచ్చి జేరెను.

నార్వే రాజధాని మారుట

అస్లో, జనవరి 1:— నార్వే రాజధానిని ముందే అస్లో అను ప్రాంతపు పేరుతోనే పనిచేసెను.

దేశీయ హాజనాభ

గాంధీగారు

మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికాభిప్రాయము
 లండన్, డిశం 31:— దేశీయ హాజనాభను గూర్చి ప్రాయము మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు వ్యాఖ్యమొనర్చుచున్నది:— దేశీయ హాజనాభను జూచిన, గాంధీగారు లోబడినప్పుడు, చాల విచారకరము. అసహాయాధ్యమము వశించెనని నమ్ముచు ఆయన బెల్గాంకేగిరి. ఆయన నాయకత్వము అంతరించెను. స్వరాజ్యవాదము లోబడుటచే ఆయన నాయకత్వము అంతరింపక మానదు. ఆయన పూర్తిగా లోబడుటచే గాంధీగారి అనుచరులు గూడ చాల న్యూనత జేరిరి. ఆకాభంగము జేందకుండ జాలరు.
 లంకాపై ప్రతివర్తకము నీతిబాహ్యమని గాంధీగారు ఖండించిరి. లిబరల్స్ లక్ష్యంలో ఇచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునే దీనికి మనము గూడ నీతిచెప్పును. ఇండియాలో పారిశ్రామిక ఆర్థికములు మహాత్మా గాంధీగారి యభిప్రాయము గూడ లంకాపై వర్తకులవలన గాదని తెలియను.

గాంధీగారి నాయకత్వము అదృశ్యమగుటచేతను, దాసు గారు స్వరాజ్యవాదుల తప్పున దేశీయ నాయకత్వమున ఆవలంబించుటచేతను బెల్గాం ఫలితము లేర్పడినది. ప్రాయశః దాసుగారు కాననసభలు స్తంభించునటుల మరల ఇప్పుడు జేయుగలరు. మెడలు బెంగాలుతో ప్రారంభించెదరు. ఇండియా నంక భారత లిబరల్స్ సంఘమువారు సక్రమ పథులను బట్టుకొని డిశంలాడుచున్నారు. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు. కాని ఇప్పుడు వచ్చిన వివాదమేమన లిబరల్స్ కానన సభలయందు ప్రవేశములేదు. దీనికి కాననసభలలో పలుకుబడి లేదు. గాంధీగారు ఆతని అనుచరులు క్రమశిక్షణల రాచకీయ పక్షమున బలముగ గైకొని యున్నారు. బెల్గాంలో స్వరాజ్యవాదులు గెలవక మానరకు కొంటిమి. అటులే విజయులేరి. కాని కష్టపరిస్థితులందు విజయమును గాంచిరి. ఏ ఏత్తులచే గాంధీగారి అత్యద్భుత పలుకుబడి నశించినది. దాసుగారుగూడ ప్రస్తుత విధానమునే సాగించెదనను మాయతో ప్రామలాడిన స్వరాజ్యవాదుల పలుకుబడి గూడ నశించక మానదు.

ప్రాపంచిక వర్తకము

శుభ నూచనలు

బ్రిటిషు పారిశ్రామికమికుని యభిప్రాయము

మాంచెస్టరు గార్డియను ప్రాపంచిక పారిశ్రామికాభివృద్ధినిగూర్చి బ్రిటిషు పారిశ్రామికమికుని యభిప్రాయమును యిట్లు ప్రకటింపుచున్నది:— పరిస్థితులు చాలచాల ఉత్సాహకరముగ నున్నవి. విదేశీమార్కెటులో మాద్యము ముందగించినది. యుద్ధానంతర పరిస్థితులకు సమీపించుచున్నది. దాన్ నివేదికమును అందరను ఆంగ్లేయించి అమెరికనులు తమ పెట్టుబడితో పనిచేయుటచే యూరపులో వర్తకపరిస్థితులు మాయముగ యేర్పడుచున్నవి. అవారసదార్థముల నత్పత్రికేయు దేశములో విశ్వర్యము గనించుచున్నది. శతసంవత్సరము గిరాకి హెచ్చుచున్నది. క్రొత్త మాన్యుటను యేర్పాటుజేసి పెట్టుబడిని బెట్టుచున్నారు.

దేశీయలందు వర్తకము అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. దేశీయ వర్తకము అంతగా హెచ్చలేదు. వచ్చేసంవత్సరము వర్తకము చాల యభివృద్ధిగాంచును. బ్రిటిషు పారిశ్రామిక సంఘముకీ యేర్పడుటచే ఈపర్వాయము చాలవరకు వచ్చే సంవత్సరము వర్తకము చాలయభివృద్ధి గాంచును.

ఇరాకులో ప్రతిపంతు

లండన్, జనవరి 1:— బ్రిటిషు ప్రతిపంతులకు కార్యదర్శి, హింబరీగారు వచ్చేవార ప్రారంభమున మాంచెస్టరునండి ఇరాకుకు బయలుదేరుచున్నాడు. అలగ్జాండ్రీయా, బేరూటు, దమాస్కస్ గుండా పోయెదరు. ఇరాకులో ఒకపక్షముతో జాలండెదరు. అచ్చట అన్ని ప్రదేశములను జూచెదరు. పరిశ్రమను పత్తి పంటనుగూర్చిగూడ ఆలోచించెదరు. ఇరాకులో ప్రతిపంతు చాల అవకాశమున్నదగుచున్నాడు. వచ్చేసంవత్సరము చాల యేర్పడువంతమన్న దనుచున్నాడు.

ఇంగ్లండు నార్వేకు నూతన సాంవత్సరిక ఆశీర్వాదములు

కెకరములనుండి క్రిస్టియానియాలో మా స్నేహము వర్ధిల్లమండెనటులనే ఆస్లోలో గూడ పానుగాక. నార్వే రాజధాని విస్తరించి యభివృద్ధిగాంచి దిన దిన యభివృద్ధి గాంచుగాక యని ప్రేముపత్రిక ప్రాయమున్నది.

చీనా పరిస్థితులు

న్యాయకింగులో దోచుకొనుట

ష్యాంగ్ హే, జనవరి 2:— కోయిసియూను గారిని కియంగ్ నైనిక గవర్నరుపదవినుండి తొలగించిరి. ష్యాంగ్ హేకు పారిపోయెను. ఈతని అంగరక్షకులకు జేతము ఇయ్యలేదని న్యాయకింగులో దోచుకొని పట్టుదుకామలనుతగులబెట్టిరి. 800000 డోలరులు నష్టముగలిగెను. విదేశీయులున్న జిల్లాను గాపాడుటకు అమెరికనుశాకలు న్యాయకింగుకు వచ్చినవి.

రెండవ నల్లమందు సభ

లండన్, జనవరి 1:— సోమవారము జనీవాలో రెండవ నల్లమందుసభగూడును. దానినిగూర్చి డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక ఇట్లు ప్రాయమున్నది ప్రభుత్వమువారిపాటికి దీని ప్రాముఖ్యమును గ్రహించియుండి ట చాల అవసరము. మొదటిసభ వారు తయారుజేసిన ఒడంబడికను సంతకముజేయరాదని బ్రిటిషుమంత్రికర్తము వారు తమ ప్రతినిధికి సరిగానే ఉత్తరువుజేసిరి. ఆ ఒడంబడిక ఉత్తరీకరింపలేదు. దానినిగూర్చి తలచెట్లన్న మంచిదనిరి. రెండవసభగూడ అధిష్టముగానే యున్నది. జనీవాసభకు చల్లనసభప్రభుత్వో, హార్డింజ్ ప్రభుత్వో, చాట్విగ్ గాన్తో ఇండియా ప్రతినిధిగ బావుటమంచిది. జనీవాకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ మంత్రి లలో ఎవరినైన ఇంపుటమంచిది. రాచకీయజ్ఞానమున్న వారి సంపవలెను.

ఆంతర్జాత్రమండలి ఋణములు

ప్రెంచి ప్రభుత్వవైఖరి

ఎగవేయ తలంపులేదు

పార్లమెంట్, డిశంబరు 31:— గ్రేటు బ్రిటను అమెరికాకు ఇవ్వవలసిన అప్పు నెగ జేయతలంపు ఎంతమాత్రము లేదనియు అప్పులను దీర్చుగలకై గలదా లేదాయను విషయమును జర్మనీనిషయమై ఆలోచించినటులనే మిత్రమండలివారి కీయవలసిన వారిషియమైగూడ ఆలోచింపవలెననియు దాన్ నివేదికము ననుసరించి మిత్రమండలి ఋణమును పరిష్కారముజేయవలెననియు కాని జర్మనీపై విధించిన నిరోధములు గూడదనియు దానికి కారణము మనకు ఇవ్వకపోవలెనను ఉద్దేశ్యము లేక పోవుటయే యనియు ప్రెంచి అధికమంత్రి ఆమెరికాకు ఇంగ్లీషు పత్రికాప్రతినిధులతో తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు అధికారులు

హాషింగ్గ్ వయనము

హాషింగ్గ్, డిశంబరు 31:— హాషింగ్గ్ కు మాంచెస్టరు నార్వే, సర్ ఏ. కొండెన్ గార్లు యుద్ధములనుగూర్చి ప్రస్తావించుటకు పోవుట లేదనియు, ఇంగ్లండు బ్యాంకు వ్యవహారములను ఆలోచించుటకు బోధించువారనియు తెలియచున్నది.

పసియా బ్యాంకు దురన్యాయములు

పూర్వము ప్రెషియా బ్యాంకు డైరెక్టరుగనున్న హెర్బర్ట్ గారు తగిన హామీ లేకుండ 15000,000 మార్కులు అప్పును దీసికొనెనని అరస్తుచేయబడెను. మరికొందరు బ్యాంకు ఉద్యోగులు, డైరెక్టరులు అరస్తుచేయబడిరి.

కొలోనును ఖాళీజేయుట

జర్మనీకి సమర్పిలేఖ

పార్లమెంట్, డిశంబరు 31:— వచ్చేవారము ప్రారంభమున రాజాబాదుల సభవారు ఏకగ్రీవుగ కనుచే ఆంగ్లేయించెడిన లేఖను ఆ గూర్చి ప్రమండలి ప్రభుత్వమున కంపెదరు. ఖాళీజేయవలెనందులకు కానికల లును తెలిపెదరు. పిదప మిత్రమండలి అందరును జర్మనీకి సమర్పిలేఖనంపెదరు.

ఇంగ్లండులో పనిలేనివారి సంఖ్య

నిరుద్యోగంపై తగ్గుచున్నది. నిరుద్యోగంపై 118520 మంది తగ్గిరి. 19 డిసెంబరు 22 తేదీన 15 లక్ష 10625 మంది ఎక్కువ గలరు.

ఇంగ్లండులో తుపాను

వైమానికసంచారమాగుట

లీఫ్టెంట్, జనవరి 1:—ఇంగ్లండులో మరల తుపాను విస్తారముక వీరుచున్నది ఇంగ్లీషు చానలులో పొగయొడలు ఇష్టముగ బోవుచున్నవి. విమానము లాగిపోవలసివచ్చెను. ఆ ప్రాంతమున నుడిగాలి వీలుటచే ఇట్లు ఆపుచేయవలసివచ్చెను. కంతకుముందే బయలుదేరిన వైమానికునికి వాయునాల్లలసంపిరి. ఇతడు చూడ లేగినవచ్చును. ధేమ్యులోను ఆంతయు మునిగి పోయెను.

కెన్యా

యార్దుప్రభుని వేటావినోదము

యార్దు ప్రభువు బిడ్డవుగయును జంపెను. హరిణము లను అనేకముగ జంపెను.

దక్షిణఆఫ్రికా వైమానికతపాలు

విషయమై యూనియను క్యాపిటలంపెనీతో మూడేండ్లకంటె ఎక్కువకంటెటాక్సు జేసికొనరాదనియు త్వరలో బర్మా వైమానికవిధానము రానున్నదనియు స్టాంపుత్రిక హితివౌసరు చున్నది.

ప్రెచి అభియంత్రము

కనుకరించి రైల్వేస్టేషన్లలో బర్తరపు జేయబడినవారిని మరల పసిలో జేర్చుకొను ఇష్టమును రైల్వేకంపెనీవారికే వదిలి పెట్టిరి.

వెడలగొట్టబడిన ఈజిప్టుని ద్వారములు

జేముకో, జనవరి 1:—దుండగీడులగు కొందరువిద్యార్థులను వెడలగొట్టిన సమ్మెగట్టిరటాంతాపాతకాల విద్యార్థులను 500 మంది మరల జేర్చుకొనబాలమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. విద్యార్థులవిషయమై ప్రభుత్వము వారి వైఖరిని ఎంతయు మారి ఎన్నికభలితములకు చాలనవ్వము వచ్చుననుచు న్నారు.

విద్యార్థులు

ప్రభుత్వచర్యను ఖండించుట

విద్యార్థులు రాబోవు ఎన్నికలలో జోకముకలుగజేసి కొనరాదనుట పాడి గారు. వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య నిరోధకము. జగులు పక్షమునకు భంగముజేయుటయగును. అని విద్యార్థిసంఘమువారు తీవ్రముగ ఖండించిరి.

విద్యార్థులను తమ యువయోగార్థము తాచకీయములో దింపి చదువున పాటుజేసి క్రమశిక్షను మంటగలుపుటచే అట్టి ప్రవర్తనమును సహించి యూరకొనబాలమనియు దీనిని ఆంతరింపజేయుటకు కృతనిశ్చయు లైతిమనియు గొప్ప ఈజిప్టు ప్రభుత్వోద్యోగి తెలియజేసెను.

ఇండియన్ సర్వీసు ఉద్యోగుల

పునర్నిరాజము

సిడెక్ హాంప్రభునియభిప్రాయము

లండన్, జనవరి 2:—హార్నింగు పోస్టుపత్రికలో సిడెక్ హాంప్రభు విట్లు వ్రాయుచున్నాడు. లీకమిషనువారి సిఫార్సులను కొన్నిటిని ప్రభుత్వమునా రవలంబించుట వివేకమై నివని కాని అనుభవకాలురు చాలమంది ఇదిగరలో పనిలోనుండి అకాలములో తొలగిపోయిరి. ఇది విచారకరము. యభివృద్ధి చేయబడిన అధికపనిశీతులచే సరియుయిన ఉద్యోగులు వచ్చెదల్యో లేదో జూడవలయున్నది. అడుగునుండి ఉద్యోగము లన్నిటిని బలపరుచుట ఒక 10 డేండ్ల వరకు బడగ బాలరు. మాంటుపర్డు సంస్కరణములచే ఏర్పడిన పరిస్థితులను ప్రభుత్వమువారు తీవ్రముగ ఆలోచించెదరని నమ్ముచున్నాడను. అప్రకారమైనర్ని ప్రతిబింబించుండగనే ఇండియా లంచగొండి తనము లేకుండజేసి వివేకముతో ప్రవర్తించి జనసామాన్యమునకు నిర్వ్యర్థమును జేకూర్చవలెను.

ఇండియాలో వైమానికాశయము

కలకత్తాకు సరాసరి వయనము

లండన్, జనవరి 2:—కలకత్తాకు సరాసరిగ విమానములువచ్చినచో తపాలు చాలత్వరగజేరి భారతదేశ వర్తకము లాభముజెందును. ఆయోర్పాటు తక్షణముజేయుటమంచిది. కాని కరాచీవార్తామున విమానములువచ్చిన ప్రభుత్వతపాలను డిల్లీలో అందజేయవచ్చును. కరాచీని యోర్పాటుజేయదలచిన బొంబాయికి కరాచీనుండి తప్పకవిమానముమీద తపాలను బంపకతీరదు. ఇంతభిరుత్తో రెండువైమానిక ఆశయములను నెలకొల్పుటకు ఇండియాప్రభుత్వమునాగు పూనుకొనెదరా యను సందియము గల్గుచున్నదని రాబర్టు. వోగారు మాంజెర్లు గార్డుయనులో వ్రాయుచున్నారు. బొంబాయి కరాచీలకు గల లాభాలాభములను తెలియజేసిరి.

ఆర్థిక మంత్రులసభ

వచ్చేవారము ప్యారిసులో జరుగబోవు ఆర్థిక మంత్రుల సమావేశమున ఆంధ్ర రైతు మండలి యుని సమస్యను ఎత్తుకొనరట. ఈజిప్టు చర్చిలుగారు ముఖ్య బ్రిటిషు ప్రతినిధి డాన్ నివేదికము ప్రకారము ఆయాప్రభుత్వముల వారికీయమల సిన మొత్తమును గూర్చి ఆలోచించెదను. సభాకార్యక్రమము పోయిన లండను సభలో నిర్ణయించుడెను.

ఇండియా ఇనుప దారులు

ఇండియా ఇనుపదారులకు రైలుబండ్లను సామాను బండు ప్రయాణికుల బండ్లను జక్సనీనుండి తెప్పించు చున్నారు.

ఇటలీ ప్రభుత్వ ప్రతిపక్ష పత్రికలు

ప్రభుత్వము ఆపుజేయుట

ప్రభుత్వ, ప్రతిపక్షపత్రికలను 'సిపియ్య' 'గిర్నేలు' ఇటాలియా 'వోసి' 'పెర్లికా' నామానో ప్రభుత్వవారు ఆపు జేసిరి.

సామ్రాజ్య సభ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 2:—క్రిస్టును నెలపులచేతను తమప్రత్యుత్తరములన్నిటకు ముందు తమసహాధ్యోగులతో అలోచింపదలంచుటచేతను దొమినియను ప్రభుత్వమునా రింకను మార్చిలో జరుగు సామ్రాజ్యసభవిషయమై ప్రత్యుత్తరమునీయలేదు.

రషియా వార్తలు

మరల కొత్తి ఎన్నికలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 2:—నూస్కొనుండి రె గానార్లెట్లు తెలుపుచున్నవి:—రెండునెలలక్రిందట ప్రారంభమైన ఎన్నికలలో సోవియటుప్రభుత్వమునందు ఉండదగని వరు వచ్చిరని ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. చాలవిచారింపబడిన ఈయ ప్రాయము నిచ్చిరి. ఆందుచే కొత్త ఎన్నికలు జరుగుటకు ఆజ్ఞాపించిరి. సోవియటు పరిపాలనమును ఆమోదించు కమ్యూనిస్టులును కమ్యూనిస్టేషరలును ఎన్నికలలో పాల్గొని నెగ్గునటుల ప్రయత్నింపవలెననియు ఫ్లాన్స్ బోర్డిని అధికారులకు ఉత్తరపు నిచ్చిరి. రైతులలో పలుకుబడిగల కూలన్లుగా తెగవారిని రాకుండి జేయవలెననిరి.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 2:—వాప్తుపక్షమువారికి రాజాయందు అంత విశ్వాసములేదను అనుమానము మీద జగలులు పక్షము నుండి ముగ్గురు నెనటరులు తొలగిరి. స్వతంత్రముగ తమంతట తామే తమ ఆశయములను నెరవేర్చుటకు నిశ్చయించితిమనిరి. రాజాయందు ప్రభుత్వ క్రి ఒకపక్షమువారి సొమ్ముగాదని జగలులుపక్షపత్రికల కోపముగ అక్షేపించుచున్నవి.

సర్పియా పరిస్థితులు

రాచకీయ సంవలనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, జనవరి 2:—ర్యాడివి పక్షమువారు కమ్యూనిజముతో జేరిరిని ప్రభుత్వము వారు రద్దు జేయుటచే గొప్ప రాజకీయసంచలనము బయలుదేరెను. వీరి వగ్గరనున్న కాగితములన్నిటిని బయట కొనవలెననియు, కార్యనిర్వాహక వర్తమను తక్షణము ఆరెన్టు జేయవలెననియు వీరెవరును ప్రభుత్వమునగాని పార్లమెంటులో గాని యుండరాదనియు ఉత్తరపు చేసిరి.

భారతస్వ రాజ్య పక్షము

మంత్రిపదవులు

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి ప్రకటనము

"మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరింప గోరుచున్నారను వార్త నాకు చాల ఆశ్చర్యమును కలిగించినది. ఈతీతిగా ఏ ఆధారమునై సిద్ధవాగాను తెలిపిరో నే నుహంపహంతున్నాను. భారత స్వరాజ్యసంఘము వారిట్టి అధికారమునిచ్చి యుండలేదు. వారివలన నిట్టి అధికారములను బడచుకుండ మధ్యరాష్ట్రముల స్వరాజ్యపక్షమువారిట్టి ముఖ్యవిషయమున స్వతంత్రించి పనియును చేయగూడదు. ఈనెల 11 వ తేదీన నాగపూరులో భారతస్వరాజ్య కార్యనిర్వహణ జరుగును. పదవులను గూర్చి యిదివరకు చేయబడిన నిబంధనలను మార్చవలసిన అవసరము నాశేమియును గోచరింపలేదు. దొరతనమువారేమియును వ్రాసియుండలేదు. వారు వ్రాయనిదే యీ ప్రశ్న కలుగ నవసరమగుపడదు.

చికమత్త్య సభ

చికమత్త్యము కలగుటకుగల అవకాశము లిచ్చజేమియును తొలగిపోలేదు. బెల్గాంలో జరిగిన వివిధసభలవలన సంకేతము నివారణము మరింత హెచ్చుగాకలిగినది. ఏవిషయములలో ఏకీభావము కుదుగునో యిప్పుడు బాగుగా స్పష్టమైనది. కాన ప్రస్తుతము సామాన్యవిషయములకొరకే అన్ని పక్షముల వారును పని ప్రారంభింపవచ్చును. తక్కినవానిని నిలిపియుంచవచ్చును. అన్ని విషయములందును యేకీభావ మిప్పుడు కుదురదని అందరికిని తెలియును గాని యిప్పుడు ముఖ్యముగా జరుగవలసిన సర్వపక్ష సామాన్యవిషయములనుమాత్రమే నిర్ణయించి వానినిగూర్చి అన్ని పక్షములవారును కలిసిపనిచేయు టవలసెను. కానసభలలోను ప్రభుత్వోద్యోగులలోను వివిధపక్షములవారికియ్యవగిన స్థానములనుగూర్చిన సమస్య ముఖ్యతమును. ఈవిషయమున గూడ సామరస్యము కలుగుచు నేయున్నది. ఇది పరిష్కరింపబడినచో తక్కినప్రశ్నలన్నియు కులభ సాధ్యములే యగును. అన్నిపక్షములును కాంగ్రెసులో కలిసి పోవునని నేనాశించుటలేదు. అది లాభకరమును కాదు. మనము ఆశించుచున్న స్వరాజ్య స్వరూప మిట్టిదని మనమిప్పుడు నిర్ణయింప గడగూడదు. దానినిగూర్చి ఆయా విషయాలవారుములవారు తమ అభిప్రాయములను యిప్పుడు మార్చుకొననక్కరలేదు. దానికోరకు వారివారికి వచ్చిన మార్గముల ప్రకారము ఆయాపక్షములవారు పనిచేయుచు అందరికినివచ్చిన విషయములకొరకు మాత్రమే అన్ని పక్షములవారును కలిసిపనిచేయవలెననియే నేను కోరెదను" అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నిన్న 1 వ తేదీ నుడివిరి. నెహ్రూగారు 11 వ తేదీ అదివారము వరకును బొంబాయిలో నుందురు. (ఆ. ప్రె.)

నోటీసు

కాకినాడ సబార్డినేటు కోర్టులో

అసలు నెం 28 Of 1924
వాదులు:—పుష్పల సత్యనారాయణ వగయిరా.
యెదిరి
ప్రతివాదులు:—1 కొల్లేపర ఆదిలక్ష్మమ్మ, 2 యీ సత్యనారాయణ, 3 యీ అమ్మిరాజు.
సదరు నెంజరున వాదులు ప్రతివాదులపయిని చేసిన దావాగో 2,3 ప్రతివాదులకు సమగులనిమిత్తము ది 6-1-1925 సం॥ రం తేదీకి వాయిదా వేయబడియున్నది. కాన ఆలేదీ లోపున ఆక్షేపణ యున్నయెడల తెలియచేసుకోవలెను.
ది 1-1-1925 }
కాకినాడ }
కే. సర్వేశ్వరరావు,
వాదితరపు న్నిడరు.

మదరాసు ధర్మాదాయముల చట్టము

రాజప్రతినిధి అంగీకారము బడసెను

ధర్మ, జనవరి 2:—మదరాసు ధర్మాదాయముల కాస నము రాజప్రతినిధి అంగీకారము బడసెను. కాసనముంగీకరించి నందులకు కారణములను చెల్లించు రాజప్రతినిధి యొక స్టేటు మెంటు ప్రచురించెను. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి సమర్థన

భారతదేశ పరిపాలనచట్టముయొక్క క్షేపణ 81 (3) ప్రకారము రాజప్రతినిధి కీయబడిన అధికారములను సమర్థించి, మదరాసు ధర్మాదాయముల చట్టము నంగీకరించుటకు పురికొల్పబడిన కారణములను చెల్లించు నొక స్టేటు మెంటు నేటి సాయంత్రము ప్రకటింపబడెను.

స్టేటు మెంటునం దిట్లుగలదు:—మదరాసు ధర్మాదాయముల చట్టమునకు తన అంగీకారము నీయవలదని తెల్పు విజ్ఞప్తులు బంపబడుటచేతను, ప్రతివారికిని ప్రత్యేకముగ యాకాస నమును తాను యేల నంగీకరించెదరా కారణముల చెల్లుట కష్టముగనుకను, ఎల్లవారు దేశమునకు తామేల యాకాసనము నంగీకరించెదరా కారణములను చెల్లించుట యాప్రకటనము రాజప్రతినిధిచే గావించబడెను. అనేక మహాజనములు, డిప్యూటీ కమిషనరులు మదరాసు ధర్మాదాయముల చట్టము రాజప్రతినిధిచే నంగీకరింప బడవలదని తెల్పుకారణములు చెల్లించెను. తెల్పబడిన కారణములు పరిశీలనకు లెవని. అన్ని కారణములు బహుభాగ్యతతో రాజప్రతినిధి ఆలోచించెను.

ప్రతిపక్షుల వాదము

రాష్ట్రీయ కాసనసభలో కాసనము నామోదించబడినప్పుడు సరిగ్గా పద్ధతి లబంధించబడలేదని ధర్మాదాయ కాసనపు ప్రతిపక్షులు ప్రధమ కారణముగ చెల్లుచున్నారు. ధర్మాదాయముల. బిల్లురాష్ట్రీయ కాసనసభయందుండి యాపరిపాలన కాసనము ప్రకారముగా యిండియా దొరతనము యొక్క అనుమతిపొందకయే బిల్లునందు సవరణల స్వభావము రాజప్రతినిధిచే అంగీకరింపబడనట్టిగావుగాన యాకారణము చే ధర్మాదాయచట్టమును రాజప్రతినిధి త్రోసివేయుటకు కారణము గన్పించుటలేదు. ఇట్టిదోషములయొక్క బిల్లునకే వర్తింపబడలేదు. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్ట బడినవియందు యిండియాపరిపాలన చట్టముందు విధించబడిన నిబంధనలు చెలియకుండుననిపడలేదు. గుర్తింపబడినపుడు స్థానికకాసనసభలందు ఆమోదించబడిన గవర్నరులచే నంగీకరింపబడిన యేకాసనమును రాజప్రతినిధి త్రోసివేయలేదు. బిల్లుమొదట 1928 యేప్రిలునందు ఆమోదించబడిన పిమ్మట కాసనసభ రద్దు చేయబడినదిగాన (Dissolved) యిండియా కాసనము నందలి క్షేపణ 81 ఏ ప్రకారము రాజప్రతినిధి కాసనసభలో యిట్లు తిరిగి ఆలోచించుటకు బంపబడుటకు అధికారము లేదు అని వాదించుచున్నారు. కాసనసభ యందు బిల్లు చర్చించబడుచుండ గవర్నరు గారంపిన సంచేతములును, సిఫార్సులును సురక్షణకు ఒక్కొక్క పరిమితి విషయమున అధ్యక్షుని ఉత్తరవులును (rulings) బిల్లును బూర్తిగ చర్చించుటకు ప్రతిబంధకములు గలగలేవని వాదించుచున్నారు. ఈకారణము లన్నియు అతిభాగ్యతగా రాజప్రతినిధి ఆలోచించి ధర్మాదాయ కాసనమును తాను త్రోసివేయుటకు కారణములు బలమైనవిగావని చెల్లుచున్నాడు. రిజర్వేషన్ ఆఫ్ బిల్లుయొక్క నిబంధనల ప్రకారము గవర్నరుగారు యా బిల్లును అంగీకరించుటకు బదులుగ రాజప్రతినిధి ఆలోచన నిమిత్తము యిట్లు వదలి పెట్టబడినది యుండవలసినదని చెల్లుచాదమును గూడ రాజప్రతినిధిపై సమాభావమునే యిచ్చుచున్నాడు. ఫలన బిల్లు రాజప్రతినిధి ఆలోచనకొరకు వదలివేయునట్టి స్వభావముగల చాదయని (గ్రహించుటకు గవర్నరు గారికి వివక్షణతక్తి (discretion) ప్రతిపక్షులు చెల్లునిబంధనలు నిచ్చుచున్నవి. బిల్లుయొక్క లాభమువిషయమున నిరూపించబడిన ఆక్షేపణలు చాలగలవు. వీటి విషయమై సరించి చెల్లుట ఆనావశ్యకము. ఏకాసనముందును అట్లులేకుండ నుండుట సాధ్యముగాదు. ఏకాసనమును సరియమందన్ని భాగములవారికిని సంపూర్ణియ బాలరు. ప్రజలమైన కారణములు లేకరాజప్రతినిధి బిల్లును త్రోసివేయజాలడు. అట్లనందుగల సరళులవిషయమై బహుభాగ్యతగా రాజప్రతినిధి ఆలోచించెను. అట్లనందలి గొన్ని భాగముల విషయమున దేశమును చాలాసంతృప్తికలదని రాజప్రతినిధి యిరిగిన నిషణ్ణమే. బిల్లులోని కొన్నివరతుల యోగ్యతనుగురించి రాజప్రతినిధియే సందేహించుచున్నాడు. ముఖ్యముగా కాసనము ప్రకారము స్త్రీములనిషయమున ఆలంబించుటకు యేర్పాట్లు చేయబడిన కార్యక్రమము రాజప్రతినిధికి సంతృప్తికరముగ లేదు. ఈ కాసనము యే సంగతుల వారికి ఆధి

బెంగాల గ్రెను ఆదాయ వ్యయములు

ఆదాయము 1,97,000, వ్యయము 1,60,000

రూపాయలు

సభాకాలకు 18,000 రూపాయలును, శిబిరములకు 50,000 ను, నీటికొర్రాయిలకు 20,000 ను, విద్యుద్దీపములకు 11,000 ను, పారిశుధ్యమునకు 6,000 ను, భోజనముల వీర్వాలుకును ఆహారపదార్థముల ఖరీదుకును 80,000 ను, ముద్రణమునకు 5,000 ను, స్వయం సేవకదళమునకును, గోపురమునకును యితర అలంకారములకును 15,000 ను, చిల్లరవ్యయములకు 10,000 ను మొత్తము 1,60,000 వ్యయము.

ఆదాయము

సన్యాససంఘసభ్యుల దుము 1,15,000 రూపాయలు (వీరిలో 15 మంది కర్నాటకులు చెరివేయిరూపాయలన్నిచ్చిరి) ప్రతినిధియుములలో సన్యాససంఘము వారివాటా 9000, గదుల అద్దె 8,000 భోజనములన్నిట్లు 7,000, ప్రేక్షకుల దుము 80,000, ప్రదర్శనన్నిట్లు 8,000, సామానుల అమ్మకము 20,000 మొత్తము 1,97,000.

ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు

మహాభక్త వచ్చినవారిసంఖ్య 11 వేలు. వారిలో ప్రేక్షకులు 8,800 మంది సన్యాససంఘసభ్యులు 4600 మంది. ఆహారముల పంపబడినవారును ప్రతికా ప్రతినిధులును 1,500 మంది ప్రతినిధులసంఖ్య 1,810 మంది.

ప్రతినిధులవివరము

పంజాబు 129, సంయుక్తరాష్ట్రములు 147, మధ్యరాష్ట్రములు హిందీ 80, వీహారు 78, గుజరాతు 132, ఆంధ్ర 817, బెంగాలు 87, మహారాష్ట్రము 286, ద్రవిడరాష్ట్రము 302 మధ్యరాష్ట్రములు మరాఠీ 81, కర్నాటక 260 మంది ఇతర రాష్ట్రములసంఖ్య యింకను సరిగా తెలియదు.

నూలు వదునుట

20 నంబరు నూలుకు అంచనా

20 నంబరు నూలు 2000 గజములవదునుటకు 5 రులుముల ఏకము కావలెను. నెలకు 5 రులుములు. 12 నెలలకు 60 రులుములు అనగా అరవీశ. అరవీశ ఏకముల ఖరీదురు 1-6-0 కాంగ్రెసు సంఘము వారు ఏకము కొనబాలని వీరులకు ఏకము సప్లయచేసినచో మనిషికు 1-6-0 వ్యయమగును. వారు ఏకముతో నూలువడికి యిచ్చినచో 60 రులుముల నూలువచ్చును. ఆనూలు 20 నంబరై సరిగా పురివిక్రీతిన్నగానున్నచో దానివెలరు 2-8-0 తేక 2-12-0 ఉండును. అనగా ఒక్కొక్క సభ్యునివలన కాంగ్రెసుసంఘమువారి పెట్టుబడి ఏకగారు 1-6-0 మిగులును. ఒక మండల సంఘమువారిక ప్రచారకుని నియమించినచో అతడు 400 మంది సభ్యుల వీరికిగా చేర్చి నూలువడికింపగలవనచో 400 లు ఆదాయమువచ్చును. అది అతనిజీతమునకు సరిపోవును. 45 గ్రామముల నతడు పరిశీలింపగలగును. ఈరీతిగా ఆంధ్రరాష్ట్రమున చాలమంది స్త్రీలుగూడ కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరుట కవకాశముకలదు. (జన్యునము)

సర్ నరసింహశర్మగారి నూతనపదవి

ధర్మ, జనవరి 2:—ప్రభుత్వప్రకటనము దిట్లుగలదు:—సర్ మహమ్మద్ హఫీజ్గారి స్థానముందు గౌరవనీయులైన సర్ నరసింహశర్మగారు పెద్దలసభయందు (Council of State) వాయకుడుగ నుండుటకు గవర్నరు జనరలుగారు నియమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

రీడింగుదంపతులు విందుచేయుట

కలకత్తా, జనవరి 2:—నేటిసాయంత్రము శత్రుదేరు నందు రీడింగు దంపతులు విందుచేసిరి. కుమారు విడువంకుల అతిథులు హాజరైరి. (ఆ. ప్రె.)

కముగ వర్తింతునో ఆసంఘాది ప్రతినిధుల సంఖ్య అధికముగ గల కాసనసభ యందధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను. ఇట్టి ప్రాముఖ్యముగల బిల్లునందు లోట్టులేకుండ జేయబడుట కష్టము. లోట్టుఉన్నయెడ బిల్లును దయాచుచేసిన మంత్రిగాని, బిల్లును ఆమోదించిన కాసనసభగాని తప్పుగావించినట్లు యెంచబడవలదు. లోట్టు సమాచారములకు వేరొక బిల్లు పిమ్మట కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుచున్నట్లై అంగీకరించిన ప్రకారముగ లోట్టును సవరణచేయుటకై గావించబడిన యాకాసనము మొత్తము మీద బాగుగనున్నది గాన మదరాసు ధర్మాదాయ చట్టమునకు తన అంగీకారము నిచ్చుటకు రాజప్రతినిధి యయ్యకొనెను. (ఆ. ప్రె.)

స్థానిక వార్తలు

జగన్నాథ భక్తసభ:— 5 తేదీ 4-15 వ ఎగ్జిక్యూరు జేవలినానమున కృష్ణ భాగవతార్ గారు తులసిదాస్ చరిత్రమును సారికభగా చెప్పెదరు.

మదరాసు-రాకపోకలు:—సర్ నాపుగా రుదక మండలమునుంచి వచ్చిరి.

రా! బి. ఎ. యన్. కృష్ణారావుగారు బొంబాయి మెయిలులో వచ్చిరి.

సుగుణ విలాససభ:— విజ్ఞోరియా పురమందిరమున 4 తేదీ 5-30 వ తేదిలో కృష్ణలీలలన్నా 5 తేదీ 9-30 వ మహాపర నాటకమును అరవములోను, తర్వాత రుక్మాంగద నాటకముక ప్రదర్శనమున్నా కావించురు.

మదరాసు భారతవైద్య సంఘకాఖ:-పై సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద మదరాసు ఆయుర్వేదకళాశాల చంద్రభావవిధిలో 6 వ ఆంధ్ర ఆయుర్వేద సమావేశము జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘ మేర్పరుపబడును. ఉస్మాక్ సాహెబ్ గారభ్యక్షతవహించురు. కార్యక్రమము 1 ఆహ్వానసంఘము నేర్పరుచుట అధికారుల సెన్సుకొనుట 2 ప్రహ్వస సంఘమును నియమించుట 3 ఇతర విషయములు.

మండరీభజన:-పాతచాలకపేట శ్రీరంగమ్మార్ వీధిలోనున్న శ్రీవేంకటాద్రిస్వామి గానభజనమందిరమున 5-వ తేదీ సోమవారంతా 9 గంటలకు ముక్కుటియేకాడనాడు కృష్ణలీల కాలింగననము గోవికావస్తావహారము పండరీభజలను సిద్ధాంతం నందెరుమాట్లుచ్చామివారి ఉపాధ్యాయ యాజమాన్యమున జరుపబడును.

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటకసభ-వైకుంఠవీకాదశి

రుక్మాంగద-ప్రహ్వద నాటకములు

ఈ సభవారి యానెల 5 వ తేదీ సోమవారము (వైకుంఠవీకాదశి) రాత్రి 9 గంటలకు తిరువల్లి క్లబ్బి హైలోడ్డులోనున్న ఇంపీయర్ సినిమాహాలులో రుక్మాంగద ప్రహ్వదనాటకములను తెనుగున ప్రవృంఛెదరు.

లిపాలబడలు

బొంబాయి, జనవరి 2:— డిశంబరు 25-వ తేదీ నీనుటపాలను దీసికొని బుధవారమునా దుడయమునకు పొద్దుపెద్దు ముల్లను మేలుస్తీరుచేరెను. అనాడే ఉదయము 10. 30 గంటలకు రేవువిడిచి వెడలెను.

26-వ తేదీ బొంబాయి టపాలను దీసికొని మేలుస్తీరురు “చైనా” అనబడ బుధవారముసాయంత్రము ఏడవ రేవుచేతెను.

26-వ తేదీ బొంబాయి టపాలను దీసికొని బుధవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకుమాంటువడిన ఏడవరేవువిడిచెను. సోమవారమునాడు నూ ఆనాండి కాస్తాలియా టపాలములకేయను. 9-వ తేదీ ఉదయముకది బొంబాయిరేవు చేయను. (ఆ. ప్రె.)

వీలరుదంపతుల ఆగమనము

పాట్నా, జనవరి 2:— వీరూ ఉత్తేశరాష్ట్రముల గవర్నరుగారు సర్ హెన్రీ వీలరుగారు భార్యాసహితముగ పల్నామాను జిల్లాలో పర్యటనము గావించి నేటిఉదయమున కిచ్చటకు దయచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

అస్సాముగవర్నరు పర్యటనము

షిలాంగు, జనవరి 2:—అస్సాము గవర్నరుగారు స్వల్పకాలము పర్యటనము గావించుటకు జనవరి 15 వ తారీఖున షిలాంగునకి వెడలెదరు. కషీమా, యింపాలలను సందర్శించి 25-వ తేదీ నింటికి షిలాంగు చేరెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బర్మాయందు నిర్బంధములు

నంఘములు సక్రమమైనవి గావని ప్రకటింపబడెను రంగూన, జనవరి 2:— హైందవ శిక్షాస్మృతి సవరణ చట్టము క్రింద తారవాడి జిల్లాయందు మరి నాల్గవంతులు సక్రమమైనవిగావని బర్మాప్రభుత్వముచే ప్రకటింపబడెను.

రక్తాక్షి సం॥రం పుష్పమాన శు॥ ౬, శనివారము

దుర్విమర్శ

[సోమంచి నూర్యనారాయణశర్మ గారు]

క. మంచియుఁ జెడ్డయెఱుంగని
కించిఁ జాతతాయి క్రిందున్మిదున్
గాంచకఁ గ్రించుదనంబువ
హించియె నిందించు రసమహిత కవనంబున్.

క. పెద్దననియెంచి యేదో
గద్దించును, హస్తమిరి గడవిశసేయున్
ఎద్దియు, గనకన్నింటికి
సిద్ధించునటంచుఁగీర్తి సిద్ధంబగుదాన్.

క. నిద్దురయు, దిండి...
ప్రొద్దెల్లను గాన కన్యపురుషార్థంబున్
పద్దుగను తెట్టులని యా
పద్ధతి గనునొకడు కపటపాండితి మెఱయన్.

క. అంతయు నబద్ధమను వే
దాంతంబాతనికి నేడు తఱచై కవితా
కాంతయుఁ దగ్గనలేదని
యెంతయుఁ దీవ్రముగదిట్టు నీరసపడుచున్

క. విరుదులకుఁ బరుగులై త్తిన
గరమగు విత్తవ్యయంబు గనగలనేయుం
కరుదగుపేరన 'ఘనమగు
వరముగ' నీతరువుదొలక వానికి బభిరే !

క. తనకెట్లుల నంకనిసా
ధ్వని 'గులటా'యంచు దిట్టు విటుపోలిక నే
మనిసుంత చింతసేయకే
పనివడి నిరసించు సుకవివరు కవనంబున్.

క. చెప్పడు తప్పిట గలదని
యొప్పియ్యది యనుచుదెలిపి యొప్పఁడునిజమున్
విప్రుఁడు! కప్పిరసంబును
మొప్పెయగుచు వినమటంచు మొఱవెట్టునహో!

క. అనుభవము విద్యబుద్ధియు
ఘనరసిత గలుగకేయ కారణముగ నిం
దను సేయబూని కవితా
వనితను దానింద బడఁచి పటుతరరీతిన్!

అ. వె. 'వెక్కిరింపబోయి వెకిరించుకొనె నన్న'
సూక్తినిజము శుంత్రశ్రోత్రియుండు
గొప్పకొఱకుఁ బోయి కోల్పోవు నిజబుద్ధి
బొక్కు నపయశంబె పొందువాని.

అ. ఎ. 'పైత్యరోగిగగును పంచదారయె చేదు'
రసవే విసముగా యరసికునకును?
వాదమాడి యట్టివానితోడుత దన
పరువుదొలగి మన నెవండు సూచు?

ప్రకృతిగీతి

[గాధావర్షుల రామావధాని గారు]

వైరలోనున్న గోరంట పెంపునొంది
ననల దొడగియు ముద్దెననవకమొంది

జాలకంబులమోదంబు జాల గూర్చి
విరులనలరిచి తావుల వరలుచుండి

మధువు లొలికించి యనురాగవిధము సూపి
పట్టదప్రాప్తి సంతోషసాగరమున

తేలి యిదిచి చూడరహృదయవీధి

రాగమయమగు హర్ష తరంగములను

మాలికలుగాగ పచరింప మమతలేని

మనుజుడొకడైన భూమియందున గలండ్

యెవ్వడేనియు నన జూడ నింపుగొనడ

ముకుళముల జూచి మోదంబు పొందకున్నె

విరులజూచియు తావుల నరలజూచి

పూవులొలికించు తేనె పుష్పాదులజూచి

మురియకుండునె మానసాంతరమునందు

కాలవశమున గోఱంట గనలువడగ

చూచి నిర్విణ్ణులను బొంది శోకమలర

వేడినిట్టార్చు విడువనివాడులేడు

మనసు గలగని మానిసి గనగరాడు

లతిక పుష్పితయై యలరారునపుడు

యిట్టులానని తలపున నెవ్వడెగుగు

నెరిగియున్న నల్లీలము చెంచకున్నె

లతికలెట్టును కొంతకాలంబునకును

గనలువొందుట ప్రకృతిని గనగలేదొ

కొమ్మనునుజుపురాకులు కొంతకొంత

ముదురుచున్నంత ముదురలొమొదటియాకు

లూడుచుంటయు గ్రమమున నొందునొండు

మొవ్వలోనున్న కన్నాకు ముదురుచుంట

'ప్రకృతిధర్మము దానికై వగచుచుంట

యదియు ధర్మంబు మాయచే నమరియుంట

మాయ ప్రతిరూప మాశయైమమతబెంచు

ప్రకృతియంతయు రాగప్రవాహమందు

మగ్నమయియుండె కారణం బనగలేదు

ప్రేమతత్త్వంబునకు వ్యతిరేకఫలము

శాశ్వతంబయియుండు విషాద మేమొ?

వెల సీసా 1 కే వెల పు మండు రు. 0.4-0

ఈసూచన తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును చర్మ

మునుకు వెండుకలకు నీని యుండక వెండుకల వెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో బొంబయి-మదరాసు

దీనిభావమేమి?

శా. శ్రీభూపుత్రీవివాహవేళ నిజమంజీరాగ్రతన్న
న్వలీ, లాభివ్యక్తివరాంఘ్రిరేణుభవకన్యాలీల
యంచున్వదిం, దాభావింప శుభక్రమాకలనచే
దద్రత్నము గప్ప సీ తాభామావతి ప్రోవు
తం దిరుమలేంద్ర శ్రీమహారాయనికా.

“సీతాదేవి వివాహకాలమున వరునితోగూడ గూర్చున్న
వేళ సిగ్గుచేత దలవంతుకొని పాదములవంకనే చూచుచుండగా
గాలియందెయొక్కనాయకమణియందు బ్రతిఫలించిన తన
రూపమునుజూచి పాపాణమును స్త్రీనిగాజేసిట్టి శ్రీరాముల
వారి పాదరేణువులన నీరత్నమును బాపాణమేనుక శ్రీ
రూపమైనదో యని భ్రాంతిని బొంద నాతడాభావమును దెలిసి
సన్నికల్లు ద్రొక్కించు నెపంబున నారత్నమును మూసినవాడై
యామెయొక్కభ్రాంతిని బోగొట్టినటువంటి శ్రీరాముడు తిరు
మలదేవరాయని రక్షించుగాత్రోయని తాత్పర్యము, వసుచరిత్ర
మున వ్రాయబడియున్నది.

సీతాదేవి యవ్యధంబున భ్రాంతిసొందుటను రాము
డేవిధముగా దెలిసికొన గలిగెను? ముఖలక్షణముల బరికించుటకు
దలపంచికొని యుండెనుగదా ! మంజీరతన్నమును దిలకించుట
కొకరివెంట నొకరు కూర్చుండ నెట్లు వలనుపడును? వధూవరు
లెదురుగాకూర్చుండి యుండిననిన సీతాదేవిభ్రాంతి నెవ్వధ
ముగా గనుగొనగలిగెను? కనుగొని యెవ్వధముగా బోగొట్ట
గలిగెను? సన్నికల్లు ద్రొక్కించువిషయమున నారత్నమును
రాముడేవిధముగా మూయగలిగెను? ఎవరియంతట వాల్చెదాని
ద్రొక్కవలయునా? ఒకరిచేనొకరు ద్రొక్కింపబడవలయునా?
వధూవరులు కూర్చుండియే నెవ్వధముగా సన్నికల్లు ద్రొక్కి
యుండిరా? లేక నిలిచి యట్లానరించిరా? ఎవ్వధముగా బై
తాత్పర్యము సమన్వయము కాబడునో వయామయలగవారలు
పత్రికామూలంబున దెలుపగలందులకు గోరమన్నాడను.

ఒక అర్థాభిలాషి.

భారతి

సచిత్రమాసపత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

సచిత్రమాసపత్రిక-ప్రతిసంచికయందును రి.4

రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో
ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు,
గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక
విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పులుట
కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ	6	0	0
అర్ధసంవత్సరము	"	3	0	0
విడిపత్రిక	"	0	10	0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అణాలు 0.10-0
స్టాంపులు పంపిన పంపబడును. ఉచితముగ పంప
జాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత
చందాదార్లుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మనహా
యించుకొని లేక్కినసొమ్ముస్వాత్రము పంపవచ్చును.

మే నే జ రు, భారతి.

పాణ్డుభాష్య వెంబర 212 చుద్రానా,

అఖిలాంధ్ర సారస్వతము

[కవికొండల వెంకటరావుగారు]

ప్రార్థన పద్యము

ఎవ్వనికొఱకుఁ గోయిలపిట్ట యెఱుంగెత్తి
కొమ్మఁ గోకో యని కొనరు విసరు.
ఎవ్వనికై నెలయేరు లల్లలను
పెనుకొండలోయఁ విండ్ల గూయు.
ఎవ్వనిపాఠే నుయ్యెల దూగు చిటిపాప
మన్వంతః జిన్నరి నవునవునవు.
ఎవ్వనిగూర్చి పోయిగఁ జేదగోతండు
గుల్లపిల్లలగ్రోవిఁ జల్లవేయు.
అట్టిచిద్రూప మూర్తి కనక్కనకు
సకలజంగమస్థాపర సాధుజీవ
అలిరసత్కళాభావ చిత్రాయనకుఁ
బుర్రునూత్తన కంజలిపుటి ఘటించు.

ఉ ప న్యా స ము

సారస్వతమహాకవియారా!

విశ్వవిద్యార్థిసంస్థానమున నుద్భవించు నెవ్వఁ
జూచిన సరిక సారస్వతము నేడు భావక శ నిగోత్రంబు
చిన్నది. భౌతిక ప్రపంచము నేడు ఆధ్యాత్మిక పుటాకాంక్ష
చిహ్నమౌచుచున్నది. వర్ణ విభాజనములు విహించి
చిన్నచిన్న యజ్ఞోగములకు సంయమము పెనుగులాడుకొను
చున్న ఈ బలభద్రుడియందు, జన్మహక్కుల నిచ్చుట యుం
దొకజాతివా రింక జాతివారియెడ భేదభావ మగపఱచు
చున్న ఈ సంపదితవాసరముల రాజ్యకాంక్షయు ధుకాం
క్షయుఁ బ్రధానములగఁ జేసెకొని జేకజేకము లహంసా
మాహర్మ్యమును మఱచి యూసుకొను నీటిలవకేకమున
పర్తిక లాభాలభములతో క్లిష్ట సమస్యల జయపజయముల
తో నజ్ఞులకలగుచున్న ఈ సందర్భకాలమున భూకంప
ములచే నటించుచే మౌములచే గాలివానలచే అభివ్యాధులచే
పరిపీడితం బగుచున్న ఈ కఠింకలయగము నడుమ సారస్వ
తపు సున్నితపు రుతంబునకు సావకాశమున్నదా! భావక
కంటిలోని కలికమునైన దొరకునదియో? కవి యను మహాను
భావుడొ కనఁబడునా? అని అనుకొనునంతలో “ఎనటోర
ప్రాన్సు”, “యూట్యు” మున్నగువాఁ రచలం గూర్చి వినఁ
జూచితిమి. వెంగలప్రార్థి కవిశేఖరుండగు రవీంద్రుని సార
స్వతనేన పాశ్చాత్య వ్రాసినజేకముల కద్భుతము గొల్పినది.
ఇంకను మనమట్టుపట్టు గనఁగొనమ మానకు దగ్గఱగ మన
చెలిలో మనతెనుగునాడున మన తెనుగుకత్తన మన తెనుగు
కవులు పెక్కుండు ఒక క్రొత్త పాకడను విరచించుచు మహా
తరమైన భావసంచలనమును ప్రతి నిమేషము మేళవించుచు
మాత్మభాష పఠాయించులై మనుగడ సమర్పించుచున్నారు.
మన ప్రస్తుతపు టాంధ్ర కవికీర్తిరమలను మహాకవి
సాధకులతోఁ బోల్చితిమి నాలా నాకే నవున పుట్టుచున్నది.
కాని ఆంధ్రభాష జనయిత్రో, వారి తప్పటడుగుల వారి
తోకలోక నోడువుల, వారి మాసరాగముల నిజనిస్సర్గ దివ్య
సంకీర్తనంబు అనంతప్రతిభావంతం బగుచు వినవచ్చుచున్నది.
“మదమాతంగ తురంగ కాంచల సన్యాహుత్యగాణిక్యసం”
పదలోలింగ గోని తెచ్చియిచ్చి మదమొప్పన్ గాంచిన సేవింపిర
య్యదయాసాచ లనేతుకీతనగమభ్యోర్వీపరుల్పంతితాభ్యుద
యోన్ ధర్మజాదత్త భాగ్యజగత్సార్వప్రతాపాదయన్.”
అని తొల్ల సన్నపార్వతుం డననంభించినప్పుడు ఆంధ్ర
భాష సమున్మేషితంబగుచు అచరు రునిపజ్జ నిన్నూరేండ్లు
గడపునదయ్యె, తనకుడి సంస్కృతసమాసంబుల నడుమ టంక
పు బొడిగమాత్రము బడరించెనే యనుచింత లోలో గుమారించు
చునే యుండె. అప్పుడు తిక్కణుజ్జ యవతరించి.
“అంధ్రావలి మోదముం బొంయనట్లుగ”
“ఇది కడుముద్దరాలు పనులేమియు నించుక సేర దెంకియన్
మృదు వొకకీడుపాటునకు మేకొన సేర దుదాతచి త్రయం
టి విరుగువాని కోర్కె దొకటిన్ దను దా నవరించు
చొప్పెఱుంగఁజు తగనొడ్డనుం గొలువగా వెర వెమ్మెయిఁ
గల్గునక్కటా!”
అని విరచింపఁ దొడంగ. దీని యందుఁ గల కల్యాణైలి,
తేటందనంబు దివ్యుండనంబు గమనింపుడు. సన్నపార్వతుండు
టంకముగ నుపయోగించిన బాసనే మేలిమిముద్దగఁ జేసి అందు

“మృదువు” “ఉదాతచిత్త” అను సంస్కృతపదంబుల నితీ
కించివాడు. ఈ మార్పున కానాటి సంస్కృతపండితు లెంత
పొక్కియుండులో కని ఆంధ్రభాషజనయిత్రయో అందల
కనలి గంతుచైనది. దానిగొంతు క్రావ్యమై మారుత్రాసినది.
క్రొత్తమాది అన్వయము, క్రొత్తరకపు నడక అలవడచు
కొన్నది.
“కాటలీనీపటే చదివి గాధలు త్రవ్వె తెనుగువారికిన్
వ్యాసమునిప్రజీత పరమార్థము తెల్లముఁ జేసినట్టి య
బ్రాహ్మకల్పలు...” అని నన్నయను తిక్కన్న నువ్వుప్రగడ
అభినవించియున్నాడు. భారతము పూరించివాడు.
కాని వీరి మువ్వలయొక్క కవిత్వముచేతను ఆంధ్రరచన
మభిలత్వము నడచెనా? తనిసెనా? లేదు. అందుచేతనే పెద్ద
నార్యుండు “వాన్మనఃచిత్రభారతాన్నాయ మాంధ్రభాషగ
నొనర్చి జగతి జాగరకునిన” యని యామువ్యునిం చేకొని తా
నట్టిపాకడకుం జనక “నవీనకావ్యరచనకు ననుకూలకథో
దలంచె.” భారతకవులు వ్యాసకథ కనుకూలముగ తెనుగురచ
నముఁ బొంగింప, పెద్దనవీనచనకావ్యరచనయొక్క పద్ధతి
ముండికొని దానికనుగుణ భయోనింపదొడంగె. ఈసృశం
పుటాకాయమున క్రొత్తకథలు తెనుగురచనమున కలయడొ
డంగినవి. పెద్దనవీదప తిమ్మన, తిమ్మనవీదప నూరన, మనుచరి
త్రము వెనక పారిజాతాపహరణము, పారిజాతాపహరణము
వెనుక ప్రభావతీరద్రుమ్యమును.
“జలజాతాపన వాసవాది సురపూజా భ జనంబై తన
ర్చులతాంతాయధుకన్నతండ్రి కిర యన్నో వామపాదంబు
నక దొలగన్ క్రొచె లతాంగి యెట్లుయగు నాధుతో నేయ
మలో నేయఁచే,
రలకకా తెంపినయట్టికాంతలచిత్రవ్యాపారములో నేర్పరే.”
“కలకలనవ్విసట్లు తెలికన్నుల నిక్కముచూచినట్లు తోఁ
బలక గడంగినట్లు కడుభావగభీరత లవ్విసట్లు పెం
పాలయ రచించినవక యెట్టిపదన్ శివప్రాసినట్టి యా
చెఱువునకాభిముఖ్యముభేదంబలంకృతానుబోటియొన్.”
నడికారము బంగారమున మణులు పొదివినట్లు! తెలి
కెట్టుకొమ్మ నయ్యలయూచునట్లు! భావమునందలి సౌమహర్మ్యము
పట్టిన పట్టునదనిలేడిపిల్ల చూచినట్లు కకా.
ఈప్రబంధకవిత్వమువారికితాపధురిమచేతనేని ఆం
ధ్రములేనిసెనా? అభిలత్వము నడచెనా? లేదు. వారితరువార
తరువాతవచ్చినవారు క్రమక్రమంబుగ నంజలిరహస్యమును దెలి
సికొని కతను కల్పించినారు. చక్కని పదగుంభనంబుగొల్పించి
నారు. కాని భావార్థములను వృత్తలక్షణములను తీరికెందుం
దీవచ్చినవి. పంచకావ్యములనుండియును సంకీర్తనపుటలంతార
కాస్త్రములనుండియును. దానఁ దెనుగునకు స్వయంప్రకాశమె
ట్లుబ్బి! తెనుగులోకము తెనుగునడి తెనుగుజీవనము కావ
తెను అని విచారించదొడగిరి. ఆ విచారించుటలో “తేతకచ
నము, భజనసంకీర్తనమును గణయితి ప్రాసలక్షణము చూడగ
లేదు, పంచకావ్యశ్లోకపతనలేదు” అని ఊరక నీసముల, లేట
గీతల, ఆటవెలయుల, కందముల, ద్విపదల నహా మంచినీటిప్ర
వాహంబుచందంబున గుప్పించిరి. ఆంధ్రగగ్గఘంఘై యన్న
అయ్యమూల్యరచనమహా అపారము, అతిరసమధురము, అవిరళ
ముగదా! పిల్లలవిద్యఅందుండి, ఇల్లాండనామెతలందుండి,
సదుముళ్ల వేదాంతమందుండి....
కాని వానియందలి సరసతయు, మంచిచెడ్డలును, సమ
గ్రముగ సంతరింపకమున్న ప్రపంచ నాగరికభాషగా పరిగణిం
పఁబడు ప్రాచీనభాషవచ్చినది. భౌతికకాస్త్రవిజ్ఞానజ్ఞానకు
మూలకందమనంబుడు జర్మనుభాష వెలువడినది. రాజకీయభాష
యును శాంగ్లేయమావతించినది. నలుదెసల మరాఠీ, బంగాలీ,
అరవము, గుజరాతీయున్నగు సోపరీభాషలు ఆయోమూర్త సౌకు
మార్కములపల్ల లోపలికి చొఱుదుకొని వచ్చుచున్నవి. అన్నిం
టినిమించి తన్నభిలభారతభాషగ భూషింపవలెనని హిందీభాష
ఊరూరవాదవాదఁ ద్రాడువాఱుచున్నది. ఈసందర్భమున శత
కములును భజనసంకీర్తనములును చప్పబడిపోయినవి. అయినను
ఆంధ్రభాషాయోజామతల్లి తనదృగ్విధిని వీడలేదు. తన అవకాశ
మెంతవఱుచున్నదో అంతవఱుచు వ్యాప్తముగా నన్నసన్నఁజూచు
చునే యున్నది.
ఇరువది ఇరువదియేడొడ్డకుండి పండితకవులువేణీసంహార
కాకుంతలాది నాటకములు భాషాంతరీకరించుచు, గయోపా
ఖ్యాన చిత్రనేయ ప్రతాపరుద్రునిది నాటకములు విరచిం
చియు నవలంబుబ్రచురించియు గాటముగ నాటకప్రదర్శనాభి
రుచిని వచనపతవాభిలాషను బురికొల్పి యున్నారు. మండలి
ప్రచారిణీ మాలినీ ఆవర్తప్రకాశకుల స్వీయచరిత్రములనుప్రచు

సనములను చిన్నరికతలను గీతములను వల్లడించి మెఱపుదీగల
వోలేక్రొత్తయోమాల నెక్కించుచున్నారు. పాతనశూరనాడుల
విర ఆంగ్లేయభాషాప్రసంగములు రచించియు, సంచికల సార
స్వతవృత్తిని కేంద్రీకరించియు, అనేకమంది భాషాప్రియులు
భేదీనాదములట్లు భ్రమిసేయుచున్నారు.
వాటినిన్నింటినిగూర్చి విరళముగ వ్రాయుటకే చిన్న
వ్యాసముగాని ఈ కౌలంధికాలముగాని చాలదు. అయిన
నీప్రయరణము లెల్ల ఏమి చేయుచున్నవి? ఆంధ్రభాషను దని
యించుచున్నవా? దాని కభిలత్వము నొడగూర్చుచున్నవా?
లేదు. మధ్యమధ్య మేలుకొల్పుచున్నవి. ఆంధ్రభాష నాటక
ముల కనువు, నవలలకు మురువు, గీతలకు చేయూర్చు వక్ర
త్వమునకుఁ బట్టుకొమ్మ. అను ఉత్సాహము పుట్టించుచు భావి
సాధ్యమును నూచించుచున్నవి. వానిని వేర్వేరు నిరూపణము
నేతుమా యన్న వ్యక్తిప్రభావ మెద్దానికో కాని పొడగట్టడు.
అయినను ఆంధ్రభాషజనయిత్ర వానినెల్ల తనడ మేలుకొలు
పులుగ భావించుకొని స్వీకరించి తెలివిగొనుచున్నది.
అతెలివిగొనుటలో ఆతెలివీనీకొనుడు. అనూనమైన, అసం
ఖ్యాకములైన, అసాహాయ్యములైన, అతిరళస్వరసంగతము
లైన కవిసముదయములులేచి ఒక్కొక్కచోపైనుండి ఒక్కొక్క
పక్షపక్షి పాడుచున్నట్లు తొలకరి యనుకొంచు నొక్కరు అభి
నవకవితయని నూచించుచు మఱియొక్కరు, సుమతాలశామధే
యమున నిక నొక్కరు. కారడ, భారతుల పలువురు, సంప
త్సరాదిసంచికల వందలకొలంది, సారస్వతజులుటల వేలకొలంది
కవులు గేయములకల్పించి ఆంధ్రవాణిని గీర్తించుచున్నారు.
అకలరుతముల నక్కడక్కడ పాఠకమహాశయ లుక్కుల
నపొద్దారములను, పీఠికలను, తొలిపలుకులనువ్రాయుచు తోడి
పాఠకులను తట్టి లేపుచున్నారు. ఆ యువస్వమయంబునం దు
దయించుప్రతిపాటయందు నొకసాధుభావమో ఒకసరళరసమో
ఒక చక్కని యంకమో యెడంద నాలుకొని స్వచ్ఛందప్రవృత్తి
లైతుబికి తీయములుట్టిపద జేయుచున్నవా అను చింత నాకుఁ
జదువునప్పుడెల్ల తల్లుయందును. ఏనాఁడును ఆంధ్రసారస్వతము
నిరుంగని విచ్చలవిడితనంబును విశ్వసంకీర్తనంబును ఈ నాడు
ఆంధ్రసారస్వతముపాసగించుకొనుచున్నది. ఈనవీనరచనములచే
ఆంధ్రసారస్వతమున కీత్రుటిని స్వయంవృత్తి కీర్తిచించినది. మన
యావ్యాసము మిక్కిలి విశేషణము నుపయోగింప వెనుదీయ
కుండుమేని ఆంధ్రసారస్వతంబున కీయాధునికకృతులకతంబున
అభిలత్వ మలవదుచున్నదని నాతాత్పర్యము.
ఇంతకుముందు పాత్రములందు జూపింపఁబడ్డ కొకల విప్ర
లంభపరిబంధితము. కలువపువ్వు ఆరణ్యదయినినుభుకాఅవ
పుపు చేసెనానవర్ధనము- నాయకీనాయకుల సంభోగార్థము-
వాని సర్వముజేసికొనుట కలంకారకాస్త్రములు వ్యాకరణకాస్త్ర
ములు అమరశ్లోకము అప్పకవీయము దర్పణములు. ఇప్పుడో
ఈ నవీనసారస్వతప్రసన్నతకు బ్రదికింబంబు లాంధ్రరాష్ట్రము
నందలి చేలు, ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి నీళ్లు అంజలి తోటలు అం
దలి పేటలు, నూత్రము ఆంధ్రుని గాత్రము.
ఓ! ఎట్టకలువపువ్వు! నాచెంత కీపు రావ!
చెఱువుమధ్యమందె ఇరవుగొనుచు నుండ!
ఓ! ఎట్టకలువపువ్వు! నాచెంత కీపు రావ!
రాతి రెపుడో విడిచి-అతిమిరము కడచి
ఉదయభాషకాంతిన్- సదమలమగు కాంతిన్
చెలయుచున్న పువ్వు! నాచెంత కీపు రావ!
తూటికాడ పూలు తెల్లకలువచాలు
నాచేతికందుచున్న గోరికలటునున్న
ఓ! ఎట్టకలువపువ్వు! నాచెంత కీపు రావ!
పంటకొలుకు కాపు చిన్నికొలకు త్రవ్వె
నీకొలు కనుకొందో ఆకుతెల్పు పువ్వు!
ఓ! ఎట్టకలువపువ్వు! నాచెంతకీపు రావ!
గల్గుచుట్టుపడ్డ చెట్లఁబెంచుగాపు
కాదుట కవికాని నీచలువకొలుకు గాదు
నీటఁ బుట్టుపువ్వు! ఓ! ఎట్టకలువపువ్వు!
మెఱసి మనుగుడేపన్- అరసియరేడుపట్టు
నిలిచిస్తాను నిన్నో సేరడుగడ కాపు
అతనికీ గొలుగావో! మతి యతనికీ లేదో?
ఎట్టకలువపువ్వు! నాచెంత కీపు రావ!
నిర్మలాశకములన్- రమ్యమగుచున్న
నీరూపము దవ్వెనెన్- చేరుజలరె జోరున్

నీనీడ తెలుపులోన- నిలువనగన్వింతున్
నానీడ లందులోన నల్లించెడు నెడమేది;
చిలుకరువలియలందున్ - జిక్కుమర్చునెల్ల.

భావమురలి, గీతిక 5.

కోకిలము! కోకిలము! క్రొత్త క్రొత్త - కోకిలము!
వచ్చిపోవు కోకిలము! ఏనాటికోకిలము!
ఏటేట కోకిలము! పాటపాడు కోకిలము
వరువంపుఁ జనరుటాకు. సరసంపుఁ జల్లగాలి
తెల్లవన్న మల్లెపువ్వు- లానువిదార ప్రేమలతో
నందిచ్చు సందుననె వచ్చినావే! కోకిలము!
నిన్నారేక మొన్నారాకే! పుట్టింటికీ నల్లంటికీ
కోడలియెరే కోకిలము! - వచ్చిపోవు కోకిలము!
ప్రాతవెన్న కోకిలము! - క్రొత్తవెన్న కోకిలము!
మాపుపాటె పేపు పాడి - ముందపేటి ముద్దుపాటె
ఈయెడు నింపు పాడి - క్రొత్త క్రొత్త కోసంపులు
చిత్తమందుఁ జిగురొత్త - చేయుమంటి కోకిలము!
ఆ-తీయ లేతకోమలము - ఆత్మ నీవణగపడక
కొసరిపాడ కోకిలము! - ఆ నీవె ఆకొమ్మ
నానాడు నానాడు - పాటిపాడి మామమైన
ఏనాళ్లు ఎదను డట్లు - ఆనాళ్లు ఈనాళ్లు
ఏనాళ్లు కోకిలము! - నీపాట నిత్రెముట్టు
కలిసెడు నీ పాటపాట కోకిలము! కోకిలము
క్రొత్త క్రొత్త కోకిలము! ఆనాటి ఆనాటి
ఆకొమ్మ ఆనీపు ఈనాటి ఈనాటి
ఈకొమ్మ ఈనీవని - కులకుమంటిఁ గోకిలము.

(భావమురలి) గీతిక 2.

ముఖ్యులైలా కూలాస్తది నాయప్పరాయ
కోరిలోకి కూలికెడదాము కూకుడుంటె మాడొస్తా
నాయప్పరాయ కోరిలోకి కూలికెడదాము.
బుందరద్దకంపు చీర - అందముగను కట్టుకొని
మంటిసంపు - ముత్తకంటు కుదురుగమెడ "నదురు" కోని
జారిలంగేడుపువ్వు తలను బిడ్డ పెట్టుకొని
కులకుమొనునందు - కలికి! కుంకుమబొట్టుకొని
కోరిలోకి కూలికెడదాము నాయప్పరాయ
కోరిలోకి కూలికెడదాము కీకట్టు ప్రాప్తులెండ
వెచ్చవెచ్చ - కాయమండ "నదురుగడ" - "నీటిగనెరు"
"అమదాను" - ముతూటికాడ - లేమఁ ములి తింగ నాఁగను
చెలుపులక్క - చెంగలవ లూఁగను తియ్యయ్యేటి బ్రమల
చాయచూచు ముయ్యడమూఁగ కుండకూరదొరుపు మ్రోఁగెను
నీనుగని -
కూటి.
కుండకేమి.
"కోరిలోకి కూలికెడదాము నాయప్పరాయ"
"కోరిలోకి కూలికెడదాము"
చలిమిమంత కలియె గంజా
నెల్లెఁ దొణక - కుండనిలిపి కొడవలి పిడి నొడుపుగొప్పె
అంచుల చెఱగట్టె ముసి లోడిమండ్రోడు గలిపి
"కోరిలోకి కూలికెడదాము" నాయప్పరాయ
కోరిలోకి కూలికెడదాము చిన్నచిన్న ముంమబొట్టు
సన్నవెముల్లుమీద మాపునిల్చి రేపు రాలెను
మొన్నబట్టిన గాలివాక మునిగినట్టి ముదురుచేలు
నిన్నమొన్న వేసినట్టి - కొండగాలి కారిపోయెను
తెరపుమీటి - వెరవురేటికి పటిగపట్ట బాయలేగ
లేగిలెగిసో యప్పరాయ
"కోరిలోకి కూలికెడదాము నాయప్పరాయ
కోరిలోకి కూలికెడదాము" పైటలోని అట్టుగారి
పచ్చిపగడములపేరు లొంగిచూడ పంగికోతాము
గాన లలియపనలు దూఁతాము - నేలరాడిపు పండవేతాము
కోసినట్టి కొడవలికిని చొప్పవెన్న మట్టుపట్టి
బుజముపైని - ముదమునుంచి
కుచ్చివెన్ను కొసరియాడ మళ్లగట్టె "మళ్ళి" వత్తాము
కాలి-మట్టె-టక్కు-టిక్కు
సంజ-పొగ-మంచు-చాయ
ఏటి 'యెడై' 'యెంటి' 'కొత్తాము'
నీయొప్పుమాడ ఊరువాడ
కోరిలోకి కూలి కెడదాము
నాయప్పరాయ
కోరిలోకి కూలి కెడదాము.

జనవదము గీతిక. 1.

ఏయూరు చెడతావు-ఉదుత!
మాయూరు చెడతాను-బుదుత!
మియూరు ఎక్కడ-ఉదుత!
మింటఁ గొబ్బిచెట్టు - బుదుత!
నీవోడ నే రాన! ఉదుత!
నావోడ పట్టుకో-బుదుత!
పట్టుకొని నేవై-ఉదుత!
పుట్టిమా రగపించు-బుదుత!
కోనేరు మంచి నీ-రుదుత!
కొబ్బరికాయనీ-బుదుత!
నాల్గునీధులు చూడు-ఉదుత!
నలికంపు టీసెల బుదుత!
తెద్దకాపుల గాడ-ఉదుత!
తెంతుకట్టిన కురిడి-బుదుత!
చెట్టునీడను సంత- ఉదుత!
పిట్టలకలలను-బుదుత!
ఉండిపో మాయూరు-బుదుత!
వూలో అనక మటివెన్ను-బుదుత!

కుమారకంఠము గీతిక. 5.

ఇవి యొకకొన్ని నేఁ బాడుకొనగల్గు గీతికలు. ఎందఁని
అత్యంతాపము మర్యాద నతిక్రమించిన సభాసదులు క్షమి
యింతురుగాక. నేను బాడనేరనివియ నితరులచే విరచింపబడి
నవియు నసంఖ్యాకములగు గీతికలను మీరును నేనును అనుదిన
ము పత్రికాముఖంబుల నచ్చుపడుచున్న పాత్రంబులఁ గనఁగొ
నుచునే యున్నాము.

ఎందున్నది వీనియందు వైదుర్యము? ఎచ్చో వీనియందు
గాంభీర్యమున్నది? ఎట్టియ్యది ఆంధ్రసారస్వతమునకు అభిలత్య
మొడగుర్యువచ్చుచి? అని కొండ అడుగవచ్చును.

వైదుర్య మన, సారస్వతసందర్భమున పవనైదుర్యము.
పదవైదుర్యమన ఆయాపక్షములను ఆయాభావయొక్క నిసర్గ
గానరహస్యము ననుసరించి సాధుసంగతంబులుగ జేసి సంతో
నంబు గావించుటకు దగినవైచి కేవల్య నలవలముట.

"ఇది కడుమందరాలు" అనుచోట 'ముగరాలు' అన్న
కటవుఁ నుండు ఈపదముల వింతవలన నేర్పి లేర్పి పేర్చి నుద్దుల
ముద్దియన్ దిద్ది తీర్చు పట్టుపాక్కు సంస్కృతపాండిత్య ముల
నిజముకొని బాధ్యులమై భాదీన్య త్రేముల దట్టును నేయుచు
వచ్చిన కతివయ గ్రంథకారుల స్వహస్తపాకపరిబ్రజ్జ శ్రీకార
మైయందెడివి. బాసపదసద్భాండ్రాగ్రయకళ వారియెడ విక
సింపియుండలేదు. వికసిండుట కవకాశమును లేదు. ఈపాటకు
దేశమునందు విచ్చలవిడి విహారింపుచువచ్చిన పదములు పాటలు
మనోహరారాగపరిపూరితము లయ్యు అవాచ్యకోచనీయంబు
లగుచు సభ్యత్వము వడయఁదగినవి కాకుండెడివి. ఇప్పుడో ఈ
ఇరుతెగల రచనములను మేలేవింది తెనుగునం గల నిసర్గగాన
మును పదసావ్యమమును బొందుపఱచి క్రొంగ్రత్తనడుల నడి
పింపఁగలనెటియు గుఱియు ఆధునిక గీతికాప్రపంచము నూచించు
చున్నది. ఈగీతికలు తమని పండితులు నొక్కినక్కానింప
నేరరు; కావని అనలేరు. పామరులు తమవిగ చదువనేరరు.
తమజాతని పదలివేయ నేరరు. ఏమన, పాడునపుడు ఇరుతెగల
వాని స్వాదయరసమును వైకుంఠికి ఆంధ్రవృక్షిని నాదముగొల్పు
చుండును. అదియే ఈనవీనసంకీర్తనమునందలి వైదుర్యము. అది
యే మనన వైదుర్యమును.

ఇక గాంభీర్యమో, సారస్వత సందర్భమున గాంభీర్య
మన్న అర్థ గాంభీర్యము. అర్థగాంభీర్యము అన్న అంశముయొక్క
గాంభీర్యముగాని కద్వపదప్రయోగమున నిజవృష్టి తెదరజేయ
నిర్వచించు నిఘంటుగాంభీర్యముగాదు. ఈఅంశగాంభీర్యమును
మన వివాచకు చెలిసికొనుటకు

"పవనాన మానవ ప్లవమానకైరవ చ్యవమానరజము
మైనంటిపురు | గరసారసాగ్రతామరసాతిసాంద్రసేధురవాపి
గన్నీరు దుడువగోరు | మదనావిలప్రభాసదనామ్రకోమలచ్చక
నార్చి వై జాపు జరవఁ జూచు"

అని అనుచు వచ్చినాము. అంశమేమి గోచరించినది.
వ్యాఖ్యానము జూడవలసినవిన్నది. కలువపున్నడిపూత పచ్చ
మందలి తేనెయొక్క వ్యాప్తిచేత కన్నీళ్లు దుడువగోరుట.
చి గు రు టా త ల జ్ఞా ల. అ ం తి యే కా ని
అసాంప్రదాయ చర్యయేకాని, మనవతక నెల్లప్పుడు గనవచ్చు
తు మన హృదయరస ముచికింపజేయుచు విందొనరించు జొన్న
చేలు నిరాదంబర ముగ్రహంతమ్ము లుమన పాపికోండలు పావన
గౌరవి నెన్నిపులు ద్రవ్విన అలహాకాండ్రమయ ప్రపంచ

ప్రగల్భపు టాపాల వివక్షన్నాము. ఆశీరేషకుసుమపేత సుధా
మధురోక్షుల గనకున్నాము. ముద్దులకుల నాదకున్నాము.
తపాఫలంబునా దవిలి రచించి: పింగళ నూరనామాత్యుని దృశ్య
ప్రబంధంబునేని తెలియకున్నాము. ఇప్పటివరకు వివక్ష అట్లు
కాక తెనుగుతోటను మాగనోము పట్టినపడుచు కనవచ్చు
చున్నది. "రావిచెట్టురంగు చూడు" "వేపచెట్టుపూత చూడు"
అని వివక్షవచ్చుచున్నది. చోళచక్రవర్తిదంతమునందలి మువ్వజం
తులయాట వింతగొలుపు చున్నది. ఈదృశ్యంపుటంతప్రదర్శనం
బులు మనహృదయంబుల గాటంబుగ నాటుకొని ఒకానొక వ్య
క్తిస్వకూపము దృగంచలంబున నిరంతరంబు నిలుచునట్లు నేయు
ను. మంత్రగానిభంగి నూటల జూపించి మాయము గావించెడు.

వైదుర్యమున్న నుండవచ్చు. గాంభీర్యమున్న నుండవచ్చు.
ఈపాటలెవన్న సాధకంబునీనైన తానయ్య. కాని ఈవిన్నటి
గీతికల నభిలాంధ్రసారస్వతముగ వాచ్యముటకు సాహసంప
జన్మే! యని మఱియొక్కరేని శంకింపవచ్చు. ఒక శంకింపవచ్చు
నననేలే! నాకే పలుమలు దొచుచువచ్చె. దిననాంధ్రభావకు
గొఱంతడియనదియేయని. ఈసంశయముపై సంశయంబులవోతె
చదివినంత దీటునదికాదు. దృక్పథము మూలంబు.

పద్యైపుసాబంగుపాకకు హృదయశక్తి

పట్టాభిషిక్తమై పలుగునపుడు.

ఒకప్పు డాంధ్రపాతకుడు నన్నయరచనమే ఆంధ్రరచనమని న
లంచి దాన ఆంధ్రము అభిలత్యము పడసినట్లెంచి యున్నాడా?
లేదా? ఆ అభిలత్యము తిక్కునవిరచనచే నకేమమగును తిక్కు
నచే పూరింపబడ్డదా? లేదా? తిక్కునవిరచనచే ఆంధ్రము కొంత
కాలము తిరిగి అభిలత్యము కడసి స్వకల్పనాచార్యము కాన
రామి బిందువడి కెదనార్యుని పర్యాధిని ప్రవరాఖ్యునిర్యాణకాళ
ల్యునున పరిపూర్ణత్వము వహించినవా లేదా? ఇప్పుడు మనము
చూడవలసినది ఆ పెద్దనాదులచే విరచింపబడ్డ ప్రబంధవర్ణిత
చర్యల పూర్వచంద్రమావణ, పుష్పలాలికాసంభావణ, పురు
షాయత్నగాని, పుత్రోదయకేళి మున్నగువానియందలి పోక
డం దప్పించి మఱియొకనియతిం గయిత సముద్యోగించి ఆంధ్ర
భావకు వన్నె పెట్టుచున్నదా లేదా? అని.

ఆసంగతి తెలిసికొనుటకు ప్రతికవికిని పాకకు డుండవలె
ను. కవి తనముఖధా సంగీతరసంబుచేయవలయును, పాకకుడు
మన సారసాస్వాదనంబు నేయవలెను. ఇరువురును సారస్వతి స
త్యాన్వేషణపరులై యుండవలెను. ఊరక సరదాత అని చురుక
నగ చూడరాదు. ఈనానూచించినపుంత క్రొత్తదికాదు. అనాది
ప్రసిద్ధము. మనము నేఁడు దానిని అచ్చున దప్పినాము. అదిమ
కపు తెల్లుప్రవర్తించి? వారికి వాకివారి ఆశ్రయములందెడివి.
వారిని వినునట్టి శిష్యబృందమో, లేక మహాకవిజాలో ఉండెడి
నాయ. వారిమూలమున లోకమునకు వారిసత్కృతులు వెల్లడి
యగుచుండెడివి. విజ్ఞానచక్రపుతో వాల్మీకుల సంకల్పంపును
ఆయన రామానుజమును స్వతస్సద్భవు టనమృతవృందో బద్ధముగ
నొనగూర్చి బాలురైన కుశలపులతో జాడిపాడి వారిచే బాడించి
కదా తనగాధను వెలయించినది. ప్రాతరెటుంగని కాలమున
వేదము లెట్లు విస్తరినవి? రచనాప్రణాళిలు పాతకజననేవార
త్వరలై తమకు గల్గిన ఉచ్చోధ సములను సంగీతరసంబు
చేయుటచేతను, పాతకమహాశయలు కవినేవారత్వమై కవిముఖ
ధా గ్రహించుటచేతనుగా! అల్లసాని పెద్దనార్యుండు గండ
పెండెరమ్ము వాల్చిన దేశాడు?

"పూతమెటుంగులంబునపుపాతడంగుల" అన్న పద్య
మమ్ముహాసభను తననిజనిస్సనమ్ముతో చదివినవాడుగాడే.
కావున నొకానొక గ్రంథరాజముయొక్క విలపము మనము
గ్రహింపఁదలంబునీ జీవకవి కవిసేవకుడగుచు తన ఆశ్రయమును
తన రచనలనుకేంద్రీకరించి ఉచ్చోధ గొలుపవలెను. సనాతనకవి
యందభిమానమువహించుపాతకు లందురేని వారు పాతకనేవకు
లగుచు ఆకవియొక్క మహాశాయమును వెల్లడిపుచ్చవలెను.

ఇట్టి ప్రచారము మన యప్పటి ఆంధ్రభావ యున్న
కలగలపు బసవము, మఱియు ముఖ్యము అని నా తాత్పర్యము.
ఎయ్యది మంచి తెమ్ము చెడ్డది ఎంచు నిజమైన ఆంధ్రవృక్షి
కలదన్న కవియు పాతకుడు తమతమ మనఃస్థాయి గుర్తింమకొన
వలెను. అందున వ్యక్తిత్వమున్న ఆంధ్రలోకమాన కీర్తి బాట
నొప్పు.

వ్యక్తికవివృక్షిపాతకుడును ఒండొరుల నెఱుంగనవచ్చుడిక
చెల్లడి సేయాన దెవరికొకట అందరేకా? జనసామాన్యము
కొరకు. వారినినాడు మనము పరికిలింతుమేని వాతావృత్తికా
ప్రసంగములను రచ్చవ్యవహారపు మచ్చలులను దక్క మఱి
యొందు స్ఫురింపబడలేదు. అదియే వారు పురుషార్థముగ బరిగ
జేంచుచున్నాడు. పూర్వమువోలె వల్లెటి గ్రామములందు

కాంతిపూజకము లగు దేవాలయములలో నడుపింపబడునట్లు
య. ది. వహా పుల అపూర్వరచనాశ్రవణములు వినిపించుటలేదు.
వారితో కలసి మెలసి కనుకొనినది నంగభావతెల్లములో, అంగే
య భావా పరచనములు, మరాటి పోకడలు, జయశ్రీ రైల్వే
లోను ఉన్నగిల్లలోను ఆటచేతి కైకలడుమును క న బ డు ము
అడయే ఆంధ్ర భావముగ నూచింపబడుచున్నది. అంతయు కాని
నిజప్రకారాన్ని జీవకథ, శుచిముఖయొక్క కళాప్రావీణ్య
ము అందిగించుటలేదు. వారి నవనాళ్లను నాడీపరీక్ష చేసే
మాటలిపేని పేష్టెట్టుయొక్క సంశయస్థితి, ఆఖిల్లా
యొక్క తొందరపాటు, మాకీర్తియొక్క దురాశ, ఫార్మిట్టు
యొక్క దుందుడుకులను కొట్టకొనుమందునే కాని, బొబ్బిలి
పాటయందలి వీరసము, కావ్యాకతయందలి కరుణసము,
పల్నాటి వీరచరితమునందలి నవరసములను తిట్టకున్నవికదా.
వారి హృదయశోకము విచ్చిచ్చుచిన తెనుగు వికాసము తెనుగు
కవుల తెనుగుతనపు తెనుగు సంకీర్తనము తొల్లింటి తెలుం
గున గన్పట్టుకా—

కావున నిజమైన ఆంధ్ర భావాస్వరూపమును వారికి
సాక్షాత్తి కించునట్లు సేయుచు కవిగాని వాతకుడుగాని జన
సామాన్యమును సమర్థులగుట తిరుగు మియ్యతియ.

ఈరక ప్రతికలకపి యెవరికిదొచ్చినతెలుగున వారు
ప్రచురించుచు ఆచి చదువుపదలి నూచింపక జనలకు నిరాశ
గొలుపకదు. తొల్లింటివారలకు నేటవారలకు గల భేదము
సమర్థించుట మితయు మిరవలించుచు నలవోక యెట్లు తెను
గు భావయొక్క గానమును చిరంజీవముగజేయగలదో నిర్వచిం
పును. మీ యాశయ మేమో దేశమందు తిరుగునెలకొన్నది.
అట్లు సేయుటలో ప్రతి కవియొక్కయు ప్రతి పాఠకునియొ
క్కయు మహాదాతయము తల్లిబాస యగు ఆరంగభావ. ఈ
తన పేరికీర్తలు నడిపి తన వధురవర్తనప్రతిని తన సంతో
పుటద్ధతిని తన జాతీయకుక్తిని విస్తరించుచున్నది యుండె
కెల్లు. ఇతిరభావమునం గ్రంథములు మనము నేరంచుకొని
వానింబరిచినప్పుడే సేయుట మాతృభావయొక్క నిరవశేష
సేవ కానేరదు. మన గ్రంథము మనభావ మనభావము మన
ఆశయము స్వకీయగౌరవప్రపత్తిచె
ఇతిరభావల శాకర్షింపుకొని విశ్వమోక్షానంబుగ
నయ్యనశ్వరపుటికొనకృష్ణబాల్మణిని దమున లీనము గానోపు.

దేశభావలందు దెనుగు లెస్సో అని కాక ఎల్లభావలం
దు నింపు దెనుగు అను నానుడి వ్యాపి పవలెను.

ఎచ్చో మన కట్టితెనుగు రచనము లభించు. ఎచ్చో
నయ్యది సాధ్యముగభారతీయ కవిత్వరీతిలభించుటయన్న దాని
మాతృక వ్యాసరచితము ప్రబంధకపుటకు జిక్కునా యన్న
ఏమో వారికట్లుబాటుకు మూలము సంస్కృతగ్రంథజలము.
అదివరికే సంపదితము. దానిచాటున నుండు వీనికి వ్యక్తిత్వము
లభింపనేరదు. (రెప్పి జాతి 1, 2, 3, ఉండిన నుండివచ్చు).
ఇంకమీకు నెవకదగు అసూతంపు విమూలంపుగాని యీ నూ
తనపంథును విరచింపబడుచున్న గ్రంథమునయందునుండే. ఏ
మందురా? ఈయవి కేవలసంకుచిహ్నాంతివృద్ధిచే గాకుండ
కేవల నిపతితపామరావాచ్యస్థాయిని గాకుండ లేటపలులతో
దీనియందలి పాటకులతో వెలుపడుచున్నది. ఈ కవులకా
నోక రాజరాజనరేంద్రునిచే

“జనమత కృష్ణ ద్వైపా

యనమునిచ్చు భాభిపాత మహాభారతం

జ్ఞనరూపితార్థ మేగృడఁ

దెనుగున రచియింపు మధికధీయుక్తిమెయిన్”

అని ముదల గ్రహించి ఘంటమానుటలేదు. వారు “నిరు
పమాతిథ్యలంబు రచణీపియదూతిక దెచ్చియిచ్చు కప్పుర విడె
మాత్రికంపయిన భోజన” మని ఆవియన్నియు సమకూరుమిత్తు
దముకయిత రాదని పెక్కుచోపుటలేదు.

వారందఱుగూడ తమకయితకు నివాసముగ నాంధ్రద
ేశమునందలి ప్రకృతియో ప్రకృతిమో నిజపుకొని ఆయ్యది తమ
హృదయంతిరుంబులను వశపఱుమికునుతటి యదృచ్ఛ లిభించు
చున్నారు. వారికి భావావ్యక్తి భావనావ్యక్తి ప్రదర్శనవ్యక్తి
ప్రపంచవ్యక్తికలదు. మీరలవ్యాసికాదిమ కారణంబులగు స్ఫు
రణములంబులను శోధురేని ఆంధ్రరాష్ట్రము ఆంధ్రచరిత్రము
ఆంధ్రజీవనము ఆంధ్రమహాదాతయము జూపట్టునేకాని తదితర
ములు గోచరింపవు. ఇట్టిది పూర్వపు బులుల బాడగట్టదు. కా
వున ఆంధ్రసారస్వతము ఆధునికనవ్యకవిత్వ ఆఖిలత్వము వడ
యుచున్నదని నేను తలచి చెప్పుచున్నాను. ఒకవేళ నేడది
యొకను కానరాదని హిరుసంకయించినను తదాశయము కలిగి

మాణిక్య ప్రభుచరిత్రము

(శ్రీ శేషాద్రిమణి కవులు)

వహారాష్ట్ర దేశమున భక్తులు పెక్కుండ గలరు.
అందు గొందఱి జీవితము లాంధ్రభావలోనికి బరివర్తము
లయ్యెను. ఇంకను కాక మిగిలినవానిలో మాణిక్యప్రభుజీవిత
మొక్కటి. ఈ మాణిక్యప్రభువు భావు అను మహనీయుడు
మూలపురుషుడుగా గల వహారాష్ట్రభావ్యావంశములో
ఋగ్వేదము ఆశ్వలాషనసూతము శ్రీమద్భగవద్గీతమునకు
సంబంధించిన యొక యుత్తమవంశములో నుద్భవించెను. ఇతని
జన్మస్థానము నిజాము రాష్ట్రమునందలి గుల్బర్గాకు ముప్పది
మైళ్ల దూరముతో నన్న కిశ్వార్భావురమునకు సమీపమునందుఁ
గల లాడవంతి. ఒక పుణ్యదంపతుల కీమాణిక్యప్రభువు దత్త
త్రేయాంశమున కాలింగరక మార్గశీర్షకు ౧౪ లో జన్మించెను.
ఈయనకు ‘జోభాకంఠు’ అను నామాంతరము గలదు. ఈ
యన కొంతకాలము తన బంధువులప్రాతానామన కశ్యాభావుర
ప్రాంతములలో సాంబరీగమస్తాగా నుండి ప్రభుత్వాదాయము
ధర్మార్థముగా వినియోగించి కడకు దొరతనమువారి దస్త్రము
కాల్చి రాజకీయసంబంధమునుండి బయటపడెను. ఇంతలో
నీ మహామహుని రాజకీయజీవితము మాటిపోయెను.

తనవార నీమహాత్ముడు సజ్జనసాంగత్యమువలన సమస్త
కాస్త్రములందును విజ్ఞానము నార్జించి గృహస్థాశ్రమమును స్వీ
కరింప నొత్తక కశ్యాభావురమున గొప్పసత్రము పెట్టి అతిథి
అభ్యాగతులకు లేదనకుండ అన్నదానము గావించుచుండ నీతని
యోదార్థమునకు ఆచ్చిరివొంది అన్నపూర్ణాదేవి యీ మహాను
భావునకు ఒక కన్యయు జోలెయు సమర్పించెను. వీని సహాయ
మున నీభక్తుడు ధర్మకార్యములు విరివిగా సాగించి
యమితయుళ మార్జించెను. ఈత్యాగి కీర్త్యుడు జంగమువలె
బ్రత్యక్షమై రెండుద్రాక్షములు ఏకమాఖివి యొసంగెను.
అంత మాణిక్యప్రభువు శుశ్రూషాత్కారము గలవాడై దైవ
ప్రభావముతో జీరకాలము తన్నాశ్రయించినవారికి తత్త్వో
పదేశము గావించుచు ఈశ్వరవిద్వీలాసముల నెఱుంగజేయుచు
భవిష్యత్తుల నెఱింగించుచు ప్రజల కనేకవిధముల హిత్వోపదేశ
ములు చేయుచు కలియుగదైవతముగా వర్తించెను. ఈయన
బోధ సర్వమరిసమత్వముగా నుంటుండే పెక్కుండ మహమ్మ
దీయు లీతనిమతిమూలం జేరసాగిరి. మతావేళవోవలె లగు మ
హమ్మదీయు లదిగాంచి యోదావక మాణిక్యప్రభువుతో మత
సంగ్రామము గావించి కేలెంచి యాతనివలన ఖురానులోని
రహస్యములు గ్రహించి యానందపరవశులై తిరిగిపోయిరి.
పెక్కుమందికి మోక్షధర్మము లుపదేశించి మాణిక్యప్రభువ
య్యడు తీర్థయాత్రలు గావించి దివ్యతేత్రములు సందర్శించి
కొంతకాలము గాను గాపురములోనుండి విదవ బీడయలో గొప్ప
వశము స్థాపించెను. విదవ పల్లకి నెక్కి మాణిక్యప్రభువయ్యడు
కశ్యాణిజోవుచుండ బాలకీ కశ్యాణికి మధ్యగిద్దురు మాణిక్య
ప్రభువయ్యనకు బ్రత్యక్షమై యటనే మతము గట్టుకొని నివసించు
పునుని యాజ్ఞ యొసంగుటచే చిరకాల మచటనే నివసించెను.

యుంట మేలనియు తిదాశయము సఫలమగుటకు తిన్ననితెన్న
య్యిదియే యనియు నొప్పకొనక తప్పదు.

ఆతెన్న ద్రొక్కటలో ఈ వజ్రు రేగింపబడి సవరింపఁ
బడని గ్రాంథికగ్రామ్యసమస్త వ్యాకరణశాస్త్రముల కట్టు
బాట్లు విడువరలు, భావమయొక్క ఉత్కృష్టస్థితికృష్టముల కొల,
రసావిత్రి మన్నగనవిరెల్ల చక్కంబడునరి నానిశ్చితము.
ఏమందురా, యంతకుముందు నే వివరించిన కవిసేవకపాతకసేవక
వ్యక్తిప్రచారము మనము కొనసాగింతుమేని సనాతనాధ్యక్ష
గ్రంథములందఱే మంచిచెడ్డలు ప్రజాసామాన్యముయొక్క చెవి
బడు. అందుచే నవి ఏకస్థితియగుననియోడంద లాక్షింపవో
అనుసంగతి తెలిసికొనుటకు సాధ్యమగు అట్టి సేవకులు కొందఱు
గూడి కొలదికాలములో ఒక శంభుముగ నేర్పడనమ్ము. మతీయ
జగత్ప్రచారమున దెనుగును వెలయింప “అఖిల ఆంధ్రమహా
మండలసంఘ” నొకదానినిగల్పించి అనాటికాంధ్రవిశ్వవిద్యాల
యము నుచ్చననుకొందు. విచ్చి అది యుండుచోటలేనివో మతీ
యొందుచోట నమ్మసీమండలసంఘము నెలకొల్పి తెనుగు దిగం
తములు మఱు మ్రోయుగట్లు సేయవచ్చు. అట్లు చేసినప్పుడే
మనకీ మన నువ్వకీ మనస్సాతంత్ర్యపుటాకీ.

ఓం కాంతి శాంతి శాంతిః.

మాణిక్యప్రభువునందుగల దైవాంశ గ్రహించి దూరదేశవాసుల
జేలకొని కానుక లీయసాగిరి. దీని సహాయముతో నీ మహా
త్ముడు ధర్మకార్యములు సంతర్పణలు గావించుచు పలుమాఱు
దేశములను ముట్టడించు రోహిణిలను సత్కరించి వాగ్దా
దోషిదుల మానిపించెను. విరాటాయు యను జారిణి ప్రభువయ్య
వాత్రయించి దురుద్యమము తెలప స్ఫురద్రూపుడగు మాణిక్య
ప్రభువు తనవివృష్టానామృతము నొసంగి యామెను విరాగిని
గావించెను. ఇంతియగాక హంపి విరూపాక్ష స్వామలవారి
నిజమహిమలు చూపి గౌరవించెను. ఈ వహాత్ముని యమానుష
తేజము దేశమునంతయు నావరించుటచే భూకంపము సమీప
వాసులు మొక్కుబడిల చెల్లించుచు భక్తులై వర్తింపసాగిరి
మాణిక్యప్రభువునకు ధర్మాదాయము జేలకొలదిగా రా
సాగెను. న్యయముగా మధ్యాహ్నము మాణిక్యప్రభువయ్యడు
అన్నపూర్ణాదేవి తమలగు జోలె దండము గొనిపోవ దేవాలయము
లలోని యర్చావిగ్రహములు భిక్షు పెట్టసాగెను. తనయాదాయ
ము పండితసత్కారములకు సుత్రములకు అన్నదానములకు విని
యోగించి దైవదత్తముగ తన యమానుషకీర్తి లోకమునఁ బలు
మాఱు సాటి లీలావతారంజని పేరువడినీ ఈవహాత్ముడు కాళి
శ ౧౭౮౭ కు సరియగు క్రి. శ. ౧౮౨౫ డిసెంబరులో సమాధి
చేరెను. ఈవహాత్ముని పేరుతో జన్మస్థలముగు లాడవంతిలో
నొక మతము గలదు. ఇంకను పెక్కుచోటల నీయనపేరుతో
మతములుగలవు. ఈ మహానీయుడు కిద్దిపాడిన స్థలమున గొ
ప్పసమాధియు మతము గలదు. అచట సత్రమునెత్తెను గలదు.
ఈ మతమున కిప్పటికిని జేలకొలది యాదాయము వచ్చుచున్నది.
ఈమతము ఒక సంస్థానమువలె నుండును. ఇంటనుండ నుద్యో
గులకు నెలకు నాలుగైదుపందల రూపములు వేతనముగా నీ
యఁబడుచున్నవి. ప్రతిసంవత్సరము మార్గశీర్ష కు ౧౦ లు మొ
దలకొని చతుర్దశివరకు ఇచ్చుదుత్సవములు జరుగుచున్నవి. ఈ
మహాత్ముని మతమునకు వచ్చు ప్రతిసంవత్సరాదాయము జేలకొ
లది రూపములు ధర్మార్థముగా వినియోగింపఁబడుచున్నవి.
ఉత్సవాధ్యము వచ్చు భక్తసమూహమునకు మితిలేదు. మాణిక్య
ప్రభువయ్యని పేరుతో నిజామరాష్ట్రమున పెక్కుచోటల
మతములుగలవు. అవతములలోఁ బూజలు జరుపఁబడుచు వైభ
వోపేతముగా నున్నవి.

ఇత్యాది యంశములతో మాణిక్యప్రభువయ్యని జీవితమును
మహారాష్ట్రభావలో నున్న గణితశివరాంటో శేగారి గురుమాణి
క్యప్రభుచరిత్రము ననుసరించి పల్నాడుతాలూకా గురుజాల
నివాసులగు దుర్గరాజు శేషగిరిరావు గారు నైజాము రాయచూరు
జిల్లా ఆలంపూరునివాసులగు సుత్రాయేనరసోజివర్మగారిసహాయ
ముతో క్రి. శ. 1911 పూర్తి గావించబడెను. ఈగ్రంథము పురో
స్కేపు 1/2 పైజాలో రిథి పుటలలో రెండువైపుల వ్రాయఁ
బడెను. కలవాణి గ్రంథములలోఁ బ్రచురించుటకు గ్రంథ
కర్తలు సంపాదకునకు 1915 లో బంపిరి. దైవకేమున గ్రంథ
ము ముద్రింపబడకముందే గ్రంథమాలా యజమానులగు పండి
తారాధ్యుల విశ్వనాథశర్మగారు గతించిరి. అందుచే ప్రకృత
మీ మాణిక్యప్రభు జీవితము నందిగామలో నున్నవారి బంధువు
లకు ముగిగొండవారి యింటనుండి మా విద్యార్థియగు నాగపీఠ
ప్రసాదు అను బాలునివలన మావద్దకు వై గ్రంథము లిభిత
మాతృక చేరినది.

గ్రంథము వ్రాసిన దుర్గరాజు శేషగిరి రావుగారు గాని
నరసోజి వర్మగారు గాని మావద్దకు వచ్చి గ్రంథమునకుఁ దమకు
గల సంబంధము రుజువు చేసికొందురేని పుస్తకము ఇప్పించగల
ము. లేమన్న రెండుమాసములవఱకు గ్రంథకర్తలకొఱకు నిగి
క్షించి యప్పటికి గ్రంథకర్తలు రారేని పుస్తకమును కొంతమా
ర్చియోయథార్థాపముగనోసారాంశముగనోయే గ్రంథమాలయం
దేని ప్రచురింపఁదలంచి యున్నారము. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథ
మాంధ్రవాఙ్మయమున చిరస్థాయి గావించుట యావశ్యకము.
ఇప్పటికి మాతృక చాలవఱకు జీర్ణావస్థలోనికి వచ్చినది. ఆంధ్ర
పత్రికా పాఠకులైన గ్రంథకర్త లున్నచో వారి కీగ్రంథ
విషయము నివేదించినచో కొలదికాలములో నై నచో వారి
గ్రంథము వారికియే విలుచిట్టును. పాఠకులు దయతో బ్రత్యు
త్తరము తెలిపి గ్రంథకర్తల కీవిషయము నెఱుంగఁ జేయఁ
బ్రార్థితులు. ఈవిషయములో జగపవలసిన యుత్తరప్రత్యు
త్తరములు ఈక్రిందివిలుగామకు జరుపగోరెదము.

నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరీక్షలు

ఈ పరీక్షలు యీ సంవత్సరమున 1925 సం|| మార్చి 17, 18, 19, 20, 21, 23 తేదీల నాయనా కేంద్రములందు జరుగును. ఆంధ్రరాష్ట్రమున యీ పరీక్షలు బెజవాడ రాజ మహేంద్రవరము అను నీరెండు కేంద్రములందు జరు గును. ఈ పరీక్షలు మూడువిధములు. 1 భిషక్, 2 ఆయు ర్వేద విశారద, 3 ఆయుర్వేదాచార్య, యీ భిషక్ పరీక్ష సర్వ సాధారణముగ సంస్కృతజ్ఞానము లేనటువంటి యాంధ్రవైద్యులు ఆంధ్రగ్రంథములను జదివి పరీక్షలు లో ఉత్తరములను ఆంధ్రమున వ్రాసి పరీక్షయందు తీర్చుటై బిరుదులను బొందు టకు పీఠసంఘము నిర్ణయపడినవి. ఇవి యాయుర్వేదవిశారద, ఆయుర్వేదాచార్య పరీక్షలకు సంస్కృతజ్ఞాన మత్యావశ్యకము. విశారద ఆచార్యకు రాగోపవారలు యుత్తరములను సంస్కృత మందున వ్రాయ సమర్థులుగ నుండవలయును.

ఈ పరీక్ష ఫీజులు:— ఆయుర్వేదాచార్యకు, రు 15.0-0 (2) ఆయుర్వేదవిశారదకు రు 10.0-0, (3) భిషక్ పరీక్షకు, రు 5.0-0 లు. ఈ ఫీజును మనియార్డరుద్వారా అప్లికేషన్లతో గలిపి మహామండలి కార్యస్థానమువారికి జనవరి 31, 1925 సం|| లోగా చేరువట్లు పంపవలయును. ఈ అప్లికేషన్లలో ముఖ్యము కోరువారు యీవిధమున సంతకము చేసినవారికి వ్రాసిన బడయ గలరు.

భిషక్ పరీక్షావిషయములు, గ్రంథములు

(1) (క) ద్రవ్యగుణ శాస్త్రము:—1 వాగ్భట సూత్ర స్థానము: అధ్యాయములు ౯, 6, 9, 10, 15 లు, 2 ధన్వంతరి నిఖంటువు, 3 రసప్రదిపిక: పం|| డి. గోపాలాచార్యులవారి వ్యాఖ్యానము.

(ఖ) పరిభాష:—1 ఆయుర్వేద పరిభాషగాని భేషజకల్పముగాని కాజ్ఞాధరసంహితలోని పరిభాషభాగము గాని.

(2) రసశాస్త్రము:—(1) రసప్రదిపిక సమగ్రము: పం|| డి|| గో|| గారి వ్యాఖ్యానము, (2) రసప్రకరణము, బసవరాజీయములోనిది. (3) సిద్ధోపధములు, యంత్రములు, బసవరాజీయములోనిది.

(3) కారీర శాస్త్రము:—(1) సుశ్రుతకారీరస్థానము, సంపూర్ణం.

(4) స్వస్థస్థిత్వము:—(1) వాగ్భటసూత్రస్థానము, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 అధ్యాయములు.

(5) రోగినిర్జ్ఞానము:—(1) మాధవినిధానము, సమగ్రము. (2) వాగ్భటసూత్రస్థానము. 11, 12, 13, 14 అధ్యాయములు.

(6) కాయచికిత్స:—(1) వాగ్భటసూత్రస్థానం 16 అధ్యాయము మొదలు 24 అ. వరకు. (2) బసవరాజీయ, (3) చింతామణి, పిల్లలో చికిత్సాభాగములు, యిష్టానుసారం. (4) కాజ్ఞాధరసంహిత, చికిత్సాభాగము. (అవసరము)

(7) కల్పతంత్రము:—(1) సుశ్రుతకారీరము, 5, 6, 7 అధ్యాయములు. (2) వాగ్భటసూత్ర. 25, 26, 27, 28, 29, 30 అధ్యాయములు.

(7) అగ్రతంత్రము:—(1) బసవరాజీయం విషచికిత్సాభాగము, గురూపదిష్టములు నున్నాయీ గ్రంథము లన్నియు తెనుగు భాషాతాత్పర్యముతో అచ్చుబడి ఆంధ్రదేశమునందు చాలకాలముగా ప్రచారములో నున్నవి. ఈ పై న యుదహరించిన గ్రంథభాగములను చక్కగా చదివినయెడల భిషక్ పరీక్షయందు తీర్చుట కాగలరు. గతనాలుగు సంవత్సరములలో బెజవాడ కేంద్రమునకు మనయాంధ్ర దేశీయులు యీ పరీక్షలకు వచ్చుచున్నారు. అందు భిషక్ పరీక్షకు వచ్చుడివారలే యున్నట్లు గలరు. కనుక భిషక్ పరీక్ష ఆంధ్రులకు దురవగామని కొందరియభిప్రాయముల ననుసరించి వెలుపరాదు. ఈ భిషక్ పరీక్ష నానా దేశీయులు తమ తమ భాషలలో జరుపుచున్నారు. కనుక యీ భిషక్ పరీక్ష హిందూదేశవాసుల కందరికిని యుపయోగించునది యని చెప్పటకు సంజ్ఞామలేదు.

విశారద పరీక్షాధ్యక్షులుగూడా యీ పై విషయములను పై గ్రంథములయందు జరువవచ్చును. అందు విద్యార్థులు కూడా పై విషయములను పై గ్రంథములయందేగాక యింక భుక్తము శుభులయందుగూడా చదువవచ్చును. 1926 సం|| నుం

మైనపువత్తులు

ది ఇండ్లో - బర్తా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్

రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది

విజయం, స్థాకు చేయువారు

ప్యారి అండుకో పోస్టుబాక్సు నెం 12, మద్రాసు.

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

డి విశారద విద్యార్థులు ప్రత్యేక తంత్రమును జరుపవలసి యుండును.

ఈ పరీక్షలలో యే విషయమునందైనను తప్పిపోయినచో, మరల నా విషయమును మాత్రమే చదివినజాలునుగాని తక్కిన పరీక్షయైన విషయములను మరల చదువనక్కరలేదు.

పిల్లనివయమై యే విధమయిన సలహాలైనను గోరువారు మా పేరను వ్రాసిన వాట్లునుబడయగలరు.

నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమువారి యాంధ్ర భాషయందుండిపాఠ్యక్రమమును గోరువారు (మాడు) 3 ఆకాల చీట్లను పంపినయెడల దానిని బొందగలరు.

నోరిరామశాస్త్రి,

శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాల, బెజవాడ, ని|| భా|| ఆంధ్రమండల కార్యదర్శి బెజవాడ కేంద్ర వ్యవస్థాపకులు.

బాపట్ల తాలూకా వోట్లర్ల మహాసభ

పొన్నూరులో 1925 సం|| రం జనవరి నెల 18-న తేదీ ఆదివారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరుగును.

మద్రాసు శాసనసభకు మన ప్రతినిధులుగానుండి మన కష్టములును గూర్చి పనిచేయుటగాను దివాన్ బహదూరు యతిరాజులునాయుడు, పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు పంతులు, జాగర్ల మూడి మప్పస్వామి చాచరిగార్లను బంపి యుంటిమి. సంవత్సరము గడచినది. మన మెన్నుకొనబడిన తాలూకాలో ర్లు మొంబల్లూడ నిలతవరకు ఏమి పనిచేసినదిని తెలియజేయు ది. మన ప్రతినిధులకు శాసనసభ్యులును, తాలూకాలోర్లు మొంబల్లూడ చేసిన పనిని కనుగొనవలసి యున్నది. ఇప్పుడు ముఖ్యముగా మన తాలూకాకు సంబంధించిన విషయములను చర్చించి శాసనసభ్యులద్వారానున్న తాలూకాలోర్లు మొంబల్ల ద్వారానున్న పనిచేయింపవలసి యున్నది. కావున అందరును నాటి సభకు క్రమయని యెంపక విచ్చేసి జయప్రదముగ నిర్వహింపగోరుచున్నాము.

చర్చింపవలసిన విషయములు

(1) పొన్నూరు డివిజన్ బాపట్ల తాలూకానుండి విడదీసి తెనాలి తాలూకాలో కలిపెదమని ప్రభుత్వమువారు ప్రయోచించిన ప్రకటనలకు ప్రజలకు కలుగు కష్ట నిష్టములను సాధక బాధకములను యోచించి చర్చించి మన అసమ్మతిని తీవ్రముగా ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుటను గూర్చి, ఈ విషయమును గూర్చి శాసనసభ్యుల ద్వారానున్న తాలూకాలోర్లు మొంబల్ల ద్వారానున్న పనిచేయింపవలసి గూర్చి, (2) ఇటీవల శాసనసభయందు ఆమోదింపబడిన ఇగ్రిగేషన్ బిల్లును గూర్చి, (3) దేవాదాయ ధర్మాదాయ చట్టములను గూర్చి, ఇంకా అవసరములగు నితర విషయములనుగూర్చి చర్చించి తీర్మానించిన విధముగా పని జరిగింపవలసియున్నది. కావున అందరును తప్ప

క రాగోరుచున్నాము.

అలపాటి నరసింహం, నైదు యానుభ సాహెబు, పొన్నూరు వేంకట హనుమంతరావు, గంటా లక్ష్మీనారాయణ చౌదరి, యింటూరి నాగయ్యచౌదరి.

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు

నేత్రచికిత్స

ఈనెల 1 వ తేదీ రాత్రి పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు బొంబాయినుండి అలహాబాదుకు బయలుదేరుటకు నిశ్చయించిరిగాని అకస్మికముగా నేత్రవ్యాధి (సిన్సు) కలిగినందున శస్త్రచికిత్స జరుగవలసిన అవసర మేర్పడినదిగాన వారిప్రయాణ మాగిపోయినది. వారి ఆరోగ్యమునుగూర్చి ఆంధోళ్లనపడుట కెట్టి కారణమును లేదు. (ఆ. ప్రె)

చమత్కార గణితము

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విచిత్రగణితము, వినోదగణితము, మనోగణితము, తేత్రగణితసమస్యలు, చిత్రములు, అద్భుతములు, చిహ్నములు, చిహ్నప్రశ్నలు, యుక్తిలేక్కలు, తమాషాలెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచిబలమును, మనోబలమును, తెలివినీ వృద్ధిచేయు రసవంతముగల విచిత్రవిచిత్రలేక్కలు ఇందులోనున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునం దసమానప్రజ్ఞయు, చమత్కారమును, యుక్తియు తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము దీనికెల రు 1 య. వి. పి. చార్జి అ 5 లు. 6 ప్రతులు రు 5 లు. వలయువారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, (2118) ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

బ్రహ్మసూత్రార్థ చంద్రిక

తెనుగు చచనము

రెండుసంపుటములు (చరి 1 శ్చ 12-8. తెలియియోపనిషత్తు, సటీక ,, 8. ద్వాదశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెనుగు ,, 8. అష్టకపీయము, నూతనముదితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కృతము పరిష్కారల పీఠికతో నున్నది. ,, 8.0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అండు సన్సు

292, ఎస్ట్రేసేడు, మద్రాసు.

విద్యుత్ విశేషాత్మక కంపెనీ, లిమిటెడ్

బెజవాడ

1913 సం॥ యిండియా కంపెనీ ఆక్టు ప్రకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొప్పున యివ్వవలెను దరఖాస్తుతో రు. 20 లును, అల్లాటుమెంటు అయినప్పుడు 20 లును, మిగతా రు. 60 లును మూడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే వర్పాలు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది.

బెజవాడ, బందరు, యేలూరు, రామవరప్పాడు, దుగ్గిరాల, పెంటపాడు.
గుడివాడ, తాడేపల్లి గూడెము, నిడదవోలు, గణపవరము, కవులరము, పెదవేగి.

వర్తమా గ్రామాదులలోని అనేకులు పెద్ద పెద్ద రయిను మిల్లులవాడు యాకంపెనీలో భాగస్వాములుగా చేరియున్నారు.

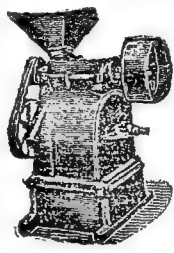
కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు. 4.0.0 చొప్పున భాగస్వాములకు డివిడెండు పంచిపెట్టబడినది.

ఆయలు యంజనులు, స్టీముయంజనులు, పోర్టుబల్ యంజనులు పంపులు వర్తమా మిల్లుసామానులు కావలసినవారు ముందుగా నూకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నపట్నములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరలకంటె సరసమైన ధరలతో ప్రత్యేకపు సదుపాయమిచ్చి పప్లయి చెయ్యబడును.

గుడ్డవల్లేటి గోపాలరావు. వి. యస్. చిన్న సామి, బి.వి.

మేనేజింగు డైరెక్టరు. బ్రాంచి ఆఫీసులు: జనరల్ మేనేజరు.
118 ఆర్మీనియం స్ట్రీటు, ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చాల్ 1/2డి ప్రేమచంద్రు బరల్ స్ట్రీటు,
చెన్నపురి. బొంబాయి. బాబజారుపొస్టు, కలకత్తా.

మెషిన్లు ఆమకము

1. ఒకక్రొత్త 12 గుర్రముల పవరుగల బెట్టియంజను.
2. ఒకమేలైన సెకెండుహాండు 82 గుర్రములపవరుగల పాత్రైపు హోరన్న బి. ఇంజను, 2 చక్రములు. స్టార్టరుతో సహా.
3. రెండుమేలైన సెకెండుహాండు 28 గుర్రముల పవరుగల పాత్రైపు, హోరన్న బి. ఇంజను రెండుచక్రములు, స్టార్టరు, ఏరు, రిసీవరు. కంపెనీవలెనో సహా. ములు సెల్వ్ స్టార్టరుతో సహా.
4. ఒకమేలైన సెకెండుహాండు 25 గుర్రముల పవరుగల ఆక్రాయిడు, పైపుహోరన్న బి. యంజను రెండుచక్రములు.
5. ఒకమేలైన సెకెండుహాండు 20 గుర్రముల పవరుగల పాత్రైపుహోరన్న బి. యంజను.
6. ఒకమేలైన సెకెండుహాండు 10.12 గుర్రముల పవరుగల హోరన్న బి. యంజను.
7. బెట్టి రైనుహుల్లు పాలిషర్లతో సహా నెజా 1 న్ను 2 న్ను.
8. క్రొత్త 18 అంగులముల స్ట్రోక్కు వేగముగల కేజింగుమెషిన్.
9. 14 అంగులముల డ్రైయింగ్మిల్లుగల, వక్రికల్, పిండిమిల్లు.
10. ఒకక్రొత్త 12 అడుగులు $\times 8\frac{1}{2}$ అంగులం రెండుక్రొత్త, 10 అడుగులు $\times 8\frac{1}{2}$ అంగులం, సెంటరుహుల్లు, సరకు లేపులు, యంకా రెండుమేలైన సెకెండాండు 12 అడుగులు $\times 10$ అంగులం. పిండిగ. ముప్పు సరకు లేపులు.
11. ఒకక్రొత్త బెట్టి బాష్కట్టరు.

మాయొక్క ధరలు మిక్కిలి తక్కువ. వచ్చి మాస్తాకుమాడుము.

బి. డి. బెట్టి అండు కంపెనీ, 8, సెంటుదానువిధి, చెన్నపురి.

మలేరియానును, మరియితర జ్వరములన్నియును

“ఇ స నా ఫె లి” చే అతిత్వరలో నివారించును

త్వనాజ్వరమును తత్కాలమునకు మాత్రమే ఆపివేయును. అయితే ఇ స నా ఫె లి 15 దినములలో జ్వరమును పూర్తిగా వేరుతో తీసివేయును. అన్నివిధముల మలేరియా జ్వరములను “ఇ స నా ఫె లి” అత్యద్భుతముగా బాగుచేయును. అని ప్రసిద్ధి చెందినది. గమక మలేరియాకు అతి సమర్థమైన ఔషధమని పేరుపొందినది. మలేరియా రాకుండ అటంకపరిహారుడు ఉదయము సాయంత్రములందు ఒక్కొక్క మాత్రమే నేనించిన చాలును.

పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు 2 బుడ్లు 15 దినములు నేనించినచాలును.

పసిబిడ్డలకు “ఇ స నా ఫె లి”ను (ద్రవరూపము గానున్న ఇ స నా ఫె లి) వాడవలెను.

ఇండియా, బర్మా, సిలోనుకు సోల్ ఏజెంట్లు,

Gorio Ltd, Post Box 159, Fort, Bombay

విద్యార్థులు కావలెను.

చాలాబా రోడ్డులో నెం 57/58 రు గల మా నూతన, విశాలమైన కట్టడమునందు మోటారు నడుపుటకును,

మెకానిజము నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను.

15000 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణముగల స్థలముగలదు.

లక్షణమే తెలుగు, ఆంగ్ల ప్రాప్యైక్తునునకు వ్రాసిన సంవబడును.

ప్రిన్సిపాల్

తంజివిలాసము:—మోటార్స్ } శ్రీరామ్ మోటార్స్ స్కూలు,

బోర్డు:—నెం 144

మద్రాసు

నరసాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రప్రదేశ్ బహుమతిరీతి

డిశంబరు 31:— నరసాపురం తాలూకాభివృద్ధిసంఘము తరపున జరిపబడు పరీక్ష యీసారి వచ్చే యేప్రిలు పదిపదకొండువ తేది ను జరుపబడునని మొన్నజరిగిన మేనేజింగుమిటిమీటింగులో ప్రైసంఘమువారు నిశ్చయముచేసిరి. దరఖాస్తు ఫారములను ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీలో గా సంఘమునకు చేరవలెను. ఫారములను కార్యదర్శివద్దనుండి యిప్పటినుండియు తెప్పించుకొనవచ్చును. దరఖాస్తులతోపాడే నాలుగణాలను ఫరఖాస్తు 1-కి పంపవలెను. సంగీతముచాత్రము నరసాపురములో తప్ప యితర చోట్ల జరుపబడదు. కనుక వైపరీక్షకు రాదలచిన ఆంధ్ర వారి మణు లెల్లరు దరఖాస్తుఫారములను సంఘమువద్దనుండి తెప్పించుకొని వైనచెప్పబడినప్రకారము వచ్చే ఫిబ్రవరి 20 వ తేదీ దాటకుండగా పూర్తిచేసి సంఘమునకు పాపాలతోపాటే పంపుప్రార్థితులు.

మా తాలూకాభివృద్ధి

చెన్నరాజధానిలో వల్లెటిగ్రామాదులలో వైద్య సహాయము తక్కువగానున్నది. కనుక ఆరోగ్యసంక్షింభులకు గవర్నమెంటువారు ద్రవ్యసహాయము కొంతవరకుచేయుటకు యేర్పాటు చేయదలచుకొని తాలూకాభివృద్ధిస్కింటికి సగటున రెండు ప్రదేశములలో మెడికల్ ప్రాక్టీషనర్లకు ధబ్బిడి గవర్నమెంటువారు యిచ్చుటకును ఔషధపు ఖర్చునూత్రము బోర్డువారు యిచ్చుటకును యీప్రకారము ఒక స్కీమును గవర్నమెంటువారు యేర్పాటుచేసి అందుపై బోర్డులయొక్క అభిప్రాయములను తెలుపవలసినదని గవర్నమెంటు ఒక జి. వోను బారిచేసిరి. ఈయంతయును మా తాలూకాభివృద్ధివారు ఒక మీటింగులో పెట్టి ఆ జి. వోను ఆమోదించి అప్పట్లో బోర్డువానికి తోచిన రెండుగ్రామములను పేర్కొనిరి. అనంతరము ఆరెండుస్థలముల యేర్పాటునుగురించి తిరుగ ఆలోచింపనగుననినీ తిరుగ యేర్పాటు అయ్యేవరకు బోర్డువారి దివరలో నిశ్చయముచేసిపంపిన రెండుస్థలములవిషయమై గవర్నమెంటువారు ఉత్తరువులు జారీచేయుటండా ఆపునచెయవలసినదనినీ కోరుచు స్పెషల్ మీటింగు నోకదానిని పెట్టవలసినదిగా ప్రెసిడెంటుగారికి సభికులు వ్రాసిరి. అందుమీద స్పెషల్ మీటింగును యేర్పాటుచేసిరి. ఒకసారి ఆమీటింగు నిలుపుబేయుబడినది. రెండవసారి జరుగుటలో అనగా క్రిందటిమీటింగులో యీస్వల్ప అంశమునుగూర్చి పెద్ద గడబిడ జరిగిన దని తెలుపుటకు నాకు చాల విచారముగానున్నది. మొదట యేర్పాటుబేయుబడిన స్థలములు (1) మచ్చపురి (2) ఎలమంచిలిగ్రామమును అయియున్నవి. స్పెషల్ మీటింగులో (1) మచ్చపురి (2) దొడ్డిపల్లె స్థలములు యేర్పాటు గావించబడినట్లు చెప్పబడినది. కాని యీమీటింగులో కొంత ప్రాసీజర్ సరిగా లేనట్లు కొందరుసభికులు మీటింగులయిన 48 గంటలలో ప్రెసిడెంటుగారికి వ్రాతమాలకముగా ఆక్షేపగాన దాఖలుచేసి నట్లు చిన్నాను. ఈలోపల మచ్చపురి, దొడ్డిపల్లెస్థలములు యేర్పాటు బోర్డువారిచే గావించబడినట్లు మాతాలూకాభివృద్ధిప్రెసిడెంటుగారును మీటింగు ప్రాసీజర్లో ఆక్షేపణలున్నవి గాన ప్రెసిడెంటుగారు పంపినతెలిపిద గవర్నమెంటువారిని ఉత్తరువులను జారీచేయకూడదని బోర్డుసభికులు కొందరు గవర్నమెంటుకు తితులను బంపినట్లు చిన్నాను.

మా రైలుసంగతి

నిడదవోలు, నరసాపురం, భీమవరం, గుడివాడ, రైలు మార్గములను వేయుటనుగురించి క్రిందటి మా జిల్లాబోర్డువారు ఉపసంఘమునోకదానిని యేర్పాటుచేసిరి. ఆ ఉపసంఘము వారి తీర్మానమునే బోర్డువారంగీకరించిరని తెలియుచున్నది. నూటికి సుమత్సరము. ఒకటికి ఏడురూపాయలవడ్డీచ్చి డివెంబెరులమీద ఆప్యను సాధ్యమైనయెడల సంపాదించుటకే ఆతీర్మానములో నున్నదని విన్నాము. వెనుకనోకసారి అప్పలగొరకు ప్రయత్నించు అప్పు దొరకకపోవుట ప్రజలెరిగినదే. ఈసారి ఏమరహా తెలియదు. కాని ప్రజలు ఇంకొకసంవత్సరముగూడా బాగుపడవలసినదే. మా జిల్లాబోర్డువారంగీకరించినయెడల రయిత్రైభోర్డువారే యీ రెండు రెయిలుమార్గములను శీఘ్రముగా కట్టుకొనుటకు సిద్ధముగా యున్నారని క్రిందటి కాసనభలో గైప్పిన ప్రశ్నోత్తరములనుబట్టి మనకు తెలుసు. గమక భూకాలునూ పనజేయవలదని మా జిల్లాబోర్డువానికి ప్రజలెరిగిన సేను వేడుచున్నాను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఈనెల 26 వ తేదీన మాపురమండలమువద్ద ఆంధ్ర విశ్వ

విద్యాలయము నుండి పట్టభిక్షమును పొందిన తర్వాత ముంబైకి వచ్చి బకసభ జరిగెడిది. అనాడు శ్రీ దామెర వెంకట్రావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి గారు చక్కని ఉపన్యాసము నొకదానిని సాధారణముగా విశ్వవిద్యాలయములకు తగిన ప్రదేశముల పెట్టు విధానం చేయులెక్కా మీరిగివో పూర్వ విశ్వవిద్యాలయము లెట్లు నిచ్చట స్థాపించబడవో వివరించుచు ఇచ్చెను ఆసభ క్రాంతినాధిపతిగా శ్రీ అంబారు ఖానా జనురామారావు గారుండరి. తుదకు యీ తీర్మానమును సభవారంగీకరించిరి. రాజ మహేంద్రవరము పూర్వపు బొమ్మత్యమును బట్టియు శ్రీ గౌతమ గోదావరీ పూర్వవిద్యాలయ నున్నది గలక అచ్చటనే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ముండుట కీ సభవారు సేఫారసుచేయుచున్నారు.

జిల్లా విభజన

మా జిల్లావిభజన త్వరలోనే అమలులోనికి వచ్చేటట్లుగా కనుపించుచున్నది ఏమిటంటే జిల్లాకోర్టును పెట్టుటకు తగిన భవనమున్నదా యని మా జిల్లాజడ్జిగారు ఏమిట సభాగి నేటు జడ్జిగారికి వ్రాసినట్లు తెలియుచున్నది. నీడవోలలో బ్రింగు లు తయారగుచున్నంతము ఎలూరులో నుంచుండరని సోపాంపనగును.

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

మొదటిభాగము 200
రెండవభాగము 200
మూడవభాగము 1-8-0
నాల్గవభాగము 1-12-0

ఇదియొక యపూర్వ మైన గ్రంథరాజము. కడ గాదు. కల్పనముగాదు. పృ బంధ మంతేన్న గాదు. పు రాణేతిహాసనసంస్కరణలే గాదు. చిత్రపట గ్రంథముల చదువుకు! చదివి యానం దించువు! తెలుగుభాషలో నిదివఱకున్న డిట్టిగ్రంథము చూచి యెఱుంగము. జంఘాలకాస్త్రీ, కాలాచార్యులు, బొడ్డుమృత్యు, వాణీదాసులు, సాక్షి అను విదుగురుసంఘము. ఈసంఘముచే చర్చింపఁబడు విషయములు బహు చమ తార్కమగు నుండును. మొదటినుండి చివరవఱకును కడుపు చెక్కలగునట్లులు నవ్వు వచ్చుచుండును. పర్యాయము చెయునపుడు - ఏమియుఁ దోఁపకుండునప్పుడు - అనేకవిషయములు దెలిసికొనగోరునప్పుడు - బాలురకు, యువకులకు, వృద్ధులకు, స్త్రీలకు చదువుల కింపగుగ్రంథ మింతకన్న తెలుగులోలేదు ఒకమాటు చదివినవా కీగ్రంథమును వదలరు. మనోహరమును పాఠ్యాంగభీరము నగు శైలి కుదుర్చుకొనుటకు విద్యార్థుల కింతకన్న నుపయోగకరముగ గ్రంథము లేదు. జంఘాలకాస్త్రీ యువన్యాసభోరణి, కాలాచార్యుల రచనాపై పుణి, వాణీదాసుబంధుర ప్రబంధరచనాకీర్తి సాక్షి విషయ నివేదనావైఖరి, అభిప్రాయసమంజసతే చదువదగినవి పరిత్యాగము, పరిత్యాగమును ఈగ్రంథము చదువదగినది. ఒకయొడ సంభాషణచాతుర్యము - ఇంకొకయొడ పాత్రవిలసవైఖరి - మరియొకయొడ అపూర్వవర్ణనా గాంభీర్యము - చదువరుల కెంతయో సంతస మొసంగును. నలయువారు -

పానుగంటి రాజారావు, పిరాపురం గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

కాపుపత్రికా కార్యాలయము
మండువల్లి,

లింగాలపాస్టు, కృష్ణాజిల్లా

ఇది యొక వాకపత్రిక. కాపు, తెలగ, బలిజ, ఒంటరి మహా జనులయొక్కయు తదితర వ్రాస్తాణేతరులయొక్కయు దేశాభి మానులయొక్కయు సాంఘిక, ఆర్థిక, పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక, రాజకీయపరిస్థితులను హక్కులను కాపాడుటకు వెలువడి ఉన్నది. గానవ్రాస్తాణేతరులెల్లరును జందాదారులై సంకల్పవృద్ధికి చేయుతనానగవలెను.

ఇది వారప్రథమవిధి. సంవత్సరచందా రూ. 3-0-0

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

నూములేదని రుజువుచేయువార్తలు 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగులుగ్యారంటీగ కుదుర్చబడును 1 నెలకు సరిపడు ఔషధము ధర రూ. 6-0-0 రెండునెలలకు పరిపడు ఔషధము వెల రూ. 10-0-0 ప్యాకింగు ఛార్జీలులేవు. నూరు యోగ్యతాపత్రికలు గల క్యాటలాగు యినాది. 1278 రెడ్డి అందుకో, ప్రాప్రయిటరు. యం. సుబ్బారెడ్డి, గోనాలపురం, గ్రాత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

మై నూరు చందన సబ్బు

ఈసబ్బులో చేర్చబడునట్టి ప్రతిపస్తువు మిక్కిలిపరిశుభ్రమైనది. గనుకనే సబ్బుకూడమిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. పరిశుభ్రత, అతిశుభ్రత యివిరెండును యుండుటచేతనే మై నూరుసబ్బులకు అంత శ్రేష్ఠత్యము గలిగినది దీనియందుగల మనోహరమైన నువాసన చిల్లను వాడుటకు ప్రారంభించిన

రోజునుండి చిల్ల పూర్తియగు వరకు అట్లనే యుండును అందుచేతనే మై నూరు సబ్బులు ప్రస్తుత నాగరికతకు తగినవి. దానిని వాడి చూడుడు ఇదే మాదిరికృత్రిమసబ్బు లనుచూచి మోసపోకుడు. మై నూరు గవర్నమెంటు సోపుఫ్యాక్టరీ వారిచే తయారుచేయబడిన మై నూరుచందన సబ్బునే

ఉపయోగించి మాకు లోడ్పడకోరెదము.

అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు దొరకును.

మహమ్మదు మూసా హాజి ఇబ్రాహిం అందుకో., కె.గిడ్డంగిపేధి, మద్రాసు.

ధమిక
పారశాలోపాధ్యాయసంఘము

తృతీయమహాజనసభ

దివాన్ బహదూర్ మోవర్ల రామచంద్రారావుపంతులు గారు బి.ఏ.బి.యల్.యం.ఏ. గారి అధ్యక్షతక్రింద 1925 సం॥ జనవరి 2, 3 శుక్ర శనివారములను ఏలూరు (పుర మండలము)లో జరుగెను.

ఆంధ్రరాష్ట్రమున గలనెంట్రిక్ల్యాసు సంఘములు రెం డీ లేకతాలూకాసంఘములు జిల్లాసంఘములు ఉపాధ్యాయమే నేజరుల సంఘములు తమప్రతినిధులను తప్పక పంపవలెను. ప్రతి నెంట్రిక్ల్యాసును అధ్యక్షము ఒకప్రతినిధిని పంపవలెను. తా ము తప్పక దయచేయవలయును.

అను రెండీలోనున్న ప్రాథమికవిద్యాభిమానులను పరీక్షా ధికారులను స్థానికసంఘములసభ్యులను అన్నిరకముల ప్రాథమి కోపాధ్యాయులను తత్సంఘముల సభ్యులను మనసంఘము తరపు న తాము ఆహ్వానించుకొని రావలెను.

ఆచంట నూర్యనారాయణరాజు,

సంఘాధ్యక్షులు.

మోతే గంగరాజు జమీన్దారు యం. యల్. సి.

అహ్వనసంఘాధ్యక్షులు.

డో. సుబ్బారాయుడు,

తె. వెం. కామేశ్వరరావు,

సంఘకార్యదర్శులు.

విజయనగరము (స్వయవిలేఖరి)

సర్వోపాధ్యక్షులకు

డి.సె. 30. ఈయూర కొంత ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విజయనగరము పట్టణము మిశ్రాగారు, కస్తూరి సర్వోపాధ్యక్షులకు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మెడికల్ హాల్ తెరచుట గాను మన విద్యార్థి మంత్రియగు సర్వోపాధ్యక్షులకు గౌరవముగా 29-12-24 నెల తేదీన 11 గంటల దయచేసి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హాల్ తెరచి, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారి మన్నన గాంచుచున్నదనుటకు ఇది ఒక సూచకము. శ్రీయుత ధర్మలింగంగారి సేత్ర వైద్యశాలను కూడ ఒక మారు దరించి దానిని గౌరవించి చెంటనే పాత్రోగారు మోటారుబండిలో విశ్రాంతి పొందెడిది.

సార్వభౌమ పుట్రుసంఘము-పిట్టన్ గారి పటమునుంచుట

22.12.24 సార్వభౌమ పుట్రుసంఘమువారి తరపున ఒక సభ గావింపబడిన డాక్టర్ ఎ. ఎల్. వారాయణగారు ఎం. ఏ. డి. ఎస్. సి. అధ్యక్షతన హాజరు విజ్ఞాపనలు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పంతులుగారు, విద్యాగౌరవ గౌరవ సోమన్నగారు, ఎం. ఏ. ఎల్. టి., డాక్టర్ బి. కే. వి. గారి రావుగారు, ఎం. ఏ. శ్రీయుత చెరలూరి జోగారావు పంతులుగారు, శ్రీయుత బోడి కేశవరావుగారు, ఎం. వి. పి. ఎస్. ముఖ్యులు ఆరోజుననే సర్కారు అంతటికి వైపు కైటింగు పోటీ జరుపబడిన అందు రేపల్లె, ఏలూరు, విశాఖ పట్నమునుండి ముగ్గురు విద్యార్థులే తేలిచిరి అందు శ్రీయుత సరిపల్లి రమాయ్యగారు అగ్రస్థానమువహించి బంగారు పతకమును బొందిరి దివాను బహదూరు అనంతరావు పంతులుగారు తక్కిన యిద్దరకు వారిస్పీడు బాగుండుటాట్టి రెండు వెండిపతకముల నివ్వ నిశ్చయించిరి. డాక్టర్ వారాయణగారు ఇట్టి పంచెములు ఏలేట బరిసిన అట్టి విద్యార్థుల కుత్సాహముగా నుండుననియు పిమ్మట సార్వభౌమ పద్ధతియే ప్రపంచమంతయు

నట్లుకొను చున్నదనియు దెలిపి శ్రీయుత కేశవరావుగారు కూడ ఈ గంభీరము నూతనముగా నెలకొల్పబడుట చేతను పోటీసంగతి మొన్ననే చెల్లబడుటచేతను పోటీదారు లంత మంది వచ్చుటకు వీలుకలుగ లేదనియు ఇటువైన ఏలేటా పలు వురు వచ్చి దీనిలో పాల్గొనుట కవకాశము లేర్పరుపవలెననియు చెప్పిరి.

పండిత తాతాప్రకాశరావు భారతీ విద్యాభ్యాసముగారు వచ్చే ప్రతిసంవత్సరము బంగారుపతకము ఇచ్చెదవని చెప్పిరి.

సార్వభౌమ కనిపెట్టి ప్రపంచమున కంతను మహాప్రకారము చేసిన ఇజాకు పిట్టన్ గారి పటము ఈసంఘమునకు అధ్యక్షులుగా నున్న శ్రీయుత మొక్కరాల నుబ్బారావుగారు వ్రాసి ఈ సంఘమునకు బహుమతి యిచ్చిరి. ఆ పటము ఎంతయు స్వాభావికముగను జీవితకళను గల్గి నుబ్బారావుగారి వైఖ్యమును వెల్లడిచేయుచున్నది.

ఇక్కడ గీతకాలలో యోగ్యతాపత్రము పుచ్చు కొన్న స్నేహితులారూ పిల్లనగోలిపై గాము ముంపించి సభకు రెంజితచేసె.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు
టెలిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట నుండి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండి నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొదలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరచుతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును

యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును విషయము తెలియగోరువా రీక్రిడివిలాసమునకు వ్రాసుల యును

మేనేజరు,

సిటీ ట్యాక్సి కంపెనీ, 173b

2/3 అంపర్స్ పీసీ, జి.టి. మదరాసు.
(బ్రాడ్వేకు పడమటిసిద్ధి)

ప్రకటన

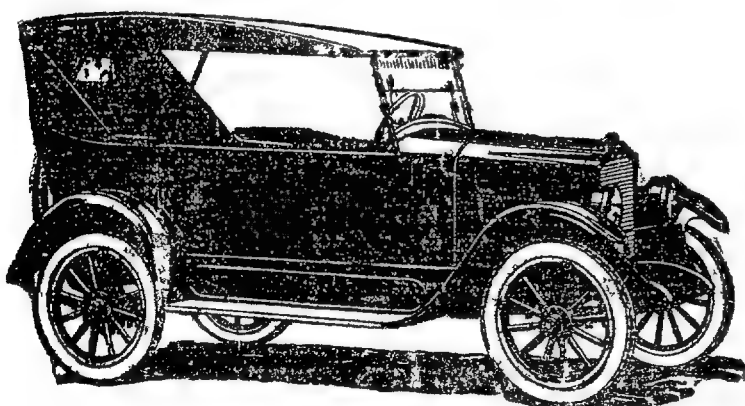
నందిగామ జిన్నింగుఫ్యాక్టరీ

కృష్ణాజిత్త్రు నందిగామతాలూకా నందిగామ గ్రామములోని కాటన్ జిన్నింగుఫ్యాక్టరీని ఆన 1925 సం॥ 10 జనవరిగాయతు జిన్నింగుచేసికొనుటకు అద్దెను యివ్వగలందులకు స్వంతిదారులయిన యాదిగనవ పేర్లదార్లు యేకస్థలయి యేర్పరుచున్నాము గనుక అద్దెను పుచ్చుకొనలచిన వారందరు 7.1.25 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు పాట ప్రారంభించు కాలముకు బెజవాడలోని పేరూరి విశ్వనాథంబదర్శు వారి కొట్టువద్ద హాజరు కాగలందులకు కోరుచున్నాము సవరు రాత్రి 8 గంటలవరకు బహిరంగమైన పాటపాడి ఆఖరుపాటదారు పాటవైన కొట్టివేయబడును. మిగతా యావత్తువరుతులు పాటకాలమందు తెలుపబడిన.

- 1 పేరూరి సూర్యప్రకాశం, జగ్గయ్యపేట.
- 2 మాజేటి అంకయ్య, బెజవాడ.
- 3 గుడివాడ శారామ స్వగారి దత్తపుత్రు గున గారియకొ పాలక

మిక్కిలి సరసమైనబండి

చిక్కు లేమియు లేనిది.

టూరింగ్.

ధర రు॥ 3250

మద్రాసున ఖర్చులులేక యివ్వబడును.

క్రొత్త రగ్బీ టూరింగు కారు.

అందమైన రేడియేటరుగలిగి మిక్కిలిగంభీరముగా నుండును. సోగనైన బానెట్, కీళ్లు అగపడకుండా అమర్చబడినది. కొక్కిలు, వంకరకమ్మలు, అల్పీనియముగుండు మొదలగునవి కప్పును విడదీయుటకు అమర్చబడినది క్రొత్తమాదిరి ఇనుపచక్కులు డ్రమ్ లైపు హెడ్ లాండ్ లు, మురికినీళ్లు వైన పడకుండుటకై రేడియేటరు మొదలగునవికూడ గలిగి మిక్కిలిసోగనుగా నుండును తలుపులఅంచు మందుకువచ్చియుండి మూయునప్పుడు ఒకదానిపై మరియొకటి పడుటచే సౌకర్యముగాను, కబ్బములేకయు నుండును ఒకమనిషికి తల, భుజములనుకప్పు టోపి, జిప్సీ తెరలు, ప్రక్క తెరలు తలుపులే అమర్చబడియున్నది. గాలిలోన ప్రవేశించుకుండునట్లు ప్రస్తుత మోడర్న ప్రకారము తయారుచేయబడినది. పూర్తి పరికరములతోగలిగి భేదము స్పష్టముగా తెలుపునట్టి ఆకృతి గలదు.

వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

1299

మిక్కిలి తక్కువధరగలది, నియమములను అనుసరించి హద్దుమీరక తయారుచేయబడినది

దక్షిణాంధ్రా, మైసూరు, హైదరాబాదు, మొదలగుచోట్లకు సోల్ ఏజెంట్లు.

SPENCER & Co. Ltd., MADRAS.

UP-COUNTRY SUB-AGENTS:

Spencer & Co. Ltd., Bangalore, Coimbatore, Madras, Coorg, and Waltair. W. E. Hooper, Wellington Alliance Motor Co. Trichinopoly Aerial Transport and Ropeway Co., Kottayam. T. N. Motha & Sons, Trivandrum M. E. Sheriff & Co., Salem

K. Perraju, Cocanada.

అన్ని కేమిస్టులకు, ఔషధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిస్కోరు కార్డుమన్, సెనెగె మొదలగు ఔషధమును గలిగించు ఔషధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టబడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే ఏటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టిస్కోరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వాసిన ధరల జాబితా పంపబడును. 1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel. KARLYL
P. onches Esplanade,
Phone 37

Phone 225
Vepary
102

P. B No 314
Ootacamund

పువ్వు మాలతి

తలనూనె లన్నిటికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతిచోటను దొరకును)

ఆనందమును కలిగించు సుమధూరమైన సువాసనగలది. పెంట్రికులు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగునట్లుచేయును. 3 ఔన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వర్తకలకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు

సోల్ ఏజంట్లు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కు-చౌను, మద్రాసు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, వై నాబజారు, తిరుచునాపల్లి, ఛార్లు.

166

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరువీధి, మద్రాసు

మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

1591

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చును దీనిని ఉపయోగించి మంచినీరుగాను, ఆరోగ్యమునుపొందిన తక్కువ ధరలకు ఈ యాగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నాము. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది

రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములా వ్రాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రూ 0-18-0 వి. పి చార్జితో సహా రూ 1-2-0.

(1398)

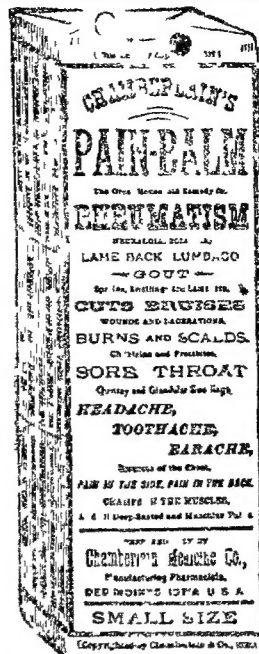
ధనవంతులకు మాత్రమే ?

అనంగ ప్రభయాకాతి

ముసలితనము, ఇతర కారణములచే గలిగిన నరముల బలహీనత, ముడుతలుబడిన దపుడలు, చిక్కినట్లు కనబడుట, మెదడుచెడుట అలసిపోవుట మొదలగు అన్ని వాటిని, విశేషకష్టము ఖర్చులేకయే బాగుచేసి, శాశ్వతయవ్వనము నిచ్చుచు, శాస్త్రసమ్మతముగా తయారుచేసిన ఈ ఔషధము నిరపయోగమైనట్టి ఫీటులలో కూడ క్రొత్తమరుతతనమును పుష్టినియిచ్చుచు యింద్రజాలమువలె నూతనమార్పును ప్రకటింపబడును. పూర్తిగాగల వివరములకు వ్రాసిన యిశాముగా పంపబడును. 80 గుళికలు గల బుడ్డి 1 కి రూ 10 మాత్రమే

కందర్ప సంజీవని తైలము

ఒకటలము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలను ఉచితముగా పంపబడును. కాజువైద్య నారాయణజీ, కేకవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

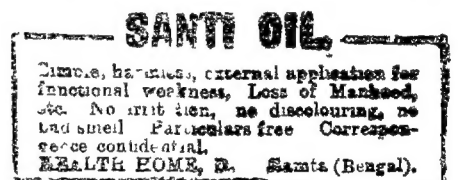
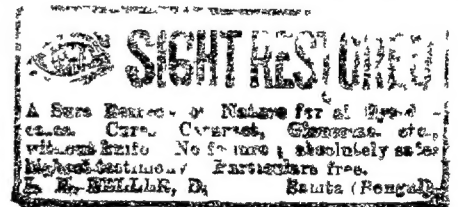
వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు. తలనొప్పి, వండనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు 83 దొరకును. (1)

Jesmone's Ringworm Lotion

మామెక్కి జ్యూమ్ గారి రింగువర్ము లోషను యువ యోగిం గులుబల్ల వ్యవ్యాధులు, మేహకా క పొడలు, యింకిను అనేక వ్యావ్యాధులు నివర్తియగును. 5 నిమిషములలో గుణము యిచ్చును ధర రూ 1-కి 1-10-0 (8)

Amaravathy Agency P T Madras

నిష్పత్త పాతయగు ఇంగ్లీషు

వైద్యురాలు

ఆశ్చర్యమైన గుణము

డాక్టర్ అన్నతామన్ అమ్మగారు తిరునల్వేలి — ఇంగ్లీషు ఔషధములన్ని గుణములేనందున తమ "లోక్" నా సోదరికివాడితిని. ఆమెకు ఆశ్చర్యమైన గుణమునిచ్చినందుకు సంతోషించుచున్నాను ఇకమీదట ఈ ఔషధమును వారోగులకు వాడెను. ఈ ఔషధవివరములకు క్రిందిఅడ్రసుకు వ్రాయవలసినది.

"కేసరీ కుటీరం"

ఆయుర్వేద ఓషధి ఔషధశాల, యెగ్గూరు, మద్రాసు.

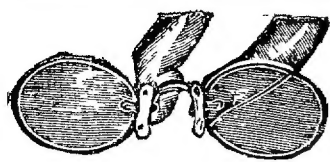
మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

తలనొప్పి! (పోస్టుఖర్చుల ప్రత్యేకము) గుణమధికము! కరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగెడి వైరెక్సుకాక కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అద్దరము, ఆరుచి, ఆపురింతలు, అన్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, శ్వాసాగమల యందు బలహీనము, పిక్కిలు, పొర్ర్యములు, శరన్ను, ప్రేళ్లు, అనులు, మెదలగువానియందు గలగెడి నొప్పులను బోగోట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేనావార నొప్పులను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగుటచేతను పంపమంజులయి చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. విరుణామా. (1018)

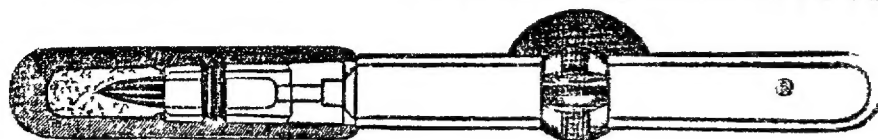
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం, పొన్ను నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

శాస్త్రీయ నేత్రములను పరీక్షించి,
ప్రదేశము ననుసరించి

గ్యారంటీమీద నులోచనములు యివ్వగల నమద్దులు.

మెస్సర్స్:-వి. యస్. శాస్త్రి అండ్ సన్స్ తెనాలి.

గ్లాసు
పాల్శీలు

పాం పెన్ పేనాల బంగారపు పాల్శీలు యీ నూతన గ్లాసు పాల్శీలు దేశమంతయు వాడుకలో నున్నవి. (గ్లాసు రూ 14
గ్లాసు పాల్శీల కలము ఒక తూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును.
గ్లాసు రూ 14 గ్లాసు పాల్శీ ఫవుం పెన్ పేనా రూ 1 డజను రూ 10
మైలాపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు

ద లక్ష్మి ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

హెడ్ ఆఫీసు:-10, నిస్ బెట్ రోడ్, లాహోరు.

రా రా ల జ ప తి రా యి

(చేర్మన్, బోర్డు ఆఫ్, డైరెక్టరులు)

ఇది ప్రారంభించిన 6½ నెలలోగానే 17 లక్షలవరకు ప్రస్తావములు (ప్రపోజిచుర్) వచ్చినవి.

ఇది పూర్తిగా హిందూదేశీయుల నిర్వాహకము క్రిందనే యున్నది

ఈ దిగవల్ల లలో ఏజంట్లు కావలెను.—గంజాము, విశాఖపట్నము, గుంటూరు, నెల్లూరు, టిట్టూరు, ఉత్తరాంధ్రము.

నిజముగా మంచి సామర్థ్యముగలవానికి భారాళమైన షరతులు గలవు.

ఈదిగువవిలాసమునకు దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

పండిత కె. సంతానం. లేక లోకల్ అడ్వైజరీ ఆఫీసు,

మేనేజింగు డైరెక్టరు, లాహోరు.

16 నుంకురామ శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

హిందూస్తాన్ లా టుబాక్ కంపెనీ లిమిటెడ్
కంపెనీ కేంద్రము (8068)

ధ ర లు
పరనము.
శ్రేణులగు
ఉచితము

హిందూస్తాన్ లా టుబాక్ కంపెనీ లిమిటెడ్
విద్యుత్ టుబాక్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (హిందూస్తాన్ లా టుబాక్ కంపెనీ లిమిటెడ్)

కాగితం 32, 34, 36 అంగుళములలో దొరకును. ఇన్నర్ కేజిలో పెట్టుకోగలిగిన మడ దొరకును.
యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండ్ కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

“న ర్వి న న్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవామృతము

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము దివ్యమైనది మాత్రమే. దీ. వెంకట్రావు ఎన్ట్రెప్రైజర్, బి. ఏ. నైడూపేటిపోస్టు “మందు
కాదు. అయితే దానిని చక్కగా వాడిన ప్రపంచమునందున్న
రసాయనము లన్నిటికీని రాజు వంటిదని హిందూదేశపు ప్రాచీన
ఋషులు తెలిపియున్నారు. ప్రాచీ, ప్రదీవి బౌద్ధములలో
మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవాటిని మిళితముచేసి, తయారు చేయబడిన
దివ్యవర్ణము. నరముల బలహీనత, నపుంసకత్వము స్వల్పముగా
నున్నను, హెచ్చుగా నున్నను, రక్తహీనత, బరువుతగ్గుట,
అపరిశుద్ధరక్తము, దుర్బలత్వము, న్యూరస్టియా, మలబద్ధకము,
అజీర్ణము మొదలగు అన్నివిధములు చెడువ్యాధులు, తీరనిన్యూ
ధులు తప్పక గుణమగును. కఠినపత్వము, లంకణముచేయ న
సరములేదు. సాధారణ దుర్బలత్వమునకు వైకి కస్తూరిలైలమును
వాడవలెను. నర్మనములనలకేక అద్భుతగుణములు గలవు. ఒక
నెలకు సరిపడు నర్మనము బౌద్ధము స్వర్ణములో మిళితమైనది.
బుడి 1 కి రు 5-0-0 వై పూతబౌద్ధము రు 2-8-0 ఒక
పూత బుడి రు 7-0-0 పాల భిర్రు మేరు. ఉష్ణదేశములలో
నుండువారి కిది అమోఘమైనది.

ఏజంట్ల వద్ద తీసుకొనవచ్చును. (1482)

Behar Chemcl Works, Bhagalpur Branch Mithilam Telegrams—Chemists, Bhagalpur or direct
om Agents W E SMITH & Co, Ltd, Madras and Branches DADHA & Co, ASVIN & Co, Iycaunco Mudaliar
Madras Woollen Mart Mangalore, A. Abid & Co, Hyderabad T C Nataraj & Co, Mysore.

చెన్నపురి బజారుధరలు

జనవరి 3-వ తేది శనివారము

(1) ధాన్యములు

సియాలు రూ 1-కి రు 80-0-0 మొదలు 42-0-0 వరకు	
బియాలు బస్తాలు మొదలు వరకు	
మనుమ తెనాలి ,, ప 48 గలవి రు 14-0-0 14-8-0	
నెల్లూరి ,, డిటా ,, 15-8-0 16-0-0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 16-4-0 16-8-0	
రాగులు రూ. 164 బస్తా 1-కి ,, 8-12-0 9-0-0	
నవ్వులు ,, ,, 20-0-0 24-0-0	

(2) వస్త్రధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 రు 11-0-0 రు 12-0-0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 10-8-0 11-8-0	
పెనలు ,, డిటా ,, 11-8-0 12-4-0	
మినుములు ,, డిటా ,, 13-7-0 16-0-0	
ఉలవలు ర 164 ,, ,, 9-4-0 11-4-0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె రూ 1-కి రు 160-0-0 165-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14-0-0 26-0-0	
కొండాపురం నేరు నెనగవస్త్రధాని కి ,, 55-0-0 60-0-0	
ఇతర ప్రదేశము ,, ,, 50-0-0 58-0-0	
నేరు నెనగనూనె గానుగ రూ 1-కి రు 120 మి.క. ను 3115	
అమడము రూ 1-కి రు 145 0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయవగుపు రూ 1-కి రు 170-0-0 175-0-0	
కూరవగుపు ,, రు 145-0-0 150-0-0	
మిరపకాయలు (సంటూరియ) రూ 1-కి రు 120 0-0 140-0-0	
గుంటూరుపాడుకట్టు నీలిమంగు ముసుగు 1-కి రు 50, 55	
కాళహస్తీపాడుకట్టు ,, రు 70, 75	
తెల్లము రూ 1-కి రు 85-0-0 90-0-0	
చింతపండు రూ 1-కి రు 80-0-0 49-0-0	

(5) ఇసుము

వట్ట రకం రూ 1-కి రు 82-0-0 88-0-0	
చదరం ,, 82-0-0 85-0-0	
రవుండు ,, 82-0-0 85-0 0	

(6) లోహములు

నండి 100 తులంకు రు 70-0-0 72-8-0	
బంగారము, తులము 1-కి రు 21-8-0 22-8-0	
వరస 1-కి రు 14-4-8	
ఇత్తడి రూ 1-కి రు 265-0-0 270-0-0	
రాగి డిటా రు 810-0-0 815-0-0	
అస్కాచక్కెర రూ 1-కి రు 88-8-0 88-12-0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకల్లుడు 20 డిగ్రీలు రు 78-0-0	
కొట్టికల్లుడు డిటా 72-0-0	
సింహం డిటా ,, ,,	
గుర్రం డిటా ,, ,,	

(8) దూది

బోండా నగుబారుప 1-కి రు 820-0-0	
--------------------------------	--

(9) నూలు

కోయంబుత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 7-8-0	
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి రు 8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి రు 7-12-0	
నూరేయెనుగ నెం 20 రు 11-4-0	
బహాన్ నెం 20	
,, ,, 40 ఏ తేలిక అయినను రు 18-8-0	
గోకాకు నెం 12½ రు 9-0-0	
వద్యాన్ నెం 24½ రు 11-10-0	
14½ క్విల్క్ వడ్డీ రు 9-0-0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె రు 11-4-0	
నెం 22 ,, ,, రు 11-8-0	
నెం 12½ బెన్ని సర్కుసు రు 9-2, 0	
నెం 14½ ,, ,, రు 9-8-0	

సుందరి లైలము

డబ్బీ 1-కి నెల రూ 0 8-0 వి. పి. 0. 3-0

ఒక డబ్బీలైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు
మొటిమలు మచ్చలునూను. ముఖము కాంతిబోరి, నున్నగా
అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము వృద్ధత్వముకలిగి శాంతి
తీరును. ఈలైలము మంచినువాసన గలిగి మిగడవలె నుండును.
చర్మతొంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు

Powell's Extract of Golden

3421

వవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో

నెగరోగమునకు

అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

ఆంగ్ల; ఆయుర్వేద బోధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగరోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్లవర్ణము, బలహీనము, పీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధిగా కుదుర్చునట్టి దివ్యవృక్షము.

గుణము:— రీ మోతాదులగెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

రీతమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యవృక్షములు కుప్రసిద్ధమైనదు కాణములన్నిటిలోను దొరుకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

ఓ రియంట్

గవర్న మెంటు నెక్యూరిటీ లైఫ్

అభ్యారన్న కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము విగులవాదాయకరమగుకమిషన్ వరత్తుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వారాంభించియున్నారు.

ఏజెంట్లుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

వనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉద్యోగస్తులు దరఖాస్తులను వంపుకొన కోరెదము.

జూలై 1924 జూలై 1924 సంవత్సరము సంవత్సరము

ఈ సం|| రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యద్భుతమైయున్నది.

హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్ అభ్యారన్న కంపెనీకి ప్రపోజల్స్ను సంపాదించుటకు శక్తిగలవారు మాత్రం సంబంధము

సాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary,

Oriental Assurance Buildings

Post Box No. 8. Madras.

Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore.

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

శ్రేష్ఠతరమైన వెంటుకల

తైలము "మణీనూనె"

మిక్కిలి మనోహరమైన మువాసనగలది. వైట్ ఆయిల్ యితర అపాయకరమైనవస్తువులు చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి మంచిగుణముకలిగి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0.

దీనిని వాడుటచే వెంటుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. చుండును రాసీయక వెంటుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మా క్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆతంకనిగ్రహ సార్వసి,

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

అతినరముల బలహీనతచేతను,

ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన

మూలవ్యాధికి అద్భుతనివారిణి

నాకు అతినరముల బలహీనతచేతను, ఉష్ణాధిక్యమువలనను గలిగిన మూలవ్యాధిని బాగుగానుదీర్చిన, మద్రాసు ఆర్కివియస్ వీధిలో నెం 72 రు గృహమునందుండు పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారికి అనేకనమస్కారములు. రెండుమాసములక్రిందట ఒకేనెట్టిన కొంతదూరముకూడ నడుచుటకు శక్తిలేకుండెను. ప్రస్తుతము ఆయాసము, అలసట లేకుండా ఒకేనెట్టిన 2 మైళ్లదూరముకూడ నడచుటకుశక్తిగలదు. నేనిప్పుడు పుష్టికరముగా నున్నాను. నా వ్యాధులన్నియు పూర్తిగా కుదినవి.

మిస్. ఇ.ఎమ్. రేగో, 2/1 తిరువేంగడమొదలి

విధి, పార్కు-టౌను, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రూ. 15-0-0

కా మి ని యా నూ నె

వెంటుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంటుకలు దువ్విసపుడు ఉడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంటుకల కేళాద్యమున్నను మాన్ని ఈ

దివ్యవృక్షము వానిని మొత్తముగా వట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.

కబవరీతువల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును.

బుడ్డివెల 1 రూపాడము. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126 ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిస్టరుచేయబడినది)

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ

1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతివోటను విక్రయించబడును. లేకున్న సోలువశెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామఠీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన ఇడయగలరు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి
ఆయుర్వేదాశ్రమము
జార్జిటౌన్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదవిద్యవ్యాపకములు దొరకు స్థలము

క్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును

ఆయుర్వేదాశ్రమము, 151, గోవిందప్పనాయకవీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేదాశ్రమము జార్జిటౌన్ మదరాసు

లిటెంపు:—“ఎలిక్టర్
గాడినవ్ గురించియే
ప్రతివారూ ప్రతికలలోను
ఎడతెగక వ్యాసములు
ముద్రించ బడుచున్నవి.
అందులో తెలుపబడు
వార్తలలో ఈ విషయ
మైహాడ సహా ముద్రించ
బడుచున్నది. ప్రతిపట్ట
ణమునందును, దేశమునం
దును దీనిని గురించియే
మాట్లాడుచున్నారు.
అద్భుతమైన పుష్టిని,
మంచి కీర్తిని కలిగించు
టానికులలో ఇది మిక్కిలి
శ్రేష్ఠతమమైనది.

లెజిస్లేషన్:—
“ఎలిక్టర్ గాడినవ్ దీని
దీని గొప్పజయమును
పొందుచున్నది. అట్లు
జయముగాంచుట
మిక్కిలి వ్యాయముగా
నున్నది. వ్యాధి కుదుర
దని వదలి వేయబడిన
తెక్కలేని రోగులకు ఇది
మంచి ఆరోగ్యమును,
పుష్టిని గలుగజేయు
చున్నది.

ప్రపంచమునందుండు టానిక్ లన్నిటిలో గొప్పది
లేక ప్రాణాధారమైనది. ప్రాణెనరు బ్రాహ్మసేక్వా
ర్థవారిచే కనిపెట్టబడినది. రేతస్సు, గ్రుడ్డు సంబంధమైన,
సెల్సు మిక్కిలి ముఖ్యమైన, ఉదారమైన, అతిపుష్టికర
మైన జంతువులయొక్క భాగములనుండి తీయబడినది. ఇది
వరలో ఉపయోగించిన వాటికంటెను మిక్కిలి బలము
కలది, ఆరోగ్యకరమైనది. లోనికి పుచ్చుకొనుటకు మిక్కిలి
ఈదిగువతెలుపబడిన వ్యాధులకు ఎలిక్టర్ గాడినవ్ మిక్కిలి అమోఘమైనది

గండమాల, హృద్రోగములు, మెదడు నరముల
సంబంధమైన వ్యాధులు, శ్వాససంబంధమైన వ్యాధులు,
శ్వేతధాతువు సంబంధమైన వ్యాధులు, అమెనోరియా,
బ్లెనోరియా, డిస్ మెనోరియా, ఇండ్రెయ సంబంధమైన
వ్యాధులు, గర్భసంబంధమైన వమనములు, హేమరేజ్
(మూత్రనాళము, మెదడు, దంతములు, ఊపిరితిత్తులు
మొదలగు భాగములకు సంబంధించినది) పాండురోగము,
బలహీనము, అన్ని విధముల కఠినవ్యాధులు, క్లోరోసిస్,
పిచ్చి, జ్వావకశక్తి తగ్గుట, కనినతరువాత నుండు శ్రమ
బుడ్డి 1-కి ధర రూ 14, 3 బుడ్ల ధర రూ 40, వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఇండియా, బర్మా, సిలీనుకు సోల్ ఏజెంట్లు,
మదన్ సన్స్ & కో., కెవింసులు
కాపూర్ మార్కెట్ బొంబాయి
మదరాసు డిపో:—వి. ఎస్. ఆర్. మూర్తి & సన్స్, 9, పోస్ట్
స్ట్రెట్, బ్రాడ్వే.

డాక్టరు లాబట్టి
(జర్నల్ డిలాశంటి)
“నపుంసకత్వము,
వంధ్యత్వము, క్లోరో
సిస్, స్త్రీలకు గలుగు
ముతుసంబంధమైన
వ్యాధులు మొదలగు
వ్యాధులకు అద్భుత
మైన గుణ మిచ్చు
చున్నది. ఈ య
వ్యాధికి రాజా
వంటిది. టూబర్
కులోసిస్ నిర్మా
లము చేయకపోయి
నప్పటికిని వ్యాధి
హెచ్చకాకుండ
ఆటంకపరచును.
సదరు వ్యాధిచే
గలుగు నష్టముల
నన్నిటిని ఇది పూర్తి
జేయును. నష్టపడిన
భాగములను పూర్తి
చేయుటయం దిది
మిక్కిలి శ్లాఘ
నీయమైనది. సదరు
వ్యాధిచే తనతెట్టె
వలెబోలుగా చేయ
బడినట్టి వ్యక్తుల
ముల నన్నిటిని ఇది
పునరుద్ధరించును.”